

1910y_Az_Q2017_Yekun imtahan testinin sualları**Fənn : 1910Y Mikroiqtisadiyyat**

1 Ekonomiks termini ilk dəfə harada meydana gəlmişdir.

- ☐ qədim Çində
- ☐ qədim misirdə
- ☐ qədim Romada
- ☒ qədim Yunanıstanda
- ☐ qədim Babilistanda

2 Siyasi iqtisad termini kimin əsərinin adından götürülmüşdür

- ☐ D.Pikardo
- ☐ F.Kene
- ☒ F. Monkretyen
- ☐ U.Petti
- ☐ P.Buaqilder

3 İqtisadi nəzəriyyədə riyazi metodlardan geniş istifadə etməyə kim başlamışdır:

- ☐ K.Marks, F.Engels
- ☒ L.Valras, V.Pareto
- ☐ U.Jevons, K.Menger
- ☐ A.Smit, D.Rikardo
- ☐ Ş.Furye. C.Sismondi

4 Monetarizm cərəyanı iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinə aiddir?

- ☐ keynsçilik
- ☒ neoklassik
- ☐ institusional-sosioloji
- ☐ marksizm
- ☐ merkantilizm

5 Tarixən birinci olan iqtisadi nəzəriyyə məktəbi hansıdır?

- ☐ neoliberalizm
- ☐ keynsçilik
- ☐ klassik siyasi iqtisad
- ☐ fiziokratlar
- ☒ merkantilizm

6 Proletar siyasi iqtisad nəyi iqtisadi nəzəriyyənin predmeti hesab edir?

- ☐ milli iqtisadiyyatın fəaliyyəti
- ☐ qeyri-məhdud resurslar və onların istifadə edilməsi üsulları.
- ☐ millətin sərvəti və onun mənbələri
- ☒ istehsal münasibətləri və onların inkişaf qanunları
- ☐ təsərrüfatçılıq subyektlərinin davranışı

7 İqtisad elminin bir sahəsi kimi mikroiqtisadiyyat nəyi öyrənir?

- ☐ ayrı-ayrı firmaların iqtisadi davranışını
- ☒ ayrı-ayrı istehlakçı, firma və resurs mülkiyyətçiləri qrupunun iqtisadi davranışını
- ☐ dövlət və təsərrüfat sahələri arasında yaranan iqtisadi əlaqələri
- ☐ milli iqtisadiyyat səviyyəsində baş verən prosesləri
- ☐ dünya birliyində iqtisadi münasibətləri

8 İqtisadi nəzəriyyənin sahəsi kimi makroiqtisadiyyat öyrənir:

- ☐ bazar mexanizminin ayrı-ayrı elementlərini
- ☐ dövlətin iqtisadiyyatda rolunu
- ☐ cəmiyyətin iqtisadi inkişafının global meyillərini
- ☒ bütövlükdə milli iqtisadiyyatda baş verən prosesləri
- ☐ sahibkarlıq və iqtisadiyyatda onun rolunu

9 Aşağıda iqtisadi nəzəriyyənin predmetinə müxtəlif iqtisadi məktəblərin baxışları verilmişdir. Hansı baxış klassik məktəbə aiddir?

- ☐ şəxslərin və sosial institutların davranışı
- ☐ xarici ticarətlə və ölkəyə pulun gəlməsi ilə əlaqədar olan fəaliyyət;
- ☒ sərvətin yaradıldığı istehsal sferasının həmçinin onun bölüşdürülməsi və istehsalının öyrənilməsi;
- ☐ kapitalist istehsal üsulu və ona xas olan istehsal və mübadilə münasibətləri;
- ☐ sərvətin mənbəyinin kənd təsərrüfatı əməyi olduğu istehsal sferasını öyrənmək;

10 Adları sadalanan alimlərdən kim marşinalizmin nümayəndəsidir:

- ☐ K.Marks, F.Engels
- ☐ A.Smit, D.Rikardo
- ☐ L.Erxard, M.Fridman
- ☒ U.Jevons, K.Menger
- ☐ Ş.Furye, C.Sismondi

11 İqtisadi nəzəriyyədə monetarizm cərəyanının banisi kimdir?

- ☐ A.Marşall
- ☐ K.Marks
- ☐ V.Pareto
- ☐ L.Erxard
- ☒ M.Fredman

12 Siyasi iqtisad termini meydana gəlib:

- ☐ 1890-cı ildə
- ☐ 1776-cı ildə
- ☐ 1932-ci ildə
- ☒ 1615-ci ildə
- ☐ 1902-ci ildə

13 İqtisadi nəzəriyyənin keynsçi istiqaməti meydana gəlmişdir.

- ☐ bizim dövrdə
- ☐ XIX əsrin ortalarında
- ☐ XX əsrin 70-ci illərində
- ☒ XX əsrin 30-cu illərində
- ☐ XXII əsrdə

14 Ticarət burcuaziyasının mənafeyini ifadə edən nəzəriyyəyə aiddir:

- ☐ proletar siyasi iqtisadı
- ☐ klassik siyasi iqtisad
- ☒ merkantilizm
- ☐ fiziokratlar nəzəriyyəsi
- ☐ marşinalizm

15 F.Kens görkəmli nümayəndəsi olmuşdur:

- ☐ neoliberalizmin
- ☐ merkantilizmin
- ☒ fiziokratların
- ☐ marşinalizmin
- ☐ keynsçiliyin

16 Siyasi iqtisad elminin adı kim tərəfindən ilk dəfə irəli sürülmüşdür:

- ☐ P.Buaqilder
- ☒ F. Monkretyen
- ☐ K. Marks
- ☐ U.Petti
- ☐ D.Rikardo

17 Hansı iqtisadi məktəb proteksionist dövlət siyasətinin əsasının qoymuşdur:

- ☐ proletar siyasi iqtisad
- ☐ fiziokratlar
- ☐ keynsçilik
- ☒ merkantilizm
- ☐ klassik siyasi iqtisad

18 İqtisadi nəzəriyyənin neoklassik istiqamətinə hansı müasir elmi cərəyanlar aiddir:

- ☐ keynsçilik, marşinalizm
- ☐ marksizm, merkantilizm
- ☐ sosial-institusionalizm, marşinalizm
- ☒ monetarizm, neoliberalizm
- ☐ merkantilizm, monetarizm

19 əmək-dəyər nəzəriyyəsinin ilk müəllifi kim olmuşdur?

- ☐ F.Kene
- ☒ A.Smit
- ☐ A.Monkretyen
- ☐ D.Rikardo
- ☐ K.Marks

20 İslamın müqəddəs kitabı Qurani-Kərim də nəyə icazə verilmir?

- ☐ xüsusi mülkiyyətçiliyə
- ☐ sahibkarlıq fəaliyyətinə
- ☐ xarici malların alqı- satqısına
- ☐ alqı-satqıya, ticarətlə məşğul olmağa
- ☒ sələmçiliyə, faiz almaq məqsədi ilə borc verməyə

21 Ekonomiks anlayışı aşağıdakı müəllifin əsərinin başlığında istifadə edildikdən sonra qəbul olunmuşdur:

- ☐ Adam Smit
- ☐ Jon Stüart Mill
- ☒ Alfred Marşall
- ☐ Karl Marks
- ☐ Jon Meynard Keyns

22 İlk dəfə tədavül sferasını deyil, istehsal prosesini öz təhlilinin predmeti etmiş iqtisadi məktəb:

- ☐ proletar siyasi iqtisadı
- ☐ merkantilizm
- ☒ fiziokratlar
- ☐ klassik siyasi iqtisad
- ☐ marşinalizm

23 İqtisad elminin metodologiyası anlayışı özünə daxil edir;

- ☒ iqtisadi hadisələrin öyrənilməsi üsulları və metodları
- ☐ iqtisadiyyatın strukturu
- ☐ iqtisadi nəzəriyyənin müxtəlif cərəyanları
- ☐ iqtisadçı alimlərin dünyagörüşü
- ☐ müxtəlif iqtisadi sistemlərinin öyrənilməsi

24 İqtisad elmində normativ yanaşmalar mövcuddur:

- ☐ iqtisadi sistemin ayrı-ayrı elementlərinin öyrənilməsilə
- ☐ iqtisadi eksponentlərin aparılması ilə
- ☐ iqtisadiyyatın real vəziyyətin öyrənilməsilə
- ☒ iqtisadiyyatın necə olmasının öyrənilməsilə
- ☐ riyazi metod və modellərin tətbiqilə

25 İqtisad elmində pozitiv yanaşma əlaqədardır:

- ☐ iqtisadi sistemin ayrı-ayrı elementlərinin öyrənilməsi ilə
- ☐ iqtisadiyyatın necə olmasının öyrənilməsi ilə
- ☐ riyazi metod və modellərin aparılması ilə
- ☐ iqtisadi eksperimentlərin aparılması ilə
- ☒ iqtisadiyyatın real vəziyyətin öyrənilməsi ilə

26 Bu gün iqtisad elminin əsas əhəmiyyəti ondadır ki,

- ☐ alimlərə öz istedadlarını reallaşdırmağa imkan yaradır;
- ☐ sahibkarlara uğurlu biznes aparmaqda kömək edir:
- ☐ insanların içtimai həyatında iqtisadiyyatın rolu müəyyənləşdirir
- ☐ insanlara onların davranışının həqiqi səbəblərini göstərir.
- ☒ insanların tələbatlarını ödənilməsi baxımından cəmiyyətin daha yaxşı quruluşunun təşkilinin yollarını göstərir

27 İqtisad elminin əsas əhəmiyyəti bu gün ondan ibarətdir ki, o:

- ☐ iqtisadçı-amillərə öz qabiliyyətlərini reallaşdırmağa imkan verir
- ☐ sahibkarlara müvəfəqiyyətlə bizneslərini aparmağa kömək edir
- ☒ insanların tələbatlarının ödənilməsi baxımından iqtisadiyyatın daha yaxşı təşkil edilməsinin yollarını göstərir
- ☐ insanlara təsərrüfat fəaliyyətlərindən onların davranışlarının həqiqi motivlərini açıqlayır
- ☐ insanların içtimai həyatlarında iqtisadiyyatın yerini müəyyən edir

28 P.Samuelson iqtisad elminin görkəmli nümayəndələrindən üçünü fərqləndirmişdir. Onlar kimlərdir?

- ☐ Kene, Marşall, Fridman
- ☒ Smit, Marks, Keyns
- ☐ Smit, Rikardo, Marks
- ☐ Marks, Keyns, Marşall
- ☐ Keyns, Marks, Fridman

29 İqtisad elmində sosial ideyalara ilk dəfə kim baxmışdır?

- ☐ marksistlər
- ☐ merkantilistlər
- ☐ fiziokratlar
- ☐ neokeynsçilər
- ☒ sosial-utopistlər

30 Təbiət və cəmiyyət qanunlarının vəhdəti nədədir:

- ☐ insanların fəaliyyətindən asılıdırlar
- ☒ obyektiv xarakter daşıyırlar
- ☐ onların arasında heç bir oxşarlıq yoxdur
- ☐ tarixən keçici xarakter daşıyırlar
- ☐ insanların iqtisadi fəaliyyəti vasitəsilə təzahür edilirlər

31 İqtisadi nəzəriyyənin sintez metodun elementlərini göstərin:

- ☒ aralarında doğmalılıq əlaqələri olan elementlərin birləşdirilməsi, hissələrdən tamın yaradılması.
- ☐ təfəkkürdə konkretədən abstrakta hərəkət
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ tədqiq olunan hadisənin tərkib hissələrinə bölünməsi
- ☐ sadalanan hamısı sintez metoduna aiddir

32 Tələbatların artması qanunu aiddir;

- ☐ belə bir qanun mövcud deyil
- ☐ xüsusi iqtisadi qanunlara
- ☐ spesifik iqtisadi qanunlara
- ☒ ümumi iqtisadi qanunlara
- ☐ iqtisadi qanunlara aid deyil

33 İqtisad elmində belə metodoloji yanaşma mövcud deyil;

- ☐ bütün sadalanan yanaşmalar mövcuddur
- ☐ neopozitiv-empirik
- ☐ dialektik-materialist
- ☐ subyektiv
- ☒ sosial-institusional

34 İqtisadi nəzəriyyənin hansı cərəyanının nümayəndələri iqtisad elminin öyrənilməsinin predmetini mənbəyi ticarət olan milli sərvət hesab etmişlər?

- ☐ neoliberalılar
- ☒ merkantilistlər
- ☐ fiziokratlar
- ☐ marşalistlər

☐ neokeynsçilər

35 Elmin tədqiqat predmetini tədavüldən istehsala keçirən elmi cərəyanının göstərin.

- ☐ merkantelistlər
☐ utopik-sosialitlər
☒ fiziokratlar
☐ marjinalistlər
☐ keynsçilər

36 Zehində hadisəni tərkib hissələrinə bölərək hər birinin ayrılıqda öyrənilməsinə əsaslanan elmi metod necə adlanır?

- ☐ riyazi modelləşdirmə
☐ elmi abstraksiya
☐ induksiya
☒ təhlil
☐ deduksiya

37 Mikroiqtisadiyyat nöqteyi-nəzərindən iqtisadiyyatın başlıca problemi ibarətdir:

- ☐ bütün sadalananlar düzdür
☐ vətəndaşlara layiqli həyat səviyyəsi təmin etməkdən
☐ inflyasiya və işsizliyin aradan qaldırılmasından
☒ resursların səmərəli bölgüsünü təmin etməkdən
☐ qabaqcıl texnologiyaların tətbiqini təmin etməkdən

38 Hansı metodoloji yanaşma üçün iqtisadi hadisələrin əsaslı surətdə öyrənilməsi və onların qiymətləndirilməsi səciyyəvidir?

- ☐ dialektik-materialist
☒ neopozitiv-empirik
☐ subyektiv
☐ rasionalist
☐ bütün sadalanan yanaşmalar üçün

39 Hansı metodoloji yanaşma üçün iqtisadi hadisələri qarşılıqlı əlaqədə və inkişafda səciyyəvidir?

- ☐ bütün sadalanan yanaşmalar üçün
☐ subyektiv
☐ neopozitiv-empirik
☐ rasionalist
☒ dialektik-materialist

40 Konvergensiya nəzəriyyəsi iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinə aiddir?

- ☒ sosial-institusional
☐ neoklassik
☐ neokeynsçilik
☐ marşinal
☐ neoliberalizm

41 İctimai seçim nəzəriyyəsi iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqaməti çərçivəsində yayılmışdır?

- ☐ neoklassik

- ☐ neokeynsçilik
- ☐ marşinalizm
- ☒ sosial-institusional
- ☐ marksizm

42 İqtisad elminə iqtisadi insan terminini kim daxil etmişdir?

- ☐ D.Rikardo
- ☐ F.Kene
- ☐ K.Marks
- ☒ A.Smit
- ☐ A.Marşall

43 Görünməz əl ifadəsi məşhur iqtisadçılardan kimə məxsusdur?

- ☐ D.Rikardo
- ☐ J.Keyns
- ☐ K.Marks
- ☒ A.Smit
- ☐ A.Marşall

44 Dəyər qanunu;

- ☒ xüsusi iqtisadi qanundur
- ☐ ümumi iqtisadi qanundur
- ☐ iqtisadi qanun deyildir
- ☐ iqtisadi kafeqoriyadır
- ☐ spesifik iqtisadi qanundur

45 Cəmiyyətin iqtisadi həyatının ən ümumi və mühüm cəhətlərini əks etdirən məntiqi anlayışlar –bu:

- ☐ iqtisadi modellər
- ☐ ümumi iqtisadi qanunlardır
- ☐ xüsusi iqtisadi qanunlar
- ☐ spesifik iqtisadi qanunlar
- ☒ iqtisadi kateqoriyalardır

46 Ayır-ayrı amillərin öyrənilməsindən ümumi müddəalar və nəticələrə keçid – bu:

- ☐ məntiqi metodudur
- ☐ iqtisadi eksperimentdir
- ☐ elmi abstraksiyadır
- ☒ induksiya metodudur
- ☐ deduksiya metodudur

47 İqtisadi hadisə və ya prosesin onun öyrənilməsi məqsədilə süni surətdə canlandırılması – bu:

- ☒ iqtisadi eksperimentdir
- ☐ iqtisadi modeldir
- ☐ deduksiya metodudur
- ☐ induksiya metodur
- ☐ statistik tədqiqat metodudur

48 Elmi apstraksiya metodu ibarətdir:

- ☐ iqtisadi hadisənin bütün mənzərəsini bərpa etməkdən
- ☐ iqtisadi hadisələrin ayrı-ayrı tərkib hissələrinin öyrənilməsindən
- ☐ iqtisadi eksperimentlərin aparılmasından
- ☒ iqtisadi hadisələri ikinci dərəcəli cəhətlərdən ayrılmaqdan
- ☐ riyazi modellərin qurulmasından

49 Aşağıdakı qruplardan hansının iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsini müsbət qiymətləndirən təlimlər olduğunu göstərin:

- ☐ marksizm, keynsçilik, monetarizm
- ☒ merkantilizm, marksizm, keynsçilik
- ☐ merkantilizm, neoliberalizm, marşinalizm
- ☐ fiziokratlar, marksizm, marşinalizm
- ☐ fiziokratlar, marksizm, keynsçilik

50 İqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinin nümayəndələri ilk dəfə öz təhlilində son hədd kəmiyyətlərini istifadə etməyə başlamışlar?

- ☐ monetaristlər
- ☐ fiziokratlar
- ☒ marşinalistlər
- ☐ merkantilistlər
- ☐ neokeynsçilər

51 Qədim Yunanıstanın iqtisadi fikri hansı alimlərin əsərlərində öz əksini tapmışdır?

- ☐ İbn-Xəldun, Foma Akvinski
- ☐ Qay, Katon
- ☒ Platon, Aristotel
- ☐ Konfutsi, Syun-Tszi
- ☐ Varron, Seneka

52 Azərbaycanda ilkin iqtisadi fikir və təsəvvürlər nədə öz əksini tapmışdır?

- ☐ heç birində
- ☐ Əxlaqi-Nasirdə
- ☐ Xəmsədə
- ☒ Kitabı- Dədə Qoqudda
- ☐ Müqəddimədə

53 İqtisadi fikrin hansı cərəyanı da həmçinin marksizm adı daşıyır:

- ☐ riyazi məktəb
- ☐ merkantilizm
- ☐ klassik siyasi iqtisad
- ☒ proletar siyasi iqtisadı
- ☐ neoliberal istiqamət

54 Fasiləsiz təkrarlanan istehsal prosesi nədir?

- ☐ maddi istehsal
- ☐ təsərrüfat fəaliyyəti
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ qeyri maddi istehsal
- ☒ iqtimai təkrar istehsal

55 əmək cisimləri –bu:

- ☐ hazır məhsul
- ☐ alətlər, mexanizmlər, maşınlardır
- ☐ fəhlələr və istifadəedicilər heyətidir
- ☐ binalar, yollar, kanallardır
- ☒ sonrakı emala gedən xammal

56 İqtisadi mənafeələr – bu:

- ☐ insanların yüksək gəlirlər əldə etmək cəhdləri
- ☒ iqtisadi fəaliyyət yolu ilə ödəmə bilən tələbatlar
- ☐ insanın həyat fəaliyyəti və inkişafı üçün ona zəruri olan iqtisadi nemətlər
- ☐ insanların özünün reallaşdırmağa tələbatı
- ☐ iqtisadi subyektlərin maraqları

57 İstehsal funksiyası nəyi göstərir?

- ☐ istifadə olunan istehsal amillərinin kəmiyyəti arasında qarşılıqlı asılılığı
- ☒ mümkün olan maksimum istehsal həcmi və istifadə olunan istehsal amillərinin asılılığını
- ☐ müxtəlif istehsal sahələrində məhsul istehsalının həcmi
- ☐ firmanın iqtisadi ehtiyatlara və istehsalın başqa şərtlərinə tələbatını
- ☐ firmanın maksimum istehsal həcmi

58 Aşağıda göstərilən istehsal amillər siyahısından hansılar doğrudur?

- ☒ torpaq, əmək, kapital, sahibkarlıq qabiliyyəti
- ☐ torpaq, əmək, istehsal vasitəsi, texnologiya, idarəetmə
- ☐ torpaq, əmək, kapital, iş qüvvəsi, idarəetmə
- ☐ resurslar, texnologiya, sahibkarlıq, kapital
- ☐ sahibkarlıq, texnologiya, əmək

59 İqtisad elmi təkrar istehsal prosesində neçə mərhələni ayırır:

- ☐ 3
- ☐ 2
- ☐ 6
- ☐ 5
- ☒ 4

60 Təsərrüfat fəaliyyətinin belə bir mərhələsi mövcud deyil:

- ☐ istehlak
- ☐ istehsal
- ☐ bölgü
- ☒ həddindən artıq ifrat istehsal
- ☐ mübadilə

61 Cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinin tərkib hissələri aşağıdakılardır:

- ☐ əmək vasitələri və əmək məhsulu
- ☐ əmək vasitələri və iş qüvvəsi;
- ☐ əmək alətləri və təkrar istehsal olunan əmək vasitələri;
- ☐ texnoloji münasibətlər və iş qüvvəsi;
- ☒ istehsal vasitələri və iş qüvvəsi.

62 Göstərilən amillərdən hansı iqtisadi resurslara aiddir.

- ☐ əmtəə və xidmətlərin istehsalı zamanı sərf olunmuş insanın fiziki və zehni qabiliyyəti
- ☐ təbii ehtiyatlar (torpaq), faydalı qazıntılar, su ehtiyatları
- ☒ sadalanan hamısı
- ☐ sadalananların heç bir
- ☐ informasiya amili

63 İstehsalın şəxsi amili nədir?

- ☒ iş qüvvəsi
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ əmək predmeti
- ☐ əmək vasitələri
- ☐ istehsal vasitələri

64 İstehsalın imkanlarına və məhsuldarlığına həlledici təsir göstərən mühüm element nədir?

- ☐ maddi nemət
- ☐ əmək vasitəsi
- ☐ əmək predmeti
- ☒ istehsal amili
- ☐ texnologiya

65 Nəticədə insanın müəyyən tələbatını ödəyən insanın məqsədə uyğun fəaliyyəti nədir?

- ☐ iqtisadi mənafe
- ☐ iqtisadi ehtiyat
- ☐ maddi nemət
- ☐ qeyri-maddi nemət
- ☒ xidmət

66 əmək vasitələri harada düzgün göstərilmişdir:

- ☐ istehsal binaları, qurğular, iş qüvvəsi
- ☒ istehsal binaları, avadanlıq, alətlər
- ☐ alətlər, yanacaq, xammal
- ☐ iş qüvvəsi, texnologiya
- ☐ xammal, avadanlıq, nəqliyyat vasitələri

67 əmək kapital, torpaq və sahibkarlıq qabiliyyəti kateqoriyalarını birləşdirən əlamət nədir?

- ☐ bunlar iqtisadiyyatın fundamental prinsipləridir
- ☐ bunlar əmtəədir
- ☐ bunlar hamısı maddi nemətlərdir
- ☐ bunlar makroiqtisadi göstəricilərdir
- ☒ bunlar iqtisadi resurslardır

68 İqtisadi resursların belə növü yoxdur:

- ☐ maddi
- ☐ əmək
- ☐ təbii
- ☐ maliyyə
- ☒ qeyri-maddi

69 Təbii resurslar iqtisadi resurslar qrupundan hansılarına aiddir?

- ☒ torpaq
- ☐ kapital
- ☐ pul kapitalı
- ☐ sahibkarlıq qabiliyyəti
- ☐ əmək

70 Aşağıda göstərilənlərdən hansı qeyri-iqtisadi nemət hesab olunur?

- ☐ su kəməri
- ☐ sualtı qayıq
- ☒ küləyin enerjisi
- ☐ bilik
- ☐ paltar

71 İstehsal vasitələri ibarətdir:

- ☐ əmək məhsulları və əmək vasitələrindən
- ☐ əmək cisimləri və əmək məhsullarından
- ☒ əmək vasitələri və cisimlərindən
- ☐ əmək vasitələri və iş qüvvəsindən
- ☐ iş qüvvəsi və texnologiyadan

72 İctimai təkrar istehsalın aşağıdakı tipləri mövcuddur:

- ☐ iqtisadi və qeyri- iqtisadi
- ☐ maddi və qeyri -maddi
- ☐ nemətlər istehsalı və xidmətlər istehsalı
- ☒ sadə və geniş
- ☐ məhsuldar və qeyri-məhsuldar

73 İş qüvvəsi və istehsal vasitələri arasında qarşılıqlı təsir əks olunur:

- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ istehsal münasibətləri ilə
- ☒ istehsal texnologiyası ilə
- ☐ istehsalın təşkili ilə
- ☐ idarəetmə metodları ilə

74 Məhdudluq budur:

- ☐ təkrar istehsalın xarakteristikası
- ☐ ancaq sənayeləşmə sisteminin səciyyəsi
- ☐ iqtisadi resursların xarakteristikası
- ☒ insan tələbatlarının tam ödənilməsinin qeyri-mümkünlüyünü əks etdirən konsepsiya
- ☐ inzibati-amirlik sisteminin səciyyəsi

75 İstehsal səmərəlidir-əgər

- ☐ yüksək mənfəət alınıbsa
- ☐ əmək resurslarından tam istifadə olunması təmin olunubsa
- ☒ bütün resurslardan tam istifadə edilibsə
- ☐ istehsal resurslarından tam istifadə olunubsa
- ☐ keyfiyyətli mallar buraxılıbsa

76 Qeyri-maddi xidmətlərə aiddir.

- ☐ atelyedə pencəyin tikilməsi
- ☐ ictimai nəqliyyatda gediş
- ☐ dəlləxanada saç qırılması
- ☐ turist səfəri
- ☒ təhsil alma

77 İqtisadi resursların hansı növləri üçün mütləq məhdudluq səciyyəvidir:

- ☐ maddi
- ☒ təbii
- ☐ resursların bütün sadalanan növləri üçün nisbi məhdudluq səciyyəvidir
- ☐ informasiya
- ☐ maliyyə

78 İstehsal amillərinin qarşılıqlı əvəz olması qismən aradan qaldırmağa imkan verir:

- ☐ işsizliyi
- ☐ tələbatların qeyri məhdudluğunu
- ☒ resursların məhdudluğunu
- ☐ istehsalın səmərəliliyini
- ☐ iqtisadi böhranlar

79 Nemət adlanır:

- ☐ insanın faydalı fəaliyyəti
- ☐ maddi istehsalın məhsulu
- ☐ nəticəsi insanın hansısa bir tələbatını ödəyən məqsədyönlü fəaliyyəti
- ☒ insanın tələbatını ödəyən əşya və ya əmək məhsulu
- ☐ iqtisadi tələbatların təzahür forması

80 Qeyri-maddi nemətlərə aiddir:

- ☐ dərman
- ☐ dərslük
- ☐ meyvələr
- ☐ avtomobil
- ☒ kompüter proqramı

81 İqtisadi sistemin istehsal imkanları nə ilə məhdudlaşır.

- ☐ insanların tələbatlarının sonsuzluğu ilə
- ☒ istifadə olunan ehtiyatların məhdudluğu ilə
- ☐ istehsal münasibətlərinin mürəkkəbliyi ilə
- ☐ iqtisadi ziddiyyətlərlə
- ☐ dövlətin iqtisadi proseslərə müdaxiləsi ilə

82 İqtisadi sistemlərin təhlilinə formasiya yanaşması neçə ictimai-iqtisadi formasiya ayırır:

- ☐ 4
- ☐ 3
- ☐ 7
- ☐ 6
- ☒ 5

83 İqtisadi sistem aşağıdakı məsələləri həll edir:

- ☐ nə, harda, kimin üçün
- ☒ nə, necə, kimin üçün
- ☐ nə, nə vaxt, kimin üçün
- ☐ işsizliyin və inflyasiyanın səbəbi nədən ibarətdir
- ☐ gəlirlər necə bölünür

84 İqtisadi sistem:

- ☐ dövlətin iqtisadiyyatının tənzimləmə sistemi
- ☒ maddi və qeyri-maddi nemət və xidmət istehsalçıları və istehlakçıları arasındakı xüsusi şəkildə nizamlanmış əlaqələr sistemidir;
- ☐ mülkiyyət formaları ilə istehsal amillərinin vəhdətidir;
- ☐ texnoloji münasibətlərlə texnoloji üsulun qarşılıqlı təsir sistemidir;
- ☐ təsərrüfat mexanizmi və iqtisadi subyektlərin qarşılıqlı əlaqələri sistemidir;

85 Dövlət və bazar tənzimlənməsi; habelə müxtəlif mülkiyyət formalarının uzlaşdığı iqtisadi sistem necə adlanır?

- ☐ keçid iqtisadiyyatı
- ☐ inzibati-amirlik iqtisadiyyatı
- ☐ ənənəvi iqtisadiyyat
- ☒ qarışıq iqtisadiyyat
- ☐ sərbəst bazar iqtisadiyyatı

86 Xüsusi mülkiyyət və bazar tənzimlənməsi üstünlüyünün səciyyəvi olduğu iqtisadi sistem necə adlanır:

- ☐ inzibati-amirlik iqtisadiyyatı
- ☐ ənənəvi iqtisadiyyat
- ☐ keçid iqtisadiyyatı
- ☒ sərbəst bazar iqtisadiyyatı
- ☐ qarışıq iqtisadiyyat

87 Dövlət mülkiyyəti və dövlət tənzimlənməsi üstünlük edən iqtisadi sistem neçə adlanır ?

- ☐ keçid iqtisadiyyatı
- ☐ ənənəvi iqtisadiyyat
- ☐ qarışıq iqtisadiyyat
- ☒ azad bazar iqtisadiyyatı
- ☐ inzibati- amirlik iqtisadiyyatı

88 İqtisadiyyatda xüsusi mülkiyyətin üstünlük təşkil etməsi aşağıdakının səciyyəvi xüsusiyyətlərini əks etdirir:

- ☐ sadalananlardan heç birinin
- ☒ azad bazar iqtisadiyyatının
- ☐ inzibati-amirlik iqtisadiyyatının
- ☐ qarışıq iqtisadiyyatın
- ☐ keçid iqtisadiyyatının

89 Mülkiyyət obyektlərinin xüsusi mülkiyyətdən dövlət mülkiyyətinə keçməsi prosesi adlanır:

- ☐ inventarlaşdırma
- ☒ milliləşdirmə
- ☐ spesifikasiləşdirmə
- ☐ müsadirə

☐ özəlləşdirmə

90 Mülkiyyət obyektlərinin ictimai mülkiyyətdən xüsusi mülkiyyətə keçməsi prosesi:

- ☐ inventerləşmə
- ☐ milliləşdirmə
- ☐ spesifikasiya
- ☐ müsadirə
- ☒ özəlləşdirmə

91 Müasir bazar iqtisadiyyatında mülkiyyətin daha geniş yayılmış növü budur:

- ☐ xüsusi mülkiyyət
- ☒ səhmdar mülkiyyəti
- ☐ kooperativ mülkiyyət
- ☐ dövlət mülkiyyəti
- ☐ bələdiyyə mülkiyyəti

92 Mülkiyyət iqtisadi anlayışı kimi:

- ☐ mülkiyyət iqtisadi anlayış deyil
- ☐ insanların əşyalara münasibətidir
- ☐ əşyanın özüdür
- ☒ əşyaların mənimsənilməsi ilə əlaqədar insanların bir-birinə münasibətləridir.
- ☐ əşyanın icarəyə verilməsi

93 Mülkiyyət hüququ:

- ☐ sadalanan hüquqlardan heç biri
- ☒ bütün sadalanan hüquqları
- ☐ nemət üzərində müstəsna fiziki nəzarət hüququdur.
- ☐ nemətlərin istifadə olunmasından əldə olunan nəticələrə sahib olmaq hüququdur.
- ☐ nemətin kim və necə istifadə etməsi qərarını qəbul etmək hüququdur.

94 Maddi nemətlərin və xidmətlərin istehsalı, bölgüsü, mübadiləsi və istehsalkı ilə əlaqədar insanların münasibətləri nədir?

- ☐ məhsuldar qüvvələr
- ☐ texnoloji münasibətlər
- ☐ sosial münasibətlər
- ☒ istehsal münasibətlər
- ☐ istehsal imkanları

95 İstehsal vasitələri və onları hərəkətə gətirən bilik və təcrübəyə malik olan insanların məjmuu adlanır.

- ☐ əmək vasitələri
- ☒ məhsuldar qüvvələr
- ☐ istehsal münasibətləri
- ☐ iqtisadi sistem
- ☐ istehsal üsulu

96 Nə ilə əlaqədar olan xərclər transaksion xərclərə aid edilmir?

- ☒ avadanlığın işlək vəziyyətdə saxlanması ilə
- ☐ bütün göstərilənlər transaksion xərclərə aiddir

- ☐ müqavilələrinin yerinə yetirilməsinə nəzarəti ilə
- ☐ tərəfmüqabillərlə müqavilə bağlanması ilə
- ☐ qiymətlər haqqında informasiya axtarışı ilə

97 İqtisadi ehtiyatların tam istifadə olunmasını göstərən hər bir nöqtə:

- ☐ düzqün cavab yoxdur
- ☐ şifrdan başqa bütün nöqtələrdir
- ☐ istehsal imkanları əyrisindən yuxarıda yerləşəndir
- ☐ istehsal imkanları əyrisindən aşağıda yerləşəndir
- ☒ istehsal imkanları əyrisi üzərində yerləşəndir

98 Xüsusi mülkiyyətə aid deyildir?

- ☒ bütün sadalananlar aiddir
- ☐ ev təsərrüfatlarının əmlakı
- ☐ şəxsi yığımlar
- ☐ leqal xüsusi müəssisələr
- ☐ qeyri-leqal xüsusi müəssisələr

99 İcarədarın hüquqlarına aiddir:

- ☒ icarəyə götürülmüş əmlakdan istifadəetmə;
- ☐ icarəyə götürülmüş əmlaka sahibolma;
- ☐ sadalananların heç biri
- ☐ sadalanan hamısı
- ☐ icarəyə götürülmüş əmlakın özgələşdirilməsi;

100 İqtisadi resurslar və insanın iqtisadi fəaliyyətinin nəticələri:

- ☐ sadalananlardan heç biri deyildir
- ☐ mülkiyyətin subyektləridir
- ☒ mülkiyyətin obyektləridir
- ☐ mülkiyyətin hüquqlarıdır
- ☐ mülkiyyətin funksiyalarıdır

101 Məhsulun istehsalı ilə deyil, onu müşayiət edən məsrəflərlə əlaqədar xərclər adlanır:

- ☐ son hədd
- ☒ transaksion
- ☐ hesabi
- ☐ buraxılmış imkanların xərcləri
- ☐ iqtisadi

102 Hansı xərclər qeyri-aşkar (alternativ) adlanır?

- ☐ hazır məhsulun reallaşdırılması ilə əlaqədar xərclər
- ☐ rəqabət mübarizəsi və reklamla əlaqədar xərclər
- ☐ istehsalın genişləndirilməsilə əlaqədar xərclər
- ☒ resursların məhdudluğu şəraitində seçimin zəruriliyilə əlaqədar xərclər
- ☐ sadalanan xərclərdən heç biri

103 Hər bir iqtisadi sistem ehtiyatların məhdudluğu faktı ilə üzləşir, nə deməkdir:

- ☐ heç bir iqtisadi sistem resursların səmərəli istifadə olunmasının təmin edə bilməz

- ☐ məhdudluqla kasıb dövlətlər qarşılaşır, varlı dövlətlərdə isə bu problem həll olunmuşdur.
- ☒ bütün insan tələbatlarını ödəmək üçün istehsal ehtiyatlar heç vaxt kifayət qədər olmur.
- ☐ hər bir iqtisadiyyatda enmə dövrləri olur ki, bu zaman ehtiyatların məhdudluğu mövcud olur.
- ☐ elə ola bilər ki, bəzi məhsulları yalnız həddən artıq yüksək qiymət almaq olur.

104 Keçid iqtisadiyyatının əsas cəhətlərinə aid deyildir:

- ☐ rəqabət mühitinin yaradılması və saxlanması
- ☐ mülkiyyət formalarının dəyişməsi
- ☒ dövlət idarəçiliyinin güclənməsi
- ☐ qiymətlərin liberallaşdırılması
- ☐ sahibkarlıq fəaliyyəti üçün şərtlərin

105 İstənilən istehsal üsülünün əsasını nə təşkil edir?

- ☐ əmək vasitələri və iş qüvvəsi
- ☐ əmək vasitələri və əmək cisimləri
- ☐ məhsuldar qüvvələr və texnologiya
- ☒ məhsuldar qüvvələr və istehsal münasibətləri
- ☐ iş qüvvəsi və istehsal münasibətləri

106 İqtisadi sistemin fərqləndirici meyarları hesab etmək olar:

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ resurslar üzərində mülkiyyətin forması və koordinasiya mexanizminin növü
- ☐ koordinasiya mexanizminin növü və milli gəlir
- ☐ iqtisadi artımın tempi və resurslar üzərində mülkiyyətin forması
- ☐ milli gəlir və iqtisadi artımın tempi

107 İqtisadi sistem üçün sadalanan məqsədlərdən hansı əsasdır?

- ☐ insanların tələbatlarının ödənilməsini təmin etmək
- ☐ İstehsalın texniki şərtlərini müəyyən etmək
- ☐ İnflyasiya və işsizliyi ləğv etmək
- ☐ ədalətli ictimai quruluşu qurmaq
- ☒ ayrı-ayrı subyektlərin fəaliyyətini uyğunlaşdırmaq

108 Özəlləşdirmə metodlarına aid deyildir:

- ☐ hərraclardan müəssisələrin satışı
- ☐ dövlət mülkiyyətinin əvəzsiz verilməsi
- ☐ səhmlərin səhmdarlaşdırılması və satışı
- ☒ xüsusi sahibkarların kooperativlərdə birləşməsi
- ☐ çek özəlləşdirməsi

109 Kollektiv mülkiyyətin bir növü deyildir:

- ☒ xüsusi firmaların mülkiyyəti
- ☐ açıq səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti
- ☐ qapalı səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti
- ☐ tam ortaqlıq mülkiyyəti
- ☐ kooperativlərin mülkiyyəti

110 Sadalanan sahələrdən hansında dövlət mülkiyyətinin daha böyük payının olması məqsədyönlüdür:

- ☐ avtomobil istehsalı
- ☐ ayaqqabı istehsalı
- ☐ mənzil tikintisi
- ☐ turizm sahəsi
- ☒ elektrik enerjisi istehsalı

111 Vətəndaşların şəxsi əmlakı və yığımları hansı mülkiyyət formasına aiddir?

- ☐ səhmdar
- ☐ dövlət
- ☐ ictimai
- ☒ xüsusi
- ☐ bələdiyyə

112 Şəhərin bütün texniki xidmətlərinin vahid əldə cəmləşməsi, istismarını qaydaya Salmaqla əhaliyə əlavə rahatlıqların verilməsinə hansı mülkiyyət forması imkan yaradır:

- ☐ Səhmdar mülkiyyəti
- ☐ Kollektiv mülkiyyət.
- ☐ xüsusi mülkiyyət;
- ☐ dövlət mülkiyyəti;
- ☒ bələdiyyə mülkiyyəti

113 Hansı meyara görə firmaların (müəssisələrin) xüsusi, dövlət və qarışıq formaları fərqləndirilir?

- ☐ Kapitalın həcminə görə
- ☐ təşkili formasına görə.
- ☒ mülkiyyət formasına görə.
- ☐ sahə mənsubiyyətinə görə.
- ☐ Məhsulun xarakterinə görə.

114 Xüsusi mülkiyyət – aşağıdakılardan hansının üzərində vətəndaşların hüququnun möhkəmləndirilməsi formasıdır?

- ☐ hər hansı əmlakın istifadəsi, sahibolması, yiyələnməsi
- ☐ hər hansı əmlaka yiyələnmək və tətbiq etmək.
- ☐ hər hansı əmlakdan istifadə etmək və onunla əlaqədar sərəncam vermək;
- ☐ hər hansı əmlakın istifadəsi və onunla əlaqədar sərəncam verilməsi
- ☒ hər hansı əmlakla əlaqədar sahibolma, istifadə və sərəncam vermə

115 Universitetdə tələbənin təhsil almasının alternativ hərcləri əks olunur:

- ☐ təqaüdün miqdarı
- ☒ təhsili atıb işləyərkən əldə edəcək maksimum əməkhaqqı
- ☐ orta statistik mütəxəssisin təhsilinə dövlətin xərcləri
- ☐ tələbənin saxlanmasına valideynlərin çəkdiyi xərclər
- ☐ təhsilini bitirəndən sonra alınan gəlirlər

116 İstehsal imkanları əyrisində məhsullardan birinin istehsalının artmasına uyğun olaraq:

- ☐ qəlirlər artır
- ☐ o biri məhsulun istehsalı artır.
- ☐ o biri məhsulun istehsalının həcmi sabit qalır.
- ☐ o biri məhsulun istehsalı dayandırılır
- ☒ o biri məhsulun istehsalı aşağı düşür.

117 İstehsal imkanların əyrisi üzərində resursların tam istifadəsinin göstərir istənilən

- ☐ düz cavab yoxdur
- ☐ 0 –dən başqa nöqtələr
- ☐ istehsal imkanların əyrisindən yuxarı olan nöqtə
- ☐ istehsal imkanların əyrisindən aşağı olan nöqtə
- ☒ İstehsal imkanların əyrisi üzərində olan nöqtə

118 İqtisadi sistemin səmərəli fəaliyyətinin əsas problemi:

- ☐ təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrinin daha yaxşı bölgüsü problemdir
- ☒ resursların bölgüsünün ən yaxşı üsulunun seçilməsi problemdir
- ☐ iş qüvvəsinin istehsal sahələri üzrə bölgüsü problemdir
- ☐ inflyasiya problemdir
- ☐ işsizlik problemdir

119 Hansı sahədə dövlət mülkiyyətinin üstünlüyü məqsədyönlü deyildir:

- ☒ bank sahəsi
- ☐ ekoloji təhlükəsizlik
- ☐ tarixi abidələrin mühafizəsi
- ☐ təhsil
- ☐ fundamental elm

120 İri müəssisələrin özəlləşdirilməsi üçün zəruri şərt nədir:

- ☐ iri müəssisələri özəlləşdirmək lazım deyil.
- ☒ onların əvvəlcədən səhmdar cəmiyyətə çevrilməsi
- ☐ onların ixtisaslaşdığı fəaliyyət növünün müəyyənləşdirilməsi
- ☐ onların dinamik inkişafının təmin edilməsi
- ☐ həmin müəssisələrin fəaliyyətinin rentabelliyyətinin müəyyənləşdirilməsi

121 Azərbaycanda dövlət mülkiyyətinin özəlləşdirilməsinin I proqramı nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- ☐ 2001-ci il
- ☐ 1993-cü il
- ☐ 1998- ci il
- ☐ 2003-cü il
- ☒ 1995-ci il

122 Hansı sahədə mülkiyyətin kooperativ forması daha geniş yayılmışdır?

- ☒ kənd təsərrüfatı
- ☐ pərakəndə ticarət
- ☐ içtimai işə
- ☐ kömür hasilatı sənayesi
- ☐ avtomobil istehsalı

123 Qapalı ev təsərrüfatı, şəhər təsərrüfatı, xalq təsərrüfatı – iqtisadi sistemlərin bu növləri bu əsasla ayrılır:

- ☐ iqtisadiyyatın sənayeləşməsi dərəcəsi
- ☒ istehsal və istehlak arasında əlaqənin xarakteri
- ☐ resurslara mülkiyyətin formaları
- ☐ formasiya yanaşması
- ☐ iqtisadiyyatda ETT-nin rolu

124 İqtisadi institutlar anlayışını elmi dövriyyəyə gətirən iqtisadi nəzəriyyə istiqamətini göstərin.

- ☒ sosial-institusional
- ☐ marksizm
- ☐ neokeynsçi
- ☐ neolibereal
- ☐ monetarist

125 Özəlləşdirmənin zəruri şərti bu deyildir.

- ☐ bütün sadalananlar özəlləşdirmənin zəruri şərtidir
- ☐ özəlləşdiriləcək obyektlərə tələbin qabaqcadan qiymətləndirilməsi
- ☐ özəlləşdirmənin hüquqi bazasının olması
- ☐ fond bazarının yaradılması
- ☒ iqtisadiyyatda dövlət bölməsinin üstünlüyü

126 Kollektiv mülkiyyətin hansı forması xüsusi mülkiyyətin cəhətlərə malikdir?

- ☐ bu mülkiyyət formalarının heç biri ümumi cəhətə malik deyil
- ☐ kooperativ mülkiyyət
- ☐ tam yoldaşlıq mülkiyyəti
- ☐ məhdud məsuliyyətli yoldaşlıq mülkiyyəti
- ☒ səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti

127 Xüsusi mülkiyyətin əsas mövcudluq şərtlərinə aid deyildir:

- ☐ bütün sadalananlar aiddir
- ☐ müəssisələrin yaradılması və istənilən sahibkarlıq fəaliyyətinə başlanmasının tam sərbəstliyi
- ☐ xüsusi mülkiyyətin zamanətli mühafizəsi
- ☐ xüsusi kapital qoyuluşlarının stimullaşdırılması
- ☒ istehsal ixtisaslaşmasının inkişafı

128 Aşağıdakı baxışlardan natural təsərrüfatı düzgün səjiyyələndirməyəni göstərin.

- ☐ ictimai əmək bölgüsü natural təsərrüfat şəraitində zəif inkişaf edir.
- ☒ natural təsərrüfat şəraitində istehsalçıların bir-birindən sıx asılılığı yaranır;
- ☐ natural təsərrüfat şəraitində istehsal olunan məhsul mübadilə olunmur.
- ☐ natural təsərrüfat şəraitində insanın yaşaması üçün lazım olanların hamısını özü istehsal edir.
- ☐ istehsal qapalı xarakter daşıyır.

129 Hansı təsdiq əmtəə istehsalının mahiyyətini təhrif edir?

- ☐ əmtəə istehsalı əmək bölgüsü ancaq mövcud olduğu üçün mövcuddur.
- ☒ əmtəə istehsalı istehsalçının özünün tələbatlarını ödəmək üçün məhsul istehsalını nəzərdə tutur.
- ☐ əmtəə istehsalı mübadiləsiz mümkün deyil.
- ☐ əmtəə istehsalı istehlakçıların tələbi olduğu məhsulların istehsalını nəzərdə tutur.
- ☐ əmtəə istehsalı – bazar iqtisadiyyatının əsası

130 Bazar:

- ☒ sadalanan hamısı
- ☐ tələb və təklifin qarşılıqlı təsiri
- ☐ satıcılar və alıcılar arasında qarşılıqlı münasibətlər
- ☐ sadalnanlardan heç biri
- ☐ alqı-satqı əməliyyatlarının məcmu

131 Bazarın vasitəçi funksiyası ibarətdir.

- ☐ bazar iştirakçılarına zəruri informasiyaların çatdırılması
- ☐ əmtəələrin mübadiləsi üçün ekvivalent dəyərlilərin müəyyənləşdirilməsi
- ☒ əməyin nəticələrini mübadilə etmək məqsədi ilə istehsalçılar və istehlakçıların görüşməsinə təmin etmək
- ☐ həcmi və quruluşuna görə istehsal və istehlakın uyğunlaşdırılması
- ☐ xərclərin azaldılması, yeni məhsulların yaradılmasına istehsalçıların həvəsləndirilməsi

132 Müstəqil qərarlar qəbul edən, öz tələbatlarını maksimum ödəməyə cəhd edən iqtisadi subyekt hansısa istehsal amilinin mülkiyyətçidir, insan kapitalının təkrar istehsalını təmin edir-bu:

- ☐ firma
- ☒ ev təsərrüfatı
- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ bank
- ☐ dövlət

133 Bu bazar iqtisadiyyatının subyekti deyildir:

- ☒ bütün sadalananlar subyektdir
- ☐ dövlət
- ☐ ev təsərrüfatları
- ☐ firmalar
- ☐ bütün sadalananlar subyekti deyil

134 Bazar iqtisadiyyatının əsası:

- ☐ bütün sadalananlardır
- ☒ əmtəə istehsalıdır
- ☐ natural istehsalıdır
- ☐ rəqabətdir
- ☐ tələb və təklifdir

135 Təsərrüfat tiplərinin ilkin forması hansıdır?

- ☐ əmtəə təsərrüfatı
- ☒ natural təsərrüfat
- ☐ sadalananların heç biri
- ☐ planlı təsərrüfat
- ☐ kapitalist təsərrüfatı

136 Tədavül sferasında fəaliyyət göstərən kapital necə adlanır?

- ☐ dövrüyyə kapitalı
- ☐ əsas kapital
- ☐ borc kapitalı
- ☐ sənaye kapitalı
- ☒ ticarət kapitalı

137 Müxtəlif məhsulların hazırlanmasının istehsalçıların əmək bölgüsünə yönəlməsinə əsaslanması necə adlanır.

- ☒ istehsalçıların ixtisalaşması
- ☐ istehsalçıların müstəqilliyi
- ☐ iqtisadi mənafeələr
- ☐ istehsalçıların təcrid olunması

- ☐ ilkin kapital yığımu

138 İctimai təsərrüfatın əsas formaları hansılardır?

- ☐ əmtəə (bazar), planlı-amirlik təsərrüfatı
☒ natural, əmtəə (bazar)
☐ natural, kapitalist təsərrüfatı
☐ planlı-amirlik təsərrüfatı, sosialist təsərrüfatı
☐ planlı-amirlik təsərrüfatı, kapitalist təsərrüfatı

139 əmtəə istehsalının zəruri şərtləri hesab edilir:

- ☐ sadalanan heç biri
☒ sadalanan hamısı
☐ ictimai əmək bölgüsü
☐ istehsalçıların iqtisadi cəhətdən təcrid olunması
☐ istehsalçıların müstəqilliyi, sahibkarların azadlığı

140 Bazarın hansı iki tipi əmtəə və resursların dövrəni modelinə daxil edilmişdir?

- ☐ informasiya bazarı və istehlak bazarı
☐ iş qüvvəsi bazarı və pul bazarı
☐ valyuta bazarı, əmtəə və xidmətlər bazarı
☐ pul bazarı və resurslar bazarı
☒ resurslar bazarı, əmtəə və xidmətlər bazarı

141 əmtəə və xidmətləri istehsalı və reallaşdırılması yolu ilə istehsal amillərinin istifadəsi vasitəsilə öz mənafeələrini reallaşdıran təsərrüfat həlqəsi-bu:

- ☐ sadalananlardan heç biri
☐ ev təsərrüfatı
☒ firma
☐ dövlət
☐ bank

142 əmtəə istehsalının inkişafının yüksək mərhələsi:

- ☒ bazar iqtisadiyyatıdır
☐ natural təsərrüfat
☐ deformasiya
☐ inzibati-amirlik iqtisadiyyatıdır
☐ inkişaf etmiş əmtəə istehsalıdır

143 Bazarın belə bir funksiyası mövcud olmur:

- ☐ tənzimləyicisi
☐ stimullaşdırıcı
☐ nəzarət edici
☒ optimallaşdırıcı
☐ integrasiya etmək

144 İnkişaf etmiş əmtəə istehsalının sadə əmtəə istehsalından fərqi ondan ibarətdir ki;

- ☐ əmək məhsulları əmtəədir
☒ yalnız əmək məhsulları deyil, həmçinin istehsal amilləri də əmtəədir

- ☐ istehsal öz tələbatlarının ödənilməsi məqsədilə həyata keçirilir
- ☐ nemət və xidmətlərin istehsalı satış məqsədilə həyata keçirilir
- ☐ ixtisaslaşma olmur

145 Bazarın belə tipi yoxdur:

- ☐ deformasiya olunmuş
- ☐ tənzimlənən
- ☐ azad
- ☒ inkişaf etmiş
- ☐ inkişaf etməmiş

146 Sadə əmtəə istehsalında əmtəə nədir?

- ☒ istehsal məhsulları
- ☐ istehsal məhsulları
- ☐ torpaq
- ☐ bütün sadalananlar
- ☐ istehsal vastələri

147 Ev təsərrüfatının bütün gəlirləri və xərcləri təşkil edir:

- ☐ pul axınını
- ☐ əmtəə və xidmətlərin dövrünü
- ☒ ailə büdcəsini
- ☐ əmtəə axınını
- ☐ resurslar axınını

148 Firmalar əmtəə və resursların dövrünü modelində hansı rolu oynayır?

- ☐ əmtəə və xidmətləri istehlak edənlər
- ☐ istehsal amillərini təchiz edənlər, əmtəə və xidmətlərin alıcılarıdır
- ☒ əmtəə, xidmətləri təchiz edənlər və istehsal amillərinin alıcılarıdır
- ☐ iqtisadi proseslərin tənzimlənməsini həyata keçirirlər
- ☐ istehlak xərclərini həyata keçirirlər

149 Ev təsərrüfatları əmtəə və resursların dövrünü modelində hansı rolu oynayır?

- ☐ iqtisadi proseslərin tənzimlənməsini həyata keçirirlər
- ☒ istehsal amillərini verənlər, əmtəə və xidmətlərin alıcılarıdır
- ☐ əmtəə, xidmətləri verənlər və istehsal amillərinin alıcılarıdır
- ☐ istehsal amillərinin istifadəsini təşkil edirlər
- ☐ əmtəə və xidmətləri istehsal edirlər

150 Pul vasitəsi ilə həyata keçirilən mübadilə nədir?

- ☐ əmtəə təsərrüfatı
- ☒ əmtəə tədavülü
- ☐ sahibkarlıq fəaliyyəti
- ☐ ticarət
- ☐ içtimai təkrar istehsal

151 Təsərrüfat münasibətlərinin iki tipini fərqləndirirlər.

- ☐ doğru cavab yoxdur

- ☐ maddi və qeri-maddi
- ☒ natural-əşya və əmtəə
- ☐ sadə və geniş
- ☐ istehsal və qeyri-istehsal

152 Tarixən natural təsərrüfat forması nəyə əsaslanırdı.

- ☐ ixtisaslaşmaya
- ☐ əmək bölgüsünə
- ☐ istehsalçıların təcrid olunmasına
- ☒ torpaq mülkiyyətinə
- ☐ xidmətlər istehsalına

153 Bazar iqtisadiyyatının dövlət tənzimlənməsi məqsədlərinə aid deyildir:

- ☐ ekoloji problemlərin həlli
- ☐ iqtisadi artımın təmin olunması
- ☐ rəqabət mühitinin təmin olunması
- ☐ işsizliyin azaldılması
- ☒ əmtəələrə qiymətlərin təyin edilməsi

154 Təsərrüfat fəaliyyətinin peşəkarlar qrupu tərəfindən idarə olunmasının prinsipləri, metodları və formalarının məcmusu-bu:

- ☒ menecment
- ☐ sahibkarlıq
- ☐ kommersiya
- ☐ biznes
- ☐ marketinq

155 Firmaların alıcılıq tələbinin qabaqcadan öyrənilməsi və formalaşması üzərində qurulmuş fəaliyyətinin təşkili sistemi – bu:

- ☐ biznesdir
- ☒ marketinqdir
- ☐ sahibkarlıqdır
- ☐ kommersiyadır
- ☐ menecmentdir

156 Gəlirin əldə edilməsi məqsədilə təsərrüfat fəaliyyəti – bu:

- ☐ menecment
- ☒ sahibkarlıq
- ☐ kommersiya
- ☐ biznes
- ☐ marketinq

157 İri firmaların üstünlüklərinə aid deyil:

- ☐ bütün sadalananlar iri firmaların üstünlükləridir
- ☐ ETT-ə və yeni əmtəələrin işlənilib hazırlanmasına yüksək məsrəflər
- ☒ yüksək idarəetmə məsrəfləri
- ☐ sabitlik
- ☐ kütləvi istehsal məsrəfləri

158 Xırda firmaların üstünlüklərinə aid deyildir:

- ☐ bütün sadalananlar kiçik firmaların üstünlükləridir
- ☐ idarəetməyə az xərclərin olması
- ☐ uyğunlaşma qabiliyyəti, çeviklik
- ☒ qeyri-sabitlik
- ☐ reklama az xərclərin çəkilməsi

159 Resurslar bazarından ev təsərrüfatlarına gedən axın necə adlanır?

- ☐ resurslar
- ☐ istehlak xərcləri
- ☐ satışdan gəlirlər
- ☐ xərclər
- ☒ pul gəlirləri

160 Əmtəə və xidmətlər bazarından firmalara gedən axın necə adlanır?

- ☐ resurslar
- ☐ istehlak xərcləri
- ☒ satışdan gəlirlər
- ☐ xərclər
- ☐ pul gəlirləri

161 Firmalardan resurslar bazarına gedən axın necə adlanır?

- ☐ resurslar
- ☐ istehlak xərcləri
- ☐ satışdan gəlirlər
- ☒ xərclər
- ☐ pul gəlirləri

162 Ev təsərrüfatlarından əmtəə və xidmətlər bazarına axın necə adlanır?

- ☐ resurslar
- ☒ istehlak xərcləri
- ☐ satışdan gəlirlər
- ☐ xərclər
- ☐ pul gəlirləri

163 Dövlət müəssisələri, xüsusi müəssisələr, səhmdar cəmiyyəti, kooperativlər, yoldaşlıqlar - firmalarının bu növlərini biz aşağıdakı meyardan asılı olaraq ayıra bilərik:

- ☐ rəqabətin növündən
- ☐ buraxılan məhsulun çeşidindən
- ☐ kapital qoyuluşu sahəsindən
- ☐ kəmiyyətindən
- ☒ kapital üzərində mülkiyyətin formasından

164 Deformasiya olunmuş bazarın səciyyəvi cəhətlərinə aid deyildir:

- ☒ azad rəqabətin olması
- ☐ tələb və təklifin balansızlığı
- ☐ resurs və əmtəənin bölgüsündə mərkəzləşdirmə
- ☐ çoxsaylı bazar subyektlərinin və müxtəlif mülkiyyət formalarının olmaması

- ☐ kölgə iqtisadiyyatının böyük miqdarda payı

165 Elm bəşər tarixində belə əmək bölgüsünü ayırmır:

- ☐ xidmət sahəsinin istehsal sahəsindən ayrılması
☐ ticarət kapitalının sənaye kapitalından ayrılması
☐ sənətkarlığın kənd təsərrüfatından ayrılması
☐ əkinçiliyin heyvandarlıqdan ayrılması
☒ yüngül sənayenin ağır sənayedən ayrılması

166 Bazarın meydana gəlməsinin şərtlərinə aid deyildir:

- ☐ istehsalçıların mülkiyyətinin olması
☐ istehsalçıların iqtisadi əlahiddəliyi
☐ ixtisaslaşma
☐ əmək bölgüsü
☒ natural təsərrüfatın üstünolma

167 Hansı anlayış bazarının müasir anlamına daha çox uyğundur:

- ☐ əmtəə və xidmətlər alqı-satqısının bütün sövdələşmələrinin məcmusu
☒ iqtisadiyyatının təşkilinin və fəaliyyətinin fəaliyyətinin ictimai forması
☐ əmtəə mübadiləsinin forması
☐ ticarət yeri
☐ alıcılar və satıcıların məcmusu

168 Sadə əmtəə təsərrüfatı üçün səciyyəvi olmayanı göstərin.

- ☐ əmək məhsullarının alqı-satqısı yolu ilə tələbatların ödənilməsi
☐ insanlar arasında iqtisadi əlaqələrin bazar vasitəsi ilə olması
☐ istehsal vasitəldəri üzərində xüsusi mülkiyyət
☐ ictimai əmək bölgüsü
☒ muzdlu əməyin üstünlüyü

169 Bazar münasibətlərinin maddi əsası:

- ☐ adları çəkilənlərdən heç biri
☐ əmək bölgüsüdür
☐ maddi nemətlər və xidmətlərdir
☒ əmtəələrin və pulun hərəkətidir
☐ tələb və təklifin dəyişiklikləridir

170 Dövlət tənzimlənməsinin belə forması mövcud olmur:

- ☐ kredit-pul
☐ büdcə-vergi
☐ xarici iqtisadi
☒ firmadaxili
☐ inzibati

171 Bazarın deformasiyasını aradan götürmək üçün zəruridir:

- ☒ bütün sadalananlar
☐ təsərrüfat fəaliyyətinin sərbəstliyini təmin etmək
☐ mülkiyyət formalarının müxtəlifliyini yaratmaq

- ☐ sərbəst qiymət əmələgəlmə mexanizmini formalaşdırmaq
- ☐ inkişaf etmiş bazar infrastrukturunu yaratmaq

172 Müasir bazar təsərrüfatının hansı modeli üçün sahibkarlığın inkişafından ötrü dövlətin şərait yaratması səciyyəvidir?

- ☒ qarışıq iqtisadiyyat
- ☐ korporativ iqtisadiyyat
- ☐ sadalardan heç biri
- ☐ bütün sadalananlar
- ☐ sosial bazar təsərrüfatı

173 Bazarın stimullaşdırıcı funksiyası ibarətdir:

- ☐ həcmi və strukturu üzrə istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
- ☐ istehsal sahələri ilə istehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
- ☐ bazar iştirakçılarına zəruri informasiyanı verməkdən
- ☐ əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından
- ☒ istehsalçıların məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən

174 Bazarın integrasiyaedici funksiyası ibarətdir:

- ☐ həcmi və strukturu üzrə istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
- ☒ istehsal sahələri ilə istehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
- ☐ bazar iştirakçılarına zəruri informasiyanı verməkdən
- ☐ əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından
- ☐ istehsalçıların məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən

175 Bazarın tənzimləyici funksiyası ibarətdir:

- ☐ bazar iştirakçılarına zəruri informasiyanı verməkdən
- ☐ İstehsal sahələri ilə istehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
- ☒ həcmi və strukturu üzrə istehsal istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
- ☐ istehsalçıların məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən
- ☐ əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından

176 Bazar iqtisadiyyatının subyekti kimi dövlət hansı rolunu oynayır?

- ☒ bütün sadalananlar
- ☐ istehlakçıdır
- ☐ istehsalçıdır
- ☐ resursların mülkiyyətçisidir
- ☐ iqtisadiyyatın tənzimlənməsi həyata keçirir

177 İçtimai istehsalda bazarın rolu ibarətdir:

- ☐ tələb və təklif tarazlaşdırılması
- ☐ istehsalda istehsalın hansı həcmdə və quruluşda olması haqqında işarə verilməsi
- ☒ bütün göstərilənlərdən
- ☐ köhnəlmiş istehsalların bağlanması təsir etmək
- ☐ rəqabət qabiliyyətlərinə görə istehsalçıları differensiallaşdırmaq

178 Pulun belə bir funksiyası yoxdur:

- ☒ qiymətlərin məşəbə

- ☐ tədavül vasitəsi
- ☐ qiymət müqyası
- ☐ tədiyyə vasitəsi
- ☐ dəyər ölçüsü

179 Pul mənsəyinin təkamül konsepsiyasına uyğun olaraq pul – bu:

- ☐ universal əmtəə
- ☐ pul kimi istifadə olunan şey
- ☐ əmtəə və xidmətlərin mübadiləsinə qəbul edilən nə varsa, hər şey
- ☐ insanlar arasında razılaşma məhsulu
- ☒ ümumi ekvivalent rolunu yerinə yetirən xüsusi növlü əmtəə

180 İctimai-zəruri əmək məsrəfləri-bu

- ☐ cəmiyyətə zəruri olan əmtələrin istehsalına məsrəflər
- ☒ ictimai normal istehsal şəraitində bu növ əmtələrin əsas kütləsinin istehsalına məsrəflər
- ☐ dövlət tərəfindən tənzim olunan bazar iqtisadiyyatı şəraitində əmtələrin istehsalına əmək məsrəfləri
- ☐ mübadilə dəyərində malik əmtələrin istehsalına əmək məsrəfləri
- ☐ istehlak dəyərində malik əmtələrin istehsalına əmək məsrəfləri

181 əmtəənin müəyyən kəmiyyət nisbətlərində digər əmtələrə mübadilə olunmaq qabiliyyəti adlanır:

- ☐ bazar dəyəri
- ☐ istehlak dəyəri
- ☐ ictimai-zəruri dəyər
- ☒ mübadilə dəyəri
- ☐ əmtəənin qiymətliliyi

182 əmtəənin hansısa tələbatı ödəmək qabiliyyəti:

- ☐ əmtəənin qiymətliliyi
- ☒ istehlak dəyəri
- ☐ mübadilə dəyəri
- ☐ bazar dəyəri
- ☐ ictimai-zəruri dəyər

183 əmtəənin əsas xassələrinə aiddir:

- ☐ sadalanan heç biri
- ☐ əmtəənin çəkisi və ölçüləri
- ☒ istehlak dəyəri və mübadilə dəyəri
- ☐ mübadilə dəyəri və bazar dəyəri
- ☐ bazar dəyəri və istehlak dəyəri

184 əmtəə – bu:

- ☐ inkişaf etmiş əmtəə istehsalı şəraitində yaradılmış əmək məhsulu
- ☐ hansısa tələbatı ödəyə bilən nə varsa hər şey
- ☐ satıcı ilə alıcı arasında alqı-satqı sövdələşməsinin predmeti olan əşya
- ☐ digər iqtisadi nemətə və ya müəyyən məbləğ pula mübadilə oluna bilən iqtisadi nemət
- ☒ hansısa tələbatı ödəyən və satış üçün nəzərdə tutulan əmək məhsulu

185 Xaricdən pul köçürməsi olarkən pul bu funksiyanı yerini yetirir:

- ☐ yığım vasitəsi
- ☐ tədiyyə vasitəsi
- ☒ dünya pulu
- ☐ dəyər ölçüsü
- ☐ tədavül vasitəsi

186 Dünya pulu kimi istifadə oluna bilərlər:

- ☐ bank vekselləri
- ☐ qızıl və kağız pullar
- ☒ dönərli valyuta və qızıl
- ☐ kağız pullar
- ☐ sadalanan heç biri

187 Kredit pullarına nə aid deyildir?

- ☐ banknotlar
- ☐ veksellər
- ☐ depozlarda olan pullar
- ☒ kağız pullar
- ☐ çeklər

188 Tam dəyərli pullar:

- ☐ kağız pullardır
- ☒ qızıl və gümüş sikkələrdir
- ☐ veksellər və çeklərdir
- ☐ elektron pullardır
- ☐ sadalananlardan heç biri deyildir

189 Kağız pulun qızıla dönərliliyinin ləğvi adlanır:

- ☐ pulun likvidliyi
- ☐ devalvasiya
- ☐ inflyasiya
- ☒ qızılın demonetizasiyası
- ☐ pulun denominasiyası

190 Pul tədavülü qanunu nəyi ifadə edir?

- ☐ pul tədavülünü tənzimləyən dövlət orqanlarının hüquqları
- ☐ tədavüldən çıxan pul kütləsini
- ☐ pul aqreqatlarının cəmini;
- ☐ pulun funksiyalarını;
- ☒ tədavül üçün zəruri olan pulun miqdarını

191 Dünya pulu üçün xas olmayanı göstərin:

- ☐ ümumi ödəniş vasitəsi kimi fəaliyyət göstərməsi
- ☐ ümumi dəyər ölçüsü kimi fəaliyyət göstərməsi
- ☒ bütün göstərilənlər dünya pulu üçün səciyyəvidir
- ☐ içtimai şərvətin ümumi təmsilçisi kimi xidmət göstərməsi
- ☐ ümumi alqı vasitəsi kimi çıxış etməsi

192 Dövlətin rəsmi ehtiyatları kimi pul bu funksiyaları yerinə yetirir:

- ☐ dünya pulu
- ☐ tədiyyə vasitəsi
- ☐ tədavül vasitəsi
- ☒ yığım vasitəsi
- ☐ dəyər ölçüsü

193 Restoranın menyusunda qiymət göstərilən zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- ☐ dünya pulu
- ☐ tədiyyə vasitəsi
- ☐ tədavül vasitəsi
- ☐ yığım vasitəsi
- ☒ dəyər ölçüsü

194 Supermarketdə əmtəələrin pulu ödənen zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- ☒ tədavül vasitəsi
- ☐ tədiyyə vasitəsi
- ☐ dünya pulu
- ☐ dəyər ölçüsü
- ☐ yığım vasitəsi

195 Vergilər ödənilən zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- ☐ tədavül vasitəsi
- ☒ tədiyyə vasitəsi
- ☐ dünya pulu
- ☐ dəyər ölçüsü
- ☐ yığım vasitəsi

196 Bimetallizm və monometolizm – bu formalarıdır:

- ☐ kredit pullarının
- ☐ dünya pullarının
- ☐ qiymət miqyasının
- ☒ pul sistemlərinin
- ☐ elektron pullarının

197 Pul sistemi – bu:

- ☐ tədavüldəki pul kütləsidir
- ☐ pulun iqtisadiyyatda yerinə yetirdiyi funksiyalardır
- ☒ ölkədə pul tədavülünün təşkili formasıdır
- ☐ metal və kağız pul tədavülünün nisbətidir
- ☐ milli və xarici valyuta kurslarının nisbətidir

198 Hansı bənddə pulun təkamülünün düzgün ardıcılığı göstərilmişdir:

- ☐ metal pullar, kağız pullar, kredit pullar, elektron pullar
- ☐ sikkələr, müəyyən əmtəələr, kağız pullar, kredit pullar
- ☒ müəyyən əmtəələr, metal pullar, kağız pullar, kredit pullar, elektron pullar
- ☐ qızıl, gümüş, kağız pullar, kredit pullar
- ☐ sikkələr, vanknotlar, veksellər, elektron pullar

199 Kim öz konsepsiyasında əmtəə dəyərinin və qiymətinin müəyyənləşdirilməsində xərclər nəzəriyyəsi və faydalılıq nəzəriyyəsini birləşdirmişdir:

- ☒ A.Marşall
- ☐ L.Valras
- ☐ A.Smit
- ☐ D.Rikardo
- ☐ K.Menqer

200 əmtəənin dəyərinin müəyyən edilməsinə iki əsas yanaşma – bu:

- ☐ son faydalılıq nəzəriyyəsi və istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- ☐ son faydalılıq nəzəriyyəsi və ictimai seçim nəzəriyyəsi
- ☒ əmək dəyər nəzəriyyəsi və son faydalılıq nəzəriyyəsi
- ☐ əmək dəyər nəzəriyyəsi və mülkiyyət hüquqlar nəzəriyyəsi
- ☐ ictimai seçim nəzəriyyəsi və istehsal amilləri nəzəriyyəsi

201 əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinin və maddi resurslardan səmərəli istifadənin stimulu:

- ☒ əmtəənin ictimai dəyəridir
- ☐ əmtəənin mübadilə dəyəridir
- ☐ əmtəənin bazar dəyəridir
- ☐ əmtəənin istehlak dəyəridir
- ☐ əmtəənin nadirliyidir

202 əmtəənin ictimai dəyəri nə ilə müəyyən olunur?

- ☐ bazarda əmtəənin miqdarı ilə
- ☐ onun istehsal və reallaşma şərtlərilə
- ☒ onun istehsal şərtlərilə
- ☐ əmtəənin nadirliyi ilə
- ☐ əmtəənin faydalılığı ilə

203 əmtəənin bazar dəyəri nə ilə müəyyən olunur?

- ☐ bazarda əmtəənin miqdarı ilə
- ☐ əmtəənin faydalılığı
- ☒ onun istehsal və reallaşdırılması şərtlərilə
- ☐ onun istehsal şərtlərilə
- ☐ əmtəənin nadirliyi ilə

204 Nemətin faydalılığı, onun nadirliyi və onun istehsalına məsrəflər təcəssüm etdirir:

- ☐ sadalananlardan heç birini
- ☐ nemətin mübadilə dəyərini
- ☐ nemətin istehlak dəyərini
- ☒ nemətin qiymətliliyi
- ☐ nemətin qiymətini

205 Smit paradoksu adlanan paradoks əmtəənin hansı xassəsinə əsaslanır?

- ☒ nadirlik
- ☐ faydalılıq
- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ istehsal dəyəri

☐ mübadilə dəyəri

206 Dəyər qanununun funksiyalarına aid deyildir:

- ☐ əmək məhsuldarlığının və ETT-nin stimullaşdırılması
- ☐ istehsal sahələri və sferaları arasında resursların bölgüsü
- ☒ bütün sadalananlar dəyər qanunun funksiyalarıdır
- ☐ sadalananlardan heç biri dəyər qanununun funksiyalarına aid deyil
- ☐ əmtəə istehsalçılarının differensiasiyası

207 Barter pulun hansı funksiyasını yerinə yetirə bilər?

- ☒ tədavül vasitəsi
- ☐ dəyər ölçüsü
- ☐ tədiyyə vasitəsi
- ☐ dünya pulu
- ☐ yığım vasitəsi

208 əmtəə təsərrüfatından fərqli olaraq natural təsərrüfatda əmək məhsulları

- ☐ əmtəə təsərrüfatındakı əmək məhsullarından heç nə ilə fərqlənmir
- ☐ istehlak dəyərinə malik olmur
- ☐ ictimai istehlak dəyərinə malik olmur
- ☐ təsərrüfat fəaliyyətinin nəticəsmi deyil
- ☒ istehsalçıların özü üçün istehlak dəyərinə malik olur

209 Tədavül üçün zəruri olan rulun miqdarını bu formulla müəyyən etmək olar:

- ☐ $P=M \cdot V:Q$
- ☐ $M=V \cdot P \cdot Q$
- ☐ $V=P+Q:M$
- ☐ $M=P \cdot V \cdot Q$
- ☒ $M=P \cdot Q:V$

210 əmtəənin bazar dəyəri əks etdirir:

- ☐ bu əmtəənin nadirliyi, istehlakçıların əksəriyyəti üçün əlçatmazlığı
- ☐ konkret vaxt məqamında bazarda bu əmtəəyə tələb və təklifin nisbəti
- ☐ əmtəənin bu və ya digər insan tələbatını ödəyə qabiliyyəti
- ☐ əmtəənin müəyyən kəmiyyət nisbətlərində digər əmtəələrə mübadilə oluna bilmək qabiliyyəti
- ☒ bu əmtəənin istehsalına ictimai-zəruri əmək məsrəfləri və bu məsrəflərin ictimai tələbatlara uyğunluğu

211 Müxtəlif peşə işçilərinin maraqlarının müdafiə edən bazar infrastrukturunu elementini göstərin

- ☐ əmək birjası
- ☒ həmkarlar təşkilatı
- ☐ sahibkarlar cəmiyyəti
- ☐ istehlakçılar ittifaqı
- ☐ iqtisadi təhsil sistemi

212 İqtisadiyyatı zəruri miqdarda pulla təmin edən bazar infrastrukturunu elementini göstərin:

- ☐ ticarət palatası
- ☐ konsaltinq şirkətləri
- ☐ vergi sistemi

- ☒ emissiya sistemi
- ☐ sığorta sistemi

213 Bazarın normal fəaliyyətini təmin edən sistemlər, xidmətlər, müəssisələr, təşkilatların məcmusu – bu:

- ☐ sadalananlardan heç biri deyildir
- ☐ bazar strukturudur
- ☒ bazarın infrastrukturudur
- ☐ bazar mexanizmidir
- ☐ bazarlar sistemidir

214 Daxili quruluş bazarın ayrı-ayrı elementlərinin yerləşməsi; bazarın ümumi həcmində onların xüsusi çəkisi-bu:

- ☐ sadalananlardan heç biri deyildir
- ☒ bazarın strukturudur
- ☐ bazarın infrastrukturudur
- ☐ bazar mexanizmidir
- ☐ bazarlar sistemidir

215 Hansı bazarın ərazi əlaməti üzrə bazar strukturunun təsnifatı ilə əlaqəsi yoxdur?

- ☐ lokal bazar
- ☒ leqal bazar
- ☐ dünya bazarı
- ☐ milli bazar
- ☐ regional bazar

216 Obyektlər üzrə bazar quruluşu və sistemini səciyyələndirməyən meyarı seçin.

- ☐ innovasiya bazarı
- ☐ iş qüvvəsi bazarı
- ☐ istehsal vasitələri bazarı
- ☒ satıcı bazarı
- ☐ istehlak bazarı

217 Aşağıdakılardan qiymətli kağızların alqı-satqısını həyata keçirildiyi bazar adlanır:

- ☐ emissiya sistemi
- ☐ əmtəə birjası
- ☐ hərrac
- ☐ lizinq
- ☒ fond birjası

218 Bazar infrastrukturuna aiddir:

- ☐ yarmarkalar
- ☐ banklar
- ☒ sadalanan hamısı
- ☐ reklama agentliyi
- ☐ valyuta bircaları

219 Aşağıdakılardan rəqabət dərəcəsinə görə təsniflənməyə aid olmayan bazarı göstərin:

- ☐ inhisarçı rəqabət bazarı

- ☒ leqal bazar
- ☐ azad bazar
- ☐ inhisarçı bazar
- ☐ oliqopoliya bazarı

220 Aşağıdakı bazarın bazar əməliyyatlarının təşkili üzrə bazar təsnifatı ilə əlaqəsi yoxdur:

- ☐ idxal bazarı
- ☐ topdansatış bazarı
- ☐ pərakəndəsətış bazarı
- ☒ dövlət müəssisələri bazarı
- ☐ ixrac bazarı

221 Öz adından və öz hesabı ilə sövdələşmə həyata keçirən şəxs-bu:

- ☐ sadalananlardan heç biri deyildir
- ☒ dilerdir
- ☐ maklerdir
- ☐ brokerdir
- ☐ fyuçersdir

222 Bu bazarlardan hansı subyektlər üvrə bazar təsnifatına aid deyildir?

- ☒ bütün sadalananlar aiddir
- ☐ alıcılar bazarı
- ☐ satıcılar bazarı
- ☐ vasitəçilər bazarı
- ☐ dövlət müəssisələri bazarı

223 Qiymətli kağızlar bazarında ticarət obyektibu deyildir:

- ☐ istiqrazlar
- ☐ səhmlər
- ☐ çeklər
- ☒ lisenziyalar
- ☐ beksellər

224 Aşağıdakı bazarda ixtiralar, yeniliklər, patentlər əmtəədir:

- ☐ qiymətli kağızlar
- ☐ tədavül vasitələri
- ☒ innovasiyalar
- ☐ informasiya
- ☐ istehsal vasitələri

225 Azad iqtisadi zonalar nə vaxt və harada ilk dəfə yaranıb?

- ☐ Fransa 1897- ci ildə
- ☐ Böyük Britaniyada 1776-cı ildə
- ☒ İrlandiya, 1959-cu ildə
- ☐ İslandiya 1969-cu ildə
- ☐ ABŞ-da 1929-cu ildə

226 Müasir bazarın infrastrukturunun əsas elementlərinə aid olmayanı seçin

- ☐ xammal bircaları
- ☐ audit şirkətləri
- ☐ konsaltinq firmaları
- ☒ istehsal müəssisələri
- ☐ kommersiya bankları

227 Qiymətlərin tərəddüdlərindən mənfəət əldə etmək məqsədilə həyata keçirilən sövdələşmə necə adlanır?

- ☐ forvard sövdələşmələr
- ☐ real əmtəə ilə sövdələşmələr
- ☐ onkol sövdələşmələr
- ☐ mükafatlı sövdələşmələr
- ☒ möhtəkir sövdələşmələr

228 əmtəə birjasının funksiyalarına aid deyildir:

- ☒ listing
- ☐ ticarət üçün yerin verilməsi
- ☐ qiymətlərin müəyyən edilməsi
- ☐ informasiyanın verilməsi
- ☐ mübahisələrin tənzimlənməsi

229 Azad iqtisadi zonalar nə üçün yaradılır?

- ☐ bütün sadalananlar üçün
- ☒ xarici kapitalı cəlb etmək üçün
- ☐ azad rəqabəti təmin etmək üçün
- ☐ müxtəlif mülkiyyət formalarının inkişafı üçün
- ☐ vergi sisteminin təkmilləşdirilməsi üçün

230 Bazar infrastrukturunun hansı elementi iqtisadiyyatı zəruri kadrlarla təmin edir?

- ☐ emmisiya sistemi
- ☐ həmkarlar ittifaqları
- ☐ sahibkarların birlikləri
- ☐ istehlakçıların birlikləri
- ☒ iqtisadi təhsil sistemi

231 Satıcı bazarı o yerdə olur ki, əgər orada:

- ☒ tələb təklifi üstələyirsə
- ☐ təklif tələbi üstələyirsə
- ☐ alıcılar satıcılardan çoxdursa
- ☐ satıcılar alıcılara nisbətən çoxdursa
- ☐ bazarda aralıq satıcılar fəaliyyət göstərirərsə

232 Bazar infrastrukturunun funksiyalarını aid deyil.

- ☐ sadalanan hamısı aiddir
- ☐ iqtisadiyyatın ayrı-ayrı subyektlərinin və fəaliyyət növlərinin ixtisaslaşdırılması əsasında bazar subyektlərinin operativliyini və səmərəliliyini yüksəltmək;
- ☐ hüquqi və iqtisadi nəzarət formalarını, işgüzar təcrübənin dövlət və ictimai tənzimlənməsini sadələşdirmək;
- ☒ istehsal sahəlin arasında resursların bölünməsi
- ☐ bazar münasibətləri iştirakçılarına öz maraqlarını reallaşdırmağı yüngülləşdirmək;

233 əmək birjalarının vəzifələrindən aid olmayanı göstərin

- ☐ işsizlərə maddi yardımın verilməsi
- ☐ işsizlərin ixtisasının artırılmasının və “yaxın” peşələrə yiyələnməsinin təşkili
- ☐ Boş iş yerlərinin uçotu
- ☐ iş axtaranların boş iş yerlərinə yönəldilməsinə
- ☒ bazar qiymətlərinin tətbiqi

234 Bazar infrastrukturunun hansı elementi firmanın maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətini yoxlamağa və təhlil etməyə imkan verir?

- ☐ vergi sistemi
- ☐ konsaltinq şirkətləri
- ☐ ticarət palatası
- ☐ sığorta sistemi
- ☒ auditor firmaları

235 Qiymət əmtəənin Dəyərinin Pulla İfadəsidir qiymətə bu tərif verən kimdir?

- ☐ M.Fridmen
- ☒ K.Marks
- ☐ A.Marşall
- ☐ A.Smit
- ☐ F.Kene

236 əgər əmtəənin qiyməti azalırsa, onda:

- ☒ tələb həcmnin artması baş verər
- ☐ tələb əyrisinin sağa hərəkəti baş verər
- ☐ tələb əyrisinin sola hərəkəti baş verər
- ☐ tələb əyrisinin mailliyi dəyişər
- ☐ tələbin həcmnin azalması baş verər

237 Marşall konsersiyasına uyğun olaraq ani tarazlıq şəraitində qiymət asılıdır:

- ☐ təklifdən
- ☐ avadanlığın istifadə intensivliyindən
- ☐ sahədə firmaların miqdarından
- ☐ tələb və təklifdən
- ☒ tələbdən

238 Tələb və təklifin həcmələrinin bərabər olduğu qiymət adlanır:

- ☐ satıcı qiyməti
- ☐ normal qiymət
- ☐ istehsal qiyməti
- ☒ tarazlı qiymət
- ☐ alıcı qiyməti

239 Hansı tərif A. Marşalın nəzəriyyəsi üzrə qiymətin anlayışına uyğun gəlir?

- ☐ qiymət- əmtəənin bazarda satışa daxil olduğu kəmiyyətdir
- ☒ qiymət – əmtəəyə görə alınan müəyyən miqdarda pul vahidləridir
- ☐ qiymət- tələb və təklifin sabit tarazlığı ilə müəyyən olunandır.
- ☐ qiymət- dəyərin pul ifadəsidir
- ☐ qiymət- əmtəənin müəyyən miqdarının alıcıları cəlb etməyə qabil olduğu səviyyədir

240 Hansı müddəa bazar iqtisadiyyatında qiymətlərin mahiyyəti və rolunu əks etdirmir?

- ☐ bütün müddəalar əks etdirir
- ☐ qiymətlər sahibkarlar və istehlakçılar üçün onların seçimin də indikator rolunu oynayır
- ☐ bazar subyektləri öz iqtisadi mənafeələrini həyata keçirəcək qiymətlərə istiqamətlənirlər
- ☒ qiymətlər dövlət orqanları tərəfindən təyin olunur
- ☐ qiymətlər sistemi əsas təşkiləddici qüvvə rolunu oynayır

241 Qiymət üzrə qeyri - elastik tələb o deməkdir ki,

- ☐ əmtəənin qiyməti dəyişmir
- ☐ qiymətin 1% dəyişməsi tələb həcmnin dəyişməsinə səbəb olur
- ☒ qiymətin 1% dəyişməsi tələb həcmnin 1% -dən az olaraq dəyişməsinə səbəb olur
- ☐ qiymətin 1% dəyişməsi tələbin həcmnin 1% -dən daha çox dəyişməsinə səbəb olur.
- ☐ qiymətin 1% dəyişməsi tələbin həcmnin 1% -dən daha çox dəyişməsinə səbəb olur.

242 Qarşılıqlı əvəz olunan nemətlərə aiddir:

- ☐ rəng və fırça
- ☐ paltar və ayaqqabı
- ☐ dəftərlər və piroqlar
- ☐ taxıl və çörək
- ☒ qələmlər və flomasterlər

243 Tamamlayıcı nemətlərə aiddir:

- ☐ qələm və flomaster
- ☒ avtomobil və benzin
- ☐ pivə və kvas
- ☐ kabab və qoyun əti
- ☐ dəftər və peçeniya

244 əgər bir əmtəənin qiymətinin azalması adətən diqər əmtəəyə tələbin artmasına səbəb olur, onda

- ☐ bu təsadüfi uyğunluqdur
- ☐ bu əmtəələr qarşılıqlı əvəz olunandır
- ☐ bu o deməkdir ki, istehlakçıların zövqləri dəyişir
- ☐ bu o deməkdir ki, alıcıların qəlirləri artır
- ☒ bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlandı

245 Qiymət üzrə tələbin çarpaz elastikliyi nəyi göstərir?

- ☐ bir - birini qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrə tələbin həcmnin dəyişməsi
- ☐ bir- birini qarşılıqlı surrətdə tamamlayan əmtəələrin qiymətlərinin dəyişməsi
- ☐ tələbin əmtəə qiymətindən və istehlakçıların gəlirlərindən asılılığı
- ☐ istehlakçıların gəlirlərinin dəyişməsindən asılı olaraq qiymətlərin dəyişməsi
- ☒ digər əmtəənin qiymətinin dəyişməsindən asılı olaraq bir əmtəəyə tələbin həcmnin dəyişməsi

246 Gəlir üzrə tələbin elastikliyi necə hesablanır?

- ☒ tələbin həcmnin dəyişməsi faizi gəlirin dəyişməsi faizinə bölünür
- ☐ gəlirin dəyişməsi faizi tələb həcmnin dəyişməsi faizinə vurulur:
- ☐ tələb həcmnin dəyişməsi faizindən gəlirin dəyişməsi faizi çıxılır
- ☐ gəlirin dəyişməsi faizinə tələb həcmnin dəyişməsi faizinə əlavə olunur.
- ☐ qiymətin dəyişməsi faizi tələb həcmnin dəyişməsi faizinə bölünür

247 Tələbin qiymət üzrə elastikliyini göstərir:

- ☐ təklifə təsir edən qeyri- qiymət amillərinin dəyişməsi zamanı təklifin həcmnin dəyişməsi
- ☒ qiymətin 1% dəyişməsi zamanı təklifin həcmnin nisbi dəyişməsi
- ☐ qiymətin azalması zamanı təklifin həcmnin aşağı düşməsi
- ☐ qiymətin artması zamanı təklifin həcmnin artması
- ☐ təklifin həcmnin resursların qiymətində asılılığı

248 Tələb əyrisi aşağıdakını əks etdirən xətti təcəssüm etdirir:

- ☐ tələbin kəmiyyətinin müxtəlif amillərdən asılılığı
- ☐ tələb və təklifin qarşılıqlı əlaqəsi
- ☐ alıcıların gəlirlirinin dəyişməsindən asılı olaraq tələbin dəyişməsi
- ☒ əmtənin qiymətinin dəyişməsindən asılı olaraq ana olan tələbin həcmnin dəyişməsi
- ☐ alıcıların bu əmtəni əldə etmək arzusu

249 Başqa şərtlər dəyişməməklə qiymətlər yüksəlsə təklif qanununa görə:

- ☐ təklifdə azalma baş verir.
- ☐ təklifdə artım baş verir.
- ☐ qiymətlərin dəyişilməsi təklif qanunda nəzərə alınmır
- ☐ təklifin həcmi azalar.
- ☒ təklifin həcmi artır.

250 əmtəə və xidmətlər bazarında müvazinət yaratmaq üçün:

- ☐ qiymət istehsal xərclərilə mənfəətin cəminə bərabər olmalıdır.
- ☐ bu əmtəə həmişə dəbdə olmalıdır
- ☐ əmtəə və xidmətlər bazarında müvazinət yaratmaq mümkün de
- ☒ tələbin həcmi təklifin həcminə bərabər olmalıdır.
- ☐ texnologiyanın səviyyəsi tədricən dəyişməlidir.

251 Bazar mexanizmi elementinə aid deyil

- ☐ tələb
- ☐ təklif
- ☐ sadalanan heç biri aid deyil
- ☐ qiymət
- ☒ sadalanan hamısı aiddir

252 Bazar tələbinə təsir etməyən amil:

- ☐ əhalinin strukturunun dəyişməsi
- ☐ istehlakçıların gəlirləri
- ☐ qarşılıqlı əvəz olunan əmtəələrin qiyməti
- ☒ resursların qiyməti
- ☐ alıcıların sayı

253 Aşağıdakı terminlərdən hansı insanların məhsulu almaq imkanları və istəklərini əks etdirir:

- ☐ faydalıq
- ☐ istək
- ☐ tələbat
- ☒ tələb
- ☐ zərurət

254 Tələb qanununa müvafiq olaraq, əmtəənin qiyməti artarsa:

- ☐ istehsalçıların arasından rəqəbat güclənir
- ☐ tələb də artır
- ☐ tələb azalır;
- ☐ tələbin kəmiyyəti artır;
- ☒ tələbin kəmiyyəti azalır;

255 Təklif qanunu əks etdirir:

- ☐ tələb və təklif arasından əlaqəni
- ☐ satılan məhsulun miqdarı ilə qiyməti arasındakı əks əlaqəni
- ☐ elastik və qeyri-elastik əmtəələr arasındakı əlaqəni
- ☒ satılan məhsulun miqdarı ilə qiyməti arasındakı birbaşa əlaqəni
- ☐ hər bir əmtəənin elastiklik dərəcəsini

256 Tələb əyrisinin yerdəyişməsinə təsir etməyən amil:

- ☐ əhəlinin yaş səviyyəsinin sayları
- ☒ əmtəələrin qiyməti
- ☐ istehlakçıların istək və arzuları
- ☐ gəlirlərin kəmiyyəti və bölgüsü
- ☐ əvəzedici malların qiyməti

257 Texnologiyanın təkmilləşdirilməsi hansı yerdəyişməyə səbəb olur?

- ☐ tələb əyrisinin sağa
- ☒ təklif əyrisinin sağa
- ☐ heç bir dəyişiklərə səbəb olmur
- ☐ təklif əyrisinin sola
- ☐ tələb əyrisinin sola

258 İki əmtəə qarşılıqlı əvəz olunandarsa, birincinin qiymətinin qalxması ilə nə müşayiət olunur?

- ☐ ikinci əmtəəyə tələbin həcmi artır.
- ☐ heç bir dəyişiklik baş vermir
- ☐ ikinci əmtəəyə tələbin həcmi azalır.
- ☐ ikinci əmtəəyə tələb azalır.
- ☒ ikinci əmtəəyə tələb artır

259 əgər iki əmtəə bir-birini qarşılıqlı tamamlayırsa birinci əmtəənin qiymətinin artması bu nəticəyə səbəb olur:

- ☒ ikinci əmtəəyə tələbin həcmiminin aşağı düşməsi qarşılıqlı tamamlayandarsa, onda birinciyə
- ☐ heç bir dəyişiklik doğurmur
- ☐ ikinci əmtəəyə qiymətin yüksəlməsi
- ☐ ikinci əmtəəyə tələbin həcmiminin artması
- ☐ ikinci əmtəəyə qiymətin azalması

260 Hər bir mövcud anda bazarda yaranan şərtlərin məcmusu-bu:

- ☐ bazar tarazlığı
- ☐ son faydalılıq qanunu
- ☐ bazar mexanizmidir
- ☒ bazarın konyukturudur
- ☐ dəyər qanunu

261 Təklifi formalaşdıran amillərə aid deyildir:

- ☐ əmtəə ehtiyatları
- ☐ istehsalın əmtəə məhsulu
- ☒ əhalinin yığımları
- ☐ bütün sadalananlar aiddir
- ☐ idxalın həcmi

262 əmtəəyə tələb əyrisi üfiqi düz xətt şəklinə malikdir. Bu o deməkdir ki,:

- ☐ qiymət üzrə tələb elastikliyi 0 –a bərabərdir
- ☒ əmtəəyə tələb mütləq elastikdir
- ☐ əmtəəyə tələb elastikliyi mənfidir
- ☐ əmtəəyə tələb mütləq qeyri- elastikdir
- ☐ qiymət üzrə tələb elastikliyi 1-ə bərabərdir

263 Təklif əyrisi şaquli düz xətt şəklinə malikdir. Bu o deməkdir ki,

- ☐ əmtəənin təklif elastikliyi mənfidir
- ☐ təklifin qiymət üzrə elastikliyi 0 –a bərabərdir
- ☐ təklifin qiymət üzrə elastikliyi 1-ə bərabərdir
- ☐ əmtəənin təklifi mütləq elastikdir
- ☒ əmtəənin təklifi mütləq qeyri- elastikdir

264 əgər əmtəənin qiymətinin 5% düşməsi əmtəənin təklifinin 8% azalmasına səbəb olursa, on da bu əmtəənin təklifi:

- ☐ mütləq qeyri- elastikdir
- ☒ elastikdir
- ☐ qeyri- elastikdir
- ☐ mütləq elastikdir
- ☐ vahid elastikliyə malikdir

265 Tələbin qiymət elastikliyi yüksək olacaq:

- ☒ ən zəruri əmtəələrə nisbətən zinət şeylərinə
- ☐ zinət şeylərinə nisbətən ən zəruri əmtəələrə
- ☐ əmtəənin alternativ istehsal xərcləri nə qədər çoxdursa
- ☐ əmtəənin alternativ istehsal xərcləri nə qədər azdırsa
- ☐ o hallarda ki, bu zaman istehlakçılar əmtəəni özü üçün daha az fayda ilə istifadə edirlər

266 əgər iki əmtəə üçün qiymət üzrə çarpaz elastikliyi 0-a və bərabədirsə onda bu o deməkdir ki,

- ☐ hər iki əmtəəyə tələb mütləq qeyri – elastikdir
- ☐ hər iki əmtəə aşağı keyfiyyətlidir
- ☐ bu qarşılıqlı əvəzedən əmtəələrdir
- ☐ bu qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrdir
- ☒ əmtəələrə tələb bir- birindən asılı deyildir

267 əmtəə istehsalçısı onun qiyməti 5% endirdi, nəticədə satışın həcmi 3% qalxdı. Bu əmtəəyə tələb:

- ☐ mütləq qeyri- elastikdir
- ☐ vahid elastikli tələbdir
- ☒ qeyri-elastikdir
- ☐ elastikdir

- ☐ mütləq elastikdir

268 Hörümçək toru teoreması nəzərdə tutur ki:

- ☐ əmtəə qiyməti yalnız istehlakçı üstünlüklərindən asılıdır
☒ təcrübə topladıqca sahibkarlıq qiymət dəyişikliklərinə daha yaxşı uyğunlaşırlar
☐ bazarda yalnız uzunmüddətli tarazlıq mümkündür
☐ qısamüddətli dövrdə əmtəələrin qiymətləri dəyişmir
☐ əmtəə qiyməti yalnız onun istehsalına çəkilən xərclərdən asılıdır

269 K.Marksın nəzəriyyəsinə uyğun olaraq istehsal qiyməti bu prosesin nəticəsində formalaşır:

- ☒ sahələrarası rəqabətin
☐ yalnız tələbin dəyişikliklərin
☐ istehsal şərtlərinin dəyişməsinin
☐ tələb və təklifin tərəffüdlərin
☐ yalnız təklifin dəyişikliklərin

270 Qiymətlərin bazar sistemi üçün qiymətlərin aşağıdakı növü səciyyəvi deyildir:

- ☐ bütün sadalananlar səciyyəvi deyildir
☐ müqavilə qiymətləri
☐ pərakəndəsatış qiymətləri
☐ topdansatış qiymətləri
☒ bütün sadalananları səciyyəvidir

271 əmtəənin qiyməti bu səbəbdən arta bilər:

- ☐ əmtəənin istehsal xərclərini aşağı salan yeni texnoloqiyanın tətbiqi
☐ əmtəəyə tələbin azalması
☐ əmtəənin istehsal olunduğu xammalın qiymətinin aşağı düşməsi
☐ əmtəə istehsalçıların sayının artması
☒ əmtəə təklifinin azalması

272 Dövlətin təyin etdiyi qiymətlərin yuxarı tavanı belə olur:

- ☐ tələb qiyməti səviyyəsində
☐ tarazlı qiymətdən yüksək
☒ tarazlı qiymətdən aşağı
☐ tarazlı qiymət səviyyəsində
☐ təklif qiyməti səviyyəsində

273 Dövlət nə üçün qiymətin aşağı həddini təyin edə bilər?

- ☐ tədiyyə qabiliyyətli tələbi yüksəltmək üçün
☐ rəqabəti saxlamaq üçün
☐ istehlakçılara yardım etmək üçün
☒ istehsalçılara yardım etmək üçün
☐ bazar tarazlığını təmin etmək üçün

274 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin hansı metod daha çox bazar mexanizminə uyğundur?

- ☐ bazar iqtisadiyyatında qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi yol verilməzdir
☒ vergi və subsidiyaların köməyi ilə
☐ qiymətlərin aşağı həddinin təyin olunması

- ☐ qiymətlər tavanının təyin edilməsi
- ☐ qiymətlərin mərkəzləşdirilmiş şəkildə təyin edilməsi

275 Bazar qiyməti müvazinət qiymətindən aşağı olarsa:

- ☐ əmtənin təklifi artır.
- ☐ satıcılar bazarı formalaşır.
- ☒ əmtəələrin qıtlığı əmələ gəlir.
- ☐ əmtəə artıqlığı yaranır.
- ☐ ehtiyatların qiyməti azalır.

276 Sadalananlardan nə əmtəə təklifinin həcmində dəyişməsinə səbəb olmur?

- ☐ əmtəə qiymətinin dəyişməsi
- ☒ alıcıların gəlirlərinin dəyişməsi
- ☐ istehsal vergilərin dəyişməsi
- ☐ əmtənin istehsal edildiyi xammalın qiymətlərinin artması
- ☐ əmtəə istehsalçıların sayının azalması

277 Sadalananlardan nə əmtəə təklifinin həcmində dəyişməsinə səbəb olur:

- ☒ bütün sadalananlar təklifin həcmində dəyişməsinə səbəb ola bilər
- ☐ bu əmtənin istehsalının daha səmərəli texnologiyasının tətbiqi
- ☐ istehsal vergilərin artması
- ☐ bu əmtənin istehsalı zamanı istifadə edilən resurslara qiymətlərin azalması
- ☐ sadalananlardan heç nə təklifin həcmində dəyişməsinə səbəb olmur

278 İlk dəfə kim tələbin azalması qanununu formulə etmişdir?

- ☐ H.Hossen
- ☒ A.Kurno
- ☐ İ.Bentam
- ☐ A.Smit
- ☐ A.Marşall

279 əmtəyə tələbin qiymət elastikliyi bundan asılı deyildir:

- ☐ bütün sadalanan amillərdən asılı deyil
- ☐ istehlakçıların gəlir kəmiyyətindən
- ☐ istehlakçının büdcəsində əmtənin xüsusi çəkisindən
- ☐ əmtənin məxsus olduğu əmtəə qrupundan
- ☒ təklifin həcmindən

280 Gəlir üzrə tələbin elastiklik əmsalının göstərilmiş kəmiyyətlərindən hansı ən zəruri əmtəələrə aiddir?

- ☐ göstərilənlərdən heç biri
- ☐ 1
- ☒ 0- dan böyük, 1-dən kiçik
- ☐ 0-dan kiçik
- ☐ 1-dən böyük

281 Gəlir üzrə tələbin elastiklik əmsalının göstərilmiş kəmiyyətlərindən hansı zinət əşyalarına aiddir?

- ☐ göstərilənlərdən heç biri
- ☐ 1

- ☐ 0- dan böyük, 1-dən kiçik
- ☐ 0-dan kiçik
- ☒ 1-dən böyük

282 əmtənin tələbinə təsir göstərməyən amilləri göstərin.

- ☐ verilmiş əmtənin əmtə istehlakçılarının sayı
- ☐ istehlakçıların gəlirlərinin kəmiyyəti
- ☒ ehtiyatların qiyməti
- ☐ əmtənin qiyməti
- ☐ əvəzləyici əmtəələrin qiyməti

283 Təklifin elastikliyi nə dəyişdirə bilər:

- ☐ göstərilənlər təklifin elastikliyinə təsir göstərmir
- ☐ istehlakçıların gəlirlərinin dəyişməsi
- ☐ dəb
- ☒ texniki tərəqqi
- ☐ əmtəyə olan tələb

284 əmtə bazarında yeni istehsalçıların meydana çıxması səbəb olur:

- ☐ əmtə bazarında heç nə dəyişmir
- ☐ qiymətin və təklifin həcmnin azalmasına
- ☐ qiymətin artması və təklifin həcmnin azalması
- ☒ qiymətin azalması və təklifin artması
- ☐ qiymətin artması və təklifin həcmnin çoxalmasına

285 əgər əmtəyə təklif və tələb artırsa, onda:

- ☐ heç nə dəyişməz
- ☐ tarazlı qiymət azalar
- ☐ tarazlı qiymət artar
- ☒ əmtənin tarazlı həcmi artar
- ☐ əmtənin tarazlı həcmi azalar

286 əmtəyə tələbin azalması nəyə səbəb ola bilər?

- ☐ bu əmtəyə qiymətlərin qalxmasını gözləmək
- ☐ bu əmtənin təklifinin azalması
- ☒ bu əmtənin istehlakçılarda böyük ehtiyatlarının olması
- ☐ istehlakçıların gəlirlərinin artması
- ☐ əmtə- əvəzedicilərinə qiymətlərin azalması

287 əgər iki əmtənin çarpaz elastiklik əmsalı 1,5 –ə bərabərdir sə, onda bu o deməkdir ki,

- ☐ bir əmtəyə tələb digər əmtəyə olan tələbə nisbətən sürətlə artır
- ☐ bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlayandirlar
- ☒ bu əmtəələr qarşılıqlı əvəzedəndirlər
- ☐ bir əmtənin qiyməti ikinci əmtənin qiymətindən 1,5 dəfə aşağıdır
- ☐ bir əmtənin qiyməti digər əmtənin qiymətinə nisbətən sürətlə artır

288 əmtə təklifinin azalması nəyi artırır?

- ☒ əmtə – əvəzedicilərinə olan tələbin

- ☐ bu əmtəyə olan tələbin
- ☐ bu əmtəənin gəlir üzrə tələb elastikliyinin
- ☐ bu əmtəənin qiymət üzrə təklif elastikliyinin
- ☐ qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrə olan tələbin

289 Aşağıdakı müddəalardan hansı qiymət üzrə qeyri-elastik tələbə malik əmtəə səciyyəsinə aid deyildir?

- ☐ bu əmtəə ən zəruri əmtəədir
- ☐ alıcılar əmtəənin alqısına öz xərclərinin cüzü hissəsinə sərb edirlər
- ☐ qiymət elastikliyi əmsalı 1 –dən azdır
- ☐ əmtəyə tələb həjminin faiz dəyişməsi əmtəə qiymətinin dəyişməsinə nisbətən azdır
- ☒ bu əmtəənin çoxlu miqdarda əvəzediciləri vardır

290 əgər gəlir üzrə əmtəyə tələb elastikliyi əmsalının kəmiyyəti-0,7- yə bərabədirsə, on da bu əmtəə:

- ☐ zinət əşyasıdır
- ☐ ən zəruri əmtəədir
- ☐ tamamlayıcı əmtəədir
- ☐ əmtəə- əvəzedicisidir
- ☒ aşağı keyfiyyətli əmtəədir

291 əmtəə qiymətinin azalması səbəbi ola bilər:

- ☒ resurslara qiymətlərin aşağı düşməsi
- ☐ istehlakçıların gəlirlərinin artması
- ☐ əmtəə- əvəzedicisinin olmaması
- ☐ istehsal vergilərin artması
- ☐ qarşılıqlı tamamlayan əmtəyə qiymətin enməsi

292 A.Marşall öz konsepsiyasında qiymət anlayışına hansı yaraşmaları birləşdirmişdir?

- ☐ təkrar istehsal nəzəriyyəsi, xərclər nəzəriyyəsi və son faydalılıq nəzəriyyəsi
- ☐ son faydalılıq nəzəriyyəsi və tələb və təklif nəzəriyyəsi
- ☒ xərclər nəzəriyyəsi, son faydalılıq nəzəriyyəsi və tələb və təklif nəzəriyyəsi
- ☐ xərclər nəzəriyyəsi, son faydalılıq nəzəriyyəsi və istehlak davranışı nəzəriyyəsi
- ☐ istehsal amilləri nəzəriyyəsi və tələb təklif nəzəriyyəsi

293 Vergilərin köməyi ilə qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi siyasəti hansı neqativ effektdə səbəb ola bilər?

- ☐ sadalananlardan heç birinə
- ☐ əmtəələrin keyfiyyətinin aşağı düşməsi
- ☐ əmtəələrin istehlakının artması
- ☐ əmtəələrin istehsalının artması
- ☒ qiymətlərin artması

294 əgər əmtəənin qiyməti tələb və təklif əyrilərinin kəsişmə nöqtəsindən yüksəkdirsə, on da

- ☐ həç nə baş verməz
- ☒ əmtəə artıqlığı əmələ gəlir
- ☐ əmtəə defisiti meydana çıxar
- ☐ təklifin həcmi azalar
- ☐ tələbin həcmi artar

295 Hansı halda həm tələbin həcmnin, həm də təklifin həcmnin azalması zamanı əmtəənin qiyməti artar?

- ☐ belə ola bilməz
- ☐ əgər tələbin həcmi təklifin həcminə nisbətən daha çox azalmışdırsa
- ☒ əgər təklifin həcmi tələbin həcminə nisbətən daha çox azalmışdırsa
- ☐ əgər bu əmtəə üçün əmtəə- əvəzediciləri varsa
- ☐ əgər alıcıların gəlirləri artmışdırsa

296 əgər benzinin qiymətin artması baş verərsə, onda bu səbəb olar:

- ☐ avtomobilin qiyməti artacaq
- ☐ benzinə tələb artacaq
- ☐ nəqliyyat xidmətlərinə tələbin azalacaq
- ☒ nəqliyyat xidmətlərinin təklif əyrisinin sola doğru hərəkət edəcək
- ☐ nəqliyyat xidmətlərinin təklif əyrisinin sağa doğru hərəkət edəcək

297 Sadalananlardan hansı bazar tarazlığı vəziyyətinin səciyyəsinə aid deyildir?

- ☒ tarazlıq şəraitində qiymət üzrə əmtəəyə tələb elastikliyi 1-ə bərabərdir
- ☐ tarazlıq resursların bölgüsü səmərəliliyini əks etdirir
- ☐ əmtəə tarazlıq qiymətilə satılır
- ☐ tarazlıq istənilən rəqabət bazarında yarana bilər
- ☐ əmtəəyə tələb və təklif üst- üstə düşür

298 əgər istehsalın artması böyük vaxt və resurs məsrəfləri tələb etmərsə, onda:

- ☐ təklif qanunu fəaliyyət göstərir
- ☐ əmtəənin qiyməti sabit olacaq
- ☒ təklif əyrisi daha az maillə şəkli malik olur
- ☐ təklif əyrisi daha dikdir
- ☐ əmtəəyə tələb yüksək olacaq

299 İqtisadi nəzəriyyədə hansı müddəə tələb və təklif qaydalarından biri deyildir?

- ☒ tələbin azalması tarazlı qiymətin aşağı düşməsinə və tarazlı əmtəə miqdarının artmasına gətirib çıxarır
- ☐ tələbin artması həm tarazlı qiymətin, həm də tarazlı əmtəə miqdarının artmasına səbəb olur
- ☐ təklif ixtisarı tarazlı qiymətin artmasına və tarazlı əmtəə miqdarının azalmasına səbəb olur
- ☐ əmtəənin təklifinin artması tarazlı qiymətin azalması və tarazlı əmtəə miqdarının artması ilə nəticələnir
- ☐ tələbin azalması tarazlı qiymətin və tarazlı əmtəə miqdarının aşağı enməsinə gətirib çıxarır

300 Tələbin qiymət üzrə elastik əmsalının kəmiyyəti 2-ə bərabərdir. Bu o deməkdir ki:

- ☐ tələbin həcmi, hətta dəyişməz qiymət zamanı dəyişəcək
- ☐ əgər əmtəənin qiyməti 1% yüksəlsə, onda ona tələbin həcmi 0,5% azalar
- ☒ əgər əmtəənin qiyməti 1% azalarsa, onda ona tələbin həcmi 2% artar
- ☐ əgər əmtəənin qiyməti 1% yüksəlsə, onda ona tələbin həcmi 0,5 % artar
- ☐ əgər əmtəənin qiyməti 1 % enərsə, onda ona tələbin həcmi 2% azalar

301 Aşağıdakı müddəalardan hansı əmtəəyə tələb elastikliyinə aid deyildir?

- ☐ əmtəəyə tələbin həcmi faiz dəyişməsi əmtəənin qiymət dəyişməsinə nisbətən çoxdursa
- ☐ alıcılar əmtəə qiymətinin dəyişməsinə sürətlə reaksiya verirlər
- ☒ qiymət elastikliyi əmsal 1-dən kiçikdir
- ☐ əgər əmtəənin qiyməti artarsa, satışda əldə olunan pul gəliri satıcıda ixtisar olunursa
- ☐ əgər əmtəənin qiyməti azalarsa, satıcıda satışdan əldə olunan pul gəliri azalarsa

302 əgər iki əmtəə üçün qiymət üzrə çarpaz elastiklik -2 yə bərabərdirsə, onda bu o deməkdir ki,

- ☐ bu əmtəələr qarşılıqlı əvəzedəndirlər
- ☒ bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlayandirlər
- ☐ bir əmtəəyə tələb digər əmtəəyə olan tələbə nisbətən sürətlə artır
- ☐ bir əmtəənin qiyməti digər əmtəənin qiymətinə nisbətən sürətlə artır
- ☐ bir əmtəənin qiyməti ikinci əmtəənin qiymətindən 2 dəfə aşağıdır

303 Təklif elastikliyi birinci növbədə asılıdır:

- ☐ bu əmtəənin alqısına yönəldilmiş istehlakçı xərclərinin payından
- ☐ bu əmtəənin əvəzedicilərinin sayından
- ☐ əgər əmtəəyə tamamlayıcı əmtəələr varsa
- ☒ bu əmtəənin istehsalçıların qiymətin dəyişməsinə hansı sürətlə reaksiya verə bilməsindən
- ☐ bu əmtəənin ən zəruri əmtəə və ya zinət əşyası olmasından

304 əmtəənin təklifi mütləq qeyri-elastikdir. əgər bu əmtəəyə tələb artarsa, onda:

- ☐ həm tarazlı qiymət, həm tarazlı əmtəə miqdarı artır
- ☐ həm tarazlı qiymət, həm tarazlı əmtəə miqdarı azalar
- ☒ tarazlı qiymət artır, tarazlı əmtəə miqdarı isə dəyişməz
- ☐ tarazlı qiymət azalar, tarazlı əmtəə miqdarı isə artır
- ☐ tarazlı qiymət artır, tarazlı əmtəə miqdarı azalar

305 əmtəənin qiyməti tələb və təklif əyrilərinin kəsişmə nöqtəsindən yuxarı olarsa nə müşayiət olunur?

- ☐ bazarda qısamüddətli müvazinət mövcud olar
- ☐ bu əmtəəyə tələb elastikdir
- ☐ bu əmtəəyə tələb qeyri-elastikdir
- ☐ bazarda əmtəə qıtlığı yaranar
- ☒ bazarda əmtəə artıqlığı yaranar

306 Nəyin nəticəsində artıq istehsal effekti meydana çıxa bilər?

- ☒ dövlət tərəfindən qiymətlərin aşağı həddinin təyin edilməsi nəticəsində
- ☐ dövlət tərəfindən qiymətlər tavanının təyin edilməsi nəticəsində
- ☐ qısamüddətli tarazlıq nəticəsində
- ☐ sahələrarası rəqabət nəticəsində
- ☐ vergilərin artması nəticəsində

307 K.Marksın nəzəriyyəsinə uyğun olaraq əmtəənin bazar dəyəri nəyin əsasında formalaşır?

- ☐ bazar mexanizminin fəaliyyəti və dövlət qiymət siyasəti nəticəsində
- ☒ müxtəlif istehsal şəraitlərində istehsal olunmuş əmtəələrin müxtəlif fərdi dəyərləri əsasında
- ☐ tələb və təklifin tərəddüdləri əsasında
- ☐ istehlakçıların zövq və üstünlükləri əsasında
- ☐ sahələrarası rəqabət nəticəsində

308 A.Marşall öz qiymət nəzəriyyəsində qiymətin hansı növünə baxmamışdır?

- ☐ A.Marşall göstərilən bütün qiymət növlərinə baxmışdır
- ☐ tələb qiyməti
- ☐ təklif qiyməti
- ☐ normal qiymət
- ☒ istehsal qiymət

309 Hansı əmtəə normal əmtəə sayılır:

- ☐ qiymətlərin dəyişilməsi ilə onlara tələbin dəyişmədiyi əmtəələrdir
- ☐ stabil olaraq tələbi çox olan əmtəə
- ☒ istehlakçının pul gəlirinin dəyişilməsi ilə ona olan tələbin düz mütənasib asılılıqda dəyişdiyi əmtəə
- ☐ istehlakçının pul gəlirinin dəyişilməsi ilə ona olan tələbin tərs mütənasib asılılıqda dəyişdiyi əmtəə
- ☐ stabil olaraq tələbi az olan əmtəə

310 Səciyyələrin təhlili metodunun müəllifi kimdir.

- ☐ İ.Bentam
- ☐ C.Hiks
- ☒ K.Lankaster
- ☐ C.Klark
- ☐ Y.Slutski

311 Fayda nədir?

- ☒ nemətin insanın bu və digər tələbatı ödəmək qabiliyyəti
- ☐ nemətin istehlakçıya fayda gətirmək xassəsi
- ☐ qeyri iqtisadi kateqoriyadır
- ☐ insanın sağlamlığı üçün faydalı olan elementlərinin mövcudluğu
- ☐ əmtəələrin istehsal olunmasının səbəbi kimi onların obyektiv xassəsi

312 Qiffen paradoksu bunlara münasibətdə təzahür olunur:

- ☐ əvəzləyici əmtəələr
- ☐ zinət əşyaları
- ☐ kənd təsərrüfatı məhsulları
- ☒ aşağı keyfiyyətli məhsullar
- ☐ tamamlayıcı əmtəələr

313 Bütçə xətti göstərir:

- ☐ bazar qiymətlərinin dəyişməsinə
- ☐ tələbin ödənilmə dərəcəsini
- ☐ tələbin həcmnin qiymətdən asılılığını
- ☒ istehlakçının malik olduğu gəlirin müqabilində ola biləcək iki əmtəənin müxtəlif kombinasiyalarını
- ☐ istehlakçıya eyni faydalılıq verən iki əmtəənin mümkün olan müxtəlif kombinasiyalarını

314 Ordinalist istehlakçı davranışının nəzəriyyəsi başqa cür adlanır

- ☐ faydalılığın kəmiyyət nəzəriyyəsi
- ☒ faydalılığın sıra nəzəriyyəsi
- ☐ ənənəvi nəzəriyyə
- ☐ menecer nəzəriyyəsi
- ☐ davranış nəzəriyyəsi

315 Son faydalılıq - bu:

- ☒ istehlakçının əlavə nemət vahidinin istehlakından aldığı məmnunluq
- ☐ istehlakçının almaq istədiyi faydalılığın maksimal səviyyəsi
- ☐ ümumi faydalılıq
- ☐ müəyyən miqdarda pul vəsaitinin xərclənməsi müqabilində əldə edilə biləcək maksimum faydalılıq
- ☐ müəyyən miqdar nemətin istehlakından əldə edilə biləcək maksimum faydalılıq

316 İstehlakçının müəyyən dəst əmtəələrin istehlakından aldığı məmnunluq necə adlanır?

- ☐ yutil
- ☒ ümumi faydalılıq
- ☐ əvəzetmə effekti
- ☐ son faydalılıq
- ☐ gəlir effekti

317 İstehlakçıların onların gəlirləri və şəxsi üstünlükverimlərindən asılı olaraq müxtəlif məhsul və xidmətlərə tələbin formalaşması prosesi adlanır:

- ☐ təklifin elastikliyi
- ☐ bazar qiymətlərinin formalaşması
- ☐ bazar tələbinin formalaşması
- ☒ istehlakçı davranışı
- ☐ tələbin elastikliyi

318 Faydalılığın ölçülməsinə iki əsas yanaşma:

- ☐ marksist və klassik
- ☒ ordinalist və kordinalist
- ☐ keynsçi və neoliberal
- ☐ istehsal və qeyri-istehsal
- ☐ marksist və monetar

319 Faydalılıq məfhumunu iqtisadi tədqiqatlarda ilk dəfə kim işlətmişdir:

- ☐ K.Marks
- ☐ A.Smit
- ☐ U.Cevons
- ☒ İ.Bentam
- ☐ K.Menger

320 İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinin əsas tədqiqat obyekti:

- ☐ bütün sadalananlar
- ☐ istehsal sferası
- ☒ mübadilə sferası
- ☐ qeyri-istehsal sferası
- ☐ maliyyə bazarı

321 Son hədd faydalılığının azalması prinsipi şəraitində nemətlərin istehsalının artması;

- ☐ son hədd faydalılığını azaldar və nəticədə ümumi faydalılığı azaldar
- ☐ ümumi faydalılığı azaldır
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ son hədd faydalılığını azaldar, ümumi faydalılığı isə artır
- ☐ ümumi faydalılığın kəmiyyətinin mənfi qiymət almasına səbəb ola bilər

322 Qiymət-istehlak xətti birləşdirir.

- ☐ bəddə xətlərinin kəsişmə nöqtələrini
- ☒ əmtəələrdən birinin qiymətinin dəyişməsi zamanı istehlakçının tarazlığının bütün nöqtələrini
- ☐ gəlirlərin müxtəlif səviyyəsində istehlakçının tarazlığının bütün nöqtələrini
- ☐ fərqsizlik ayrılmasının kəsişmə nöqtələrini
- ☐ doğru cavab yoxdur

323 Nemətlər dəsti istehlakçı üçün optimal olur, əgər:

- ☒ verilmiş gəlir səviyyəsində istehlakçının maksimum faydalılıq əldə etməsi təmin edilir
- ☐ istehlakçının büdcəsindən xərclər minimaldır
- ☐ istehlakçının əldə etdiyi faydalılıq əmtəə dəstlərinin dəyərindən çoxdur
- ☐ son hədd faydalılığı məqsətdir
- ☐ nemətlərin əvəzlənməsinin son hədd norması onların qiymətlərindən aşağıdır

324 Aşağıkefiyyətli adlanan nemət:

- ☐ səmərəsiz texnologiya əsasında istehsal edilləndir
- ☐ istehlak xassələrinin aşağı səviyyəli olması ilə səciyyələnir
- ☐ istehlakçının sağlamlığına ziyan vurur
- ☐ bazar qiymətlərindən aşağı qiymətə satılır
- ☒ istehlakçının gəlirinin artması ilə ona tələbin azalması ilə səciyyələnir

325 Üstünlükvermənin tranzitivlik aksiomu fəaliyyət göstərsə, istehlakçının fərqsizlik əyriləri:

- ☒ kəsişə bilməzlər
- ☐ şaquli ola bilməz
- ☐ üfüqi ola bilməz
- ☐ müsbət meyilli ola bilər
- ☐ mənfi meyilli ola bilməz

326 koordinalist faydalılıq nəzəriyyəsinin ordinalist nəzəriyyədən fərqi:

- ☐ bütün göstərilənlər doğrudur
- ☐ modellərdən istifadə edilməməsidir
- ☐ fərdi istəklərin nəzərə alınmamasındadır
- ☒ faydalılığın kəmiyyətinin müəyyənləşdirilməsini mümkün hesab etməsidir
- ☐ faydalılığın maksimumlaşdırılması şərtlərini öyrənmir

327 Engel əyrisi göstərir:

- ☐ istehlakçının pul gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin keyfiyyəti arasındakı nisbəti
- ☒ istehlakçının gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin miqdarı arasındakı nisbəti
- ☐ fərqsizlik əyrilərinin məcmusunu
- ☐ Y nemətinin X neməti ilə əvəz olunmasının son hədd faydalılığını
- ☐ istehlakçının tarazılıq vəziyyəti

328 . İstehlakın ödənilməsi səviyyəsinin dəyişilməzliyi şəraitində X nemətindən istifadənin bir vahid artırılması üçün Y nemətindən imtinanın – bu:

- ☐ X nemətinin son faydalılığı
- ☐ Y nemətinin son faydalılığı
- ☐ düzgün cavab yoxdur
- ☐ X və Y nemətlərinin ümumi faydalılığı
- ☒ Y nemətinin X neməti ilə əvəz olunmasının son hədd norması

329 əgər istehlakçı büdcə xətti ilə həddləşmiş üçbucaq daxilindəki nöqtədə təmsil olunan kombinasiyanı seçərsə, o

- ☐ faydalılığı maksimallaşdırır
- ☐ istehlakçı tarazlığı vəziyyətində olur
- ☒ öz gəlirini tam istifadə etmir

- ☐ gəlirinin imkan verdiyindən çox əmtəə almaq istəyir
- ☐ bütün gəliri əmanətlərə xərcləyir

330 Fərqsizliklər əyrisinin vəziyyəti və mailliyi izah olunur:

- ☐ əvəzedici əmtəələrin qiymətləri ilə
- ☐ istehlakçı gəlirlərin miqdarı ilə
- ☒ istehlakçının üstünlükverimləri ilə
- ☐ əmtəələrin qiymətləri və istehlakçının gəlirləri ilə
- ☐ alınan əmtəələrin qiymətləri ilə

331 Son hədd faydalılığının azalması qanunu - bu o deməkdir ki, ümumi faydalılıq:

- ☐ dəyişmir
- ☐ artan sürətlə artır
- ☐ artan sürətlə azalır
- ☐ yavaş sürətlə azalır
- ☒ yavaş sürətlə artır

332 İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinə görə istehlakçı maksimallaşdırmağa çalışır:

- ☒ ümumi faydalılığı
- ☐ ümumi və son faydalılıq arasındakı fərqi
- ☐ əldə olunmuş əmtəələrin miqdarını
- ☐ öz gəlirini
- ☐ son faydalılığı

333 əgər son faydalılıq mənfi olarsa ümumi faydalılıq:

- ☐ mənfi olur
- ☐ artır
- ☐ dəyişməz qalır
- ☐ nisbətən zəif artır
- ☒ azalır

334 Son hədd faydalılığının azalması qanunu ifadə edir ki;

- ☐ istehlakçının gəlirinin artımı nəticəsində əldə olunmuş əmtəələrin faydalılığı artır
- ☐ zinət əşyalarının son hədd məhsuldarlığı zəruri yaşayış vasitələrinin-kindən azdır
- ☐ bütün əmtəələr üçün son hədd faydalılıqlarının qiymətlərə nisbəti eynidir
- ☒ satın alınan əmtəələrin miqdarı artdıqca hər sonrakının faydalılığı azalır
- ☐ istehlakçının gəlirləri artdıqca alınan əmtəələrin faydalılığı azalır

335 əmtəələrdən birinin qiyməti dəyişildikdə:

- ☐ büdcə xətti sağa dəyişilir
- ☒ büdcə xəttinin mailliyinin dəyişilməsinə səbəb olur
- ☐ fərqsizlik əyrisi dəyişilir
- ☐ büdcə xəttinə təsir etmir
- ☐ büdcə xətti sola dəyişilir

336 Büdcə xəttinin yerdəyişməsi yaranır:

- ☐ son faydalılıq dəyişildikdə
- ☐ əmtəələrdən birinin qiyməti azaldıqda

- ☐ bu məhsulların qiymətinin artmasında
- ☒ gəlirin həcmi dəyişildikdə
- ☐ ümumi faydalılıq dəyişildikdə

337 Fərqsizlik əyriləri konsepsiyasını işləyib hazırlamışdı:

- ☐ L. Valras
- ☒ B.Pareto
- ☐ İ. Bentam
- ☐ K.Menger
- ☐ C.Hiks

338 Fərqsizlik əyrisi – bu əyri:

- ☐ aşağı keyfiyyətli əmtəələrə tələbi
- ☐ bərabər miqdarda iki nemətin
- ☒ əmtəələr dəstəsinin faydalılığının bərabər səviyyəsi
- ☐ istehlakçı gəlirlərin bərabər səviyyəsi
- ☐ əmtəələrin qiymətlərinin bərabərliyi

339 İstehlakçı davranışı qaydası başqa cür adlanır:

- ☐ dəyər qanunu
- ☐ tələb qanunu
- ☐ Qiffen paradoksu
- ☐ Qossenin birinci qanunu
- ☒ Qossenin ikinci qanunu

340 Yutil – bu şərti vahid əks etdirir:

- ☐ əvəzləmə səmərəsinin həcmi
- ☒ tələbatın ödənilməsi dərəcəsini
- ☐ büdcə məhdudluğu həcmi
- ☐ ümumi və son məhsuldarlığın nisbəti
- ☐ gəlir effektinin həcmi

341 Son faydalılığın azalması prinsipi adlanır:

- ☐ dəyər qanunu
- ☐ gəlir effekti
- ☐ əvəzləmə effekti
- ☐ Qiffen paradoksu
- ☒ Qossenin birinci qanunu

342 əmtəəyə fərdi tələbin qrafiki nəyin əsasında yenidən qurula bilər?

- ☐ “gəlir-istehlak” xətti
- ☐ Enqel ayrılısi
- ☐ əvəzləmə effektinin qrafik təsviri
- ☐ gəlir effektinin qrafik təsviri
- ☒ “qiymət-istehlak” xətti

343 İki əmtəənin istehlakı zamanı əmtəələrdən birinin qiyməti düşərsə istehlakçının tarazlıq nöqtəsi yerini dəyişir:

- ☐ daha aşağı fərqsizlik əyrisi və yeni büdcə xəttinə
- ☒ daha yüksək fərqsizlik əyrisi və yeni büdcə xəttinə
- ☐ istehlakçının tarazlıq nöqtəsi dəyişmir
- ☐ yeni büdcə xəttinə
- ☐ həmin fərqsizlik əyrisi boyunca

344 Enqel əyriləri.

- ☒ “gəlir-istehlak” xətləri əsasında qurulur.
- ☐ “qiymət-istehlak” xətləri əsasında qurulur.
- ☐ təklifdə dəyişiklikləri əks edilir
- ☐ faydalılığın səviyyəsində dəyişiklikləri əks etdirir.
- ☐ fərqsizlik əyriləri ilə üst-üstə düşür

345 Hansı halda aşağı kefiyyətli nemətlərin qiyməti düşdükdə onların istehlakı azalır.

- ☐ “Gəlir-istehlak” xətti azalan olduqda
- ☒ gəlir effekti əvəzləmə effektindən yüksək olduqda və onlar müxtəlif istiqamətə yönəldikdə
- ☐ gəlir effekti və əvəzləmə effektləri eyni istiqamətə yönəldikdə
- ☐ gəlir effekti və əvəzləmə effekti müxtəlif istiqamətlərə yönəldikdə
- ☐ əvəzləmə effekti gəlir effektindən yüksək olduqda

346 İstehlakçı seçimi nədir?

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ alternativ gəlir mənbəyinin seçilməsi
- ☒ faydalılığı maksimumlaşdırmaq məqsədilə gəlirin bölgüsü haqqında qərar qəbul etmək
- ☐ hökumətin həyata keçirdiyi iqtisadi siyasətə münasibət
- ☐ nemətin faydalılığının hesablanması

347 Tələb əyrisinin mənfi meyilliyi izah oluna bilər:

- ☒ son faydalılığın azalması qanunu ilə
- ☐ Qiffen paradoksu ilə
- ☐ gəlir effektilə
- ☐ fərqsizliklərin əyriləri ilə
- ☐ Qossenin ikinci qanunu ilə

348 Nemətlərin son faydalılığı arasındakı nisbətlər aşağıdakıların nisbətləri kimidir:

- ☐ düzgün cavab yoxdur
- ☒ onların qiymətləri
- ☐ onların dəyərləri
- ☐ fərqsizlər əyriləri
- ☐ büdcə xətləri

349 Ümumi faydalılığın aşağıdakı siyahıda hansı son hədd faydalılığının azalması qanununu əks etdirir:

- ☐ 300,400,500,400
- ☐ 300,400,500,600
- ☐ 300,550,850,1200
- ☐ 300,500,1700,9700
- ☒ 300,350,370,380

350 Aşağıdakı müddələrdən hansı düz deyildir?

- ☒ fərqsizliklər əyrisi üzərində olan bütün nöqtələr pul gəlirlərinin eyni səviyyəsini əks etdirir
- ☐ bütə xətti üzərində olan hər hansı nöqtə iki müxtəlif əmtəənin müəyyən kombinasiyasını əks etdirir
- ☐ bütün mülahizələr doğrudur
- ☐ bütə xətti üzərində olan bütün nöqtələr pul gəlirlərinin eyni səviyyəsini əks etdirir
- ☐ fərqsizliklər üzərində olan bütün nöqtələr tələbatın ödənilməsinin eyni səviyyəsini əks etdirir

351 İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinə görə istehlakçı maksimallaşdırmağa çalışır:

- ☒ ümumi faydalılığı
- ☐ ümumi və son faydalılıq arasındakı fərq
- ☐ əldə olunmuş əmtəələrin miqdarını
- ☐ öz gəlirini
- ☐ son faydalılığı

352 Son hədd faydalılığının azalması qanunu ifadə edir ki;

- ☒ satın alınan əmtəələrin miqdarı artdıqca hər sonrakının faydalılığı azalır
- ☐ bütün əmtəələr üçün son hədd faydalılıqlarının qiymətlərə nisbəti eynidir
- ☐ istehlakçının gəlirinin artımı nəticəsində əldə olunmuş əmtəələrin faydalılığı artır
- ☐ zinət əşyalarının son hədd məhsuldarlığı zəruri yaşayış vasitələrinin-kindən azdır
- ☐ istehlakçının gəlirləri artdıqca alınan əmtəələrin faydalılığı azalır

353 İstehlak tarazlığı nöqtəsi – bu:

- ☐ düzgün cavab yoxdur
- ☒ bütə xətti ilə fərqsizlik əyrisinin toxunma nöqtəsi
- ☐ bütə xətti ilə fərqsizlik əyrisinin kəsişmə nöqtəsi
- ☐ bütə xəttində yerləşən istənilən nöqtə
- ☐ fərqsizlər əyrisinin ən yuxarısında yerləşən istənilən nöqtə

354 Qiffen paradoksu ibarətdir:

- ☐ əmtəələrin bütün qiymətlərində tələbin dəyişməzliyində
- ☒ əmtəənin qiyməti azaldıqda ona tələbin azalmasında
- ☐ əmtəənin qiyməti azalarsa ona tələb artmaqda
- ☐ son faydalılığın artmasında
- ☐ ümumi faydalılığın azalmasında

355 əvəzləmə effekti ondan ibarətdir ki;

- ☐ son hədd faydalılığı son hədd faydalılığını üstələyir
- ☐ istehlakçı üçün bütün nemətlər bərabər qiymətlidir
- ☒ qiymətlərin azalması əmtəəyə nisbi cəlbədiciliyi artırır və ona tələbin artmasına səbəb olur
- ☐ əgər əmtəənin qiyməti azalarsa istehlakçının həmin əmtəədən real gəliri artır
- ☐ təkrar istehlakçılarda əmtəənin faydalılığı azalır

356 İstehlakçı davranışı qaydası ondan ibarətdir ki;

- ☐ istehlakın ödənilməsi səviyyəsinə müvafiq olaraq nemətin faydalılığı artır
- ☐ istehlakın ödənilməsi səviyyəsinə müvafiq olaraq nemətin faydalılığı azalır
- ☐ əmtəənin qiyməti azalarsa istehlakçının bu əmtəədən istifadəsinin real gəliri artır
- ☐ istehlakçı üçün bütün nemətlər eyni qiymətlidir
- ☒ hansı əmtəənin alınmasına, sərf olunmasına baxmayaraq xərclənmiş sonuncu pul vahidi eyni faydalılıq gətirməlidir

357 Özəlləşmənin I proqramında müəssisələrinin kiçik, orta və iri müəssisələrə bölünməsi üçün meyar kimi qəbul olunmuşdur.

- ☐ belə meyar yoxdur
- ☐ məntətin həsmi
- ☐ kapitalın həsmi
- ☒ işləyənlərin sayı
- ☐ iştehsalın həsmi

358 Avanslaşdırılmış kapitalın dəyəri üzrə artdığı və öz ilkin formasına qayıtdığı vaxta deyilir:

- ☐ kapitalın təkrar istehsal prosesi
- ☐ kapital dövrəni
- ☐ kapitalın dövriyyə sürəti
- ☒ kapitalın dövriyyə vaxtı
- ☐ investisiya dövrü

359 İnvestisiya mənbəyinə aid deyil:

- ☐ sadalananların hamısı investisiya mənbəyi ola bilər
- ☐ səhmlərin buraxılışı və satışından vəsaitlər
- ☐ bank kreditləri
- ☐ mənfəət
- ☒ dividendlər

360 Gəlir əldə etmək məqsədilə təsərrüfat fəaliyyətinə vəsait qoyulması belə adlanır:

- ☒ investisiya
- ☐ amortizasiya
- ☐ kapitalın dövriyyəsi
- ☐ kapitalın dövrəni
- ☐ diskontlaşdırma

361 Ticarət mənfəəti əldə etməyə yönümlənmiş ticarət fəaliyyəti belə adlanır:

- ☐ sahibkarlıq
- ☐ marketinq
- ☐ menecment
- ☒ kommersiya
- ☐ biznes

362 Gəlir və ya şəxsi mənfəət gətirən istənilən fəaliyyət növü belə adlanır:

- ☒ biznes
- ☐ menecment
- ☐ kommersiya
- ☐ sahibkarlıq
- ☐ marketinq

363 Açıq və qapalı səhmdar cəmiyyətləri arasında fərq nədədir?

- ☐ Onların arasında heç bir fərq yoxdur
- ☐ Açıq səhmdar cəmiyyətləri daha aşağı dividend verirlər
- ☒ Qapalı səhmdar cəmiyyətinin səhmləri qiymətli kağızlar bazarında satışa çıxarılmır
- ☐ Qapalı səhmdar cəmiyyətlərinin öz məhsullarını xaricə satmaq hüququ yoxdur

- ☐ Açıq səhmdar cəmiyyətlərinin səhmlərinin bir hissəsi həmişə dövlətə məxsusdur

364 Firmanın hüquqi şəxs kimi fəaliyyətini dayandırılmasına səbəb ola bilər:

- ☐ diversifikasiya
☐ rəqabət
☐ qovuşma
☒ İri firma tərəfindən udulması
☐ əksmərkəzləşdirmə

365 Mülkiyyətçi gündəlik operativ əməliyyat nəzarətini və firmanın fəaliyyətinin idarə edilməsini həyata keçirir fikiri aşağıdakılardan hansına aiddir:

- ☐ yuxarıdakıların heç biri
☐ davranış nəzəriyyəsi
☐ artımın maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi
☐ menecer nəzəriyyəsi
☒ ənənəvi nəzəriyyə

366 Bir istehsal tsiklində öz dəyərini bütövlükdə hazır məhsul üzərinə keçirən istehsal vasitəsi necə adlanır?

- ☐ investisiya kapitalı
☐ maliyyə kapitalı
☐ əsas kapitalı
☒ dövriyyə kapitalı
☐ nizamnamə kapitalı

367 İstifadə olunması prosesində fiziki aşınma nəticəsində öz dəyərini hissə-hissə məşsul üzərinə keçirən istehsal vasitələri nədir?

- ☐ investisiya kapitalı
☐ maliyyə kapitalı
☒ əsas kapital
☐ dövriyyə kapitalı
☐ nizamnamə kapitalı

368 Xırda mağazaların iri supermarketdə birləşməsi - bu:

- ☐ əks-mərkəzləşdirmə
☐ diversifikasiya
☐ daxili artım
☐ şaquli integrasiya
☒ üfüqi integrasiya

369 Mənfəətin maksimallaşdırılması – hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- ☐ sadalananlardan heç biri
☐ həcmə maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi
☐ firmanın menecer nəzəriyyəsi
☒ ənənəvi firma nəzəriyyəsi
☐ çoxməqsədli nəzəriyyə

370 Marks nəyi fiktiv kapital hesab edir:

- ☐ iqtisadi mənfəət

- ☐ əsas kapitalı
- ☐ dövriyyə kapitalı
- ☐ amortizasiya fondu
- ☒ qiymətli kağızları

371 Faiz dərəcəsi əsasında cari və gələcək dəyərin ölçülməsi adlanır:

- ☐ avans edilmə
- ☐ maliyyələşmə
- ☐ investisiya
- ☐ amortizasiya
- ☒ diskontlaşdırma

372 İnvestisiya – bu:

- ☐ kapitalın dövriyyəsinin artırılması xərcləri
- ☐ məhsul vahidinin istehsalı üçün xərclər
- ☒ əsas kapitalın yaradılması, genişləndirilməsi və texniki silahlandırılması üçün xərclər
- ☐ istehsal vasitələrinin fiziki aşınması
- ☐ istehsal heyətinin əməyinin ödənilməsi xərcləri

373 İnvestisiya resursları bunlardır:

- ☐ müəssisənin nizamnamə kapitalı
- ☐ maliyyə və insan resurslarının məcmusu
- ☐ investisiya şirkətlərinin vəsaiti
- ☒ istehsalın təşkili üçün zəruri olan kapital elementləri (ünsürləri)
- ☐ təkrar istehsal prosesində istifadə edilən iqtisadi resurslar

374 Müəssisənin cari xərclərinə hansı məsrəflər aid deyildir?

- ☐ əsaslı tikinti xərcləri
- ☐ ictimai fondlara ödəmələr
- ☐ əməyin ödənilməsi xərcləri
- ☐ kapitalın alınmasına çəkilən xərclər
- ☒ avadanlığın alınması xərcləri

375 Xalis investisiyalar ümumilərdən nəyin miqdarı qədər fərqlənir?

- ☐ orta istehsal xərcləri
- ☐ fiziki aşınma
- ☐ mənəvi aşınma
- ☐ mənfəət
- ☒ amortizasiya

376 Daha məhsuldar texnikanın meydana gəlməsi ilə əlaqədar avadanlıqların qiymətləndirilməsi nə adlanır?

- ☐ kapitalın dövriyyəsi
- ☐ fiziki aşınma
- ☒ mənəvi aşınma
- ☐ investisiyalaşdırma
- ☐ diskontlaşdırma

377 Fiziki aşınma nəticəsində avadanlıqların dəyərinin itirilməsi nə adlanır?

- ☐ kapitalın dövriyyəsi
- ☒ fiziki aşınma
- ☐ mənəvi aşınma
- ☐ investisiyalaşdırma
- ☐ diskontlaşdırma

378 Kapital ünsürlərinin artması hesabına istehsalın həcmının artması nə adlanır?

- ☐ kapitalın dövrəni
- ☐ amortizasiya
- ☐ kapitalın dövriyyəsi
- ☒ investisiya
- ☐ diskontlaşdırma

379 Hansı firma nəzəriyyəsi firmanın məqsədlərinin çox olduğunu irəli sürür:

- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ menecer nəzəriyyəsi
- ☐ ənənəvi nəzəriyyə
- ☒ davranış nəzəriyyəsi
- ☐ həmçinin maksimallaşdırılma nəzəriyyəsi

380 Vahid texnoloji prosesin müxtəlif mərhələlərini həyata keçirən firmaların birləşməsi - bu:

- ☐ əks-mərkəzləşdirmə
- ☐ konqlomerat
- ☐ üfüqi birləşmə
- ☒ şaquli birləşmə
- ☐ diversifikasiya

381 Eynitipli məhsul istehsal edən firmaların birləşməsi - bu:

- ☐ əks-mərkəzləşdirmə
- ☐ konqlomerat
- ☒ üfüqi birləşmə
- ☐ şaquli birləşmə
- ☐ diversifikasiya

382 Birləşmək – bu:

- ☐ firmanın elmi tədqiqatlar sahəsində birləşməsi
- ☐ inhisarçı danışıqı
- ☐ bir firma tərəfindən digərinin alınması
- ☒ şirkətlərin birləşməsi haqqında qarşılıqlı müqaviləsi
- ☐ məhsulların reallaşdırılması sahəsində firmaların fəaliyyətinin birləşməsi

383 Satışdan gəlirin maksimallaşdırılması hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- ☐ firmanın davranış nəzəriyyəsi) sadalananlardan heç biri
- ☐ həcmə maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi
- ☒ firmanın menecer nəzəriyyəsi
- ☐ ənənəvi firma nəzəriyyəsi

384 Mənfəətin maksimallaşdırılması – hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ həcmi maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
- ☐ firmaların menecer nəzəriyyəsi
- ☒ ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- ☐ çoxməqsədli nəzəriyyə

385 Firmanın belə nəzəriyyəsi mövcud deyil:

- ☐ bütün sadalananlar mövcuddur
- ☐ həcmi maksimumlaşması nəzəriyyəsi
- ☐ menecer
- ☐ ənənəvi
- ☒ məqsədlərin maksimumlaşması nəzəriyyəsi

386 Dövlət müəssisələri, xüsusi müəssisələr, səhmdar cəmiyyəti, kooperativlər, ortaqlıqlar - firmalarının bu növlərini biz aşağıdakı meyardan asılı olaraq ayıra bilərik:

- ☐ rəqabətin növündən
- ☐ buraxılan məhsulun çeşidindən
- ☐ kapital qoyuluşu sahəsindən
- ☐ kəmiyyətindən
- ☒ kapital üzərində mülkiyyətin formasından

387 İnvestisiyaların ödənmə (geri qayıtma) müddətini hesablamaq üçün investisiya məbləğini bölmək lazımdır:

- ☐ illik mənfəətə
- ☒ illik amortizasiya + illik mənfəət
- ☐ fiziki aşınma məbləğinə
- ☐ mənəvi aşınma məbləğinə
- ☐ illik amortizasiya

388 Dövriyyə kapitalına aid deyildir:

- ☐ bütün sadalananlar aiddir
- ☐ iş qüvvəsi
- ☒ qeyri-istehsal binaları
- ☐ xammal
- ☐ materiallar

389 əsas kapitala aid deyildir:

- ☐ bütün sadalananlar aiddir
- ☐ avadanlıqlar
- ☐ qurğular
- ☐ istehsalat binaları
- ☒ yanacaq

390 Sənaye kapitalının belə forması mövcud deyil:

- ☐ yuxarıda adları çəkilən bütün formalar mövcuddur
- ☐ əmtəə
- ☒ qeyri-məhsuldar
- ☐ məhsuldar
- ☐ pul

391 Kapitalın dövryyəsi - bu:

- ☐ pul kütləsinin dövrəni
- ☐ investisiya prosesi
- ☐ kapitalın pul formasında əmtəə formasına çevrilməsi
- ☒ sənaye kapitalının dövrənin daim təkrar olunması
- ☐ əmtəənin reallaşdırılması və mənfəətin götürülməsi

392 Sənaye kapitalının hərəkəti hansı formadan başlanır:

- ☐ adları çəkilənlərin heç biri ilə
- ☐ məhsuldar
- ☒ pul
- ☐ əmtəə
- ☐ kapitalın fəaliyyət göstərdiyi sahədən asılıdır

393 Kapitalın hərəkətinin II mərhələsi:

- ☐ Ə-Ə1
- ☐ Ə1 – P1
- ☒ ... İ ...
- ☐ P – Ə
- ☐ P – P

394 Kapitalın hərəkətinin III mərhələsi:

- ☐ Ə-Ə1
- ☒ ...Ə1 – P1
- ☐ ... İ ...
- ☐ P – Ə
- ☐ P – P1

395 Firmaların alıcılıq tələbinin qabaqcadan öyrənilməsi və formalaşması üzərində qurulmuş fəaliyyətinin təşkili sistemi – bu:

- ☐ menecmentdir
- ☐ sahibkarlıqdır
- ☐ kommersiyadır
- ☐ biznesdir
- ☒ marketinqdir

396 Təsərrüfat fəaliyyətinin peşəkarlar qrupu tərəfindən idarə olunmasının prinsipləri, metodları və formalarının məcmusu-bu:

- ☒ menecment
- ☐ sahibkarlıq
- ☐ kommersiya
- ☐ biznes
- ☐ marketinq

397 Firmanın inkişafının daxili mənbəyi deyil:

- ☐ bütün sadalananlar
- ☐ qiymətli kağızların əlavə buraxılışından vəsait
- ☐ borc vəsaitləri

- ☐ firmanın öz resursları
- ☒ firmaların birləşməsi

398 Həcmnin maksimallaşdırılması nəzəriyyəsində əsas problem budur:

- ☐ son hədd xərclərinin hesablanması
- ☐ alıcı üstünlükveriminin hesablanması
- ☐ son hədd gəlirlərinin hesablanması
- ☒ mənfəətin bölüşdürülməsi
- ☐ firma işçilərinin artırılması

399 Alternativ firma nəzəriyyələrindən birinə görə sahibkarlar və menecerlərin məqsədləri eyni olur:

- ☐ səhmlərin miqdarının artırılması
- ☐ satışdan gəlirin maksimallaşdırılması
- ☒ firma həcmnin maksimallaşdırılması
- ☐ mənfəətin maksimallaşdırılması
- ☐ istehlakçı tələbatının maksimum ödənilməsi

400 Menecer nəzəriyyəsinə əsaslanaraq firma satışın həcmi maksimallaşdırmağa üstünlük verir:

- ☐ oliqopoliya şəraitində
- ☐ həmişə
- ☐ uzunmüddətli dövrdə
- ☒ qısamüddətli dövrdə
- ☐ inhisarçılıq şəraitində

401 Boumol və Uilyamson hansı nəzəriyyənin müəllifləridir:

- ☐ izafi dəyər nəzəriyyəsi
- ☒ menecer nəzəriyyəsi
- ☐ çoxməqsədli nəzəriyyə
- ☐ ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- ☐ həcmnin maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi

402 Gəlirin əldə edilməsi məqsədilə təsərrüfat fəaliyyəti – bu:

- ☐ menecment
- ☒ sahibkarlıq
- ☐ kommersiya
- ☐ biznes
- ☐ marketinq

403 İri firmaların üstünlüklərinə aid deyil:

- ☐ bütün sadalananlar iri firmaların üstünlükləridir
- ☐ ETT-ə və yeni əmtəələrin işlənilməsinə hazırlanmasına yüksək məsrəflər
- ☒ yüksək idarəetmə məsrəfləri
- ☐ sabitlik
- ☐ kütləvi istehsal məsrəfləri

404 Xırda firmaların üstünlüklərinə aid deyildir:

- ☐ bütün sadalananlar kiçik firmaların üstünlükləridir
- ☒ qeyri-sabitlik

- ☐ uyğunlaşma qabiliyyəti, çeviklik
- ☐ idarəetməyə az xərclərin olması
- ☐ reklama az xərclərin çəkilməsi

405 Xalis investisiyalar və amortizasiyanın cəmi:

- ☐ diskontlaşdırılmış dəyərdir
- ☒ ümumi investisiyalardır
- ☐ dövriyyə kapitalıdır
- ☐ əsas kapitaldır
- ☐ mənəvi aşınmadır

406 İnvestisiyaların təkrar istehsal strukturu göstərir:

- ☐ investisiyaların fəal və passiv elementləri arasında nisbəti
- ☐ investisiyaların regionlar üzrə bölgüsünü
- ☐ investisiyaların sahələr üzrə bölgüsünü
- ☐ başa çatmış və başa çatmamış tikintilər arasında nisbəti
- ☒ ümumi və xüsusi investisiyalar arasında nisbəti

407 Qida məhsulları istehsal edən müəssisənin parfümeriya fabriki və məişət kimyası vasitələri istehsal edən müəssisə ilə birləşməsi nəyə aiddir:

- ☒ diversifikasiya
- ☐ daxili artım
- ☐ Üfüqü integrasiya
- ☐ şaquli integrasiya
- ☐ əksmərkəzləşdirmə

408 Hazır məhsul istehsal edən firmanın tikiş fabrikinə alması nəyə misaldır.

- ☐ əksmərkəzləşdirmə
- ☐ daxili artım
- ☒ şaquli integrasiya
- ☐ Üfüqü integrasiya
- ☐ diversifikasiya

409 əsas kapitalın dəyərinin istifadə olunan əmək ehtiyatlarının sayına nisbəti nəyi göstərir?

- ☐ əmək məhsuldarlığını
- ☐ amortizasiya norması
- ☐ fondverimini
- ☐ illik amortizasiyanı
- ☒ əməyin fondyora yüklənməsini

410 əsas kapitalın dövriyyəsinə aid olmayanı göstərin:

- ☒ diskontlaşdırma
- ☐ amortizasiya
- ☐ mənəvi aşınma
- ☐ fiziki aşınma
- ☐ investisiya

411 Texnoloji səmərəlilik nədir?

- ☐ mövcud istehsal ehtiyatlarından istifadə olunması texnologiyası;
- ☐ hazırda ən yeni texnologiyaların tətbiqi;
- ☒ verilmiş buraxılış həcminin təmin edilməsi üçün istehsal amillərinin ən yaxşı uyğunlaşdırılması;
- ☐ istehsalda işçilərin maşınlarla əvəz olunmasının ən yaxşı üsulları;
- ☐ istehsal xərclərinin azaldılmasının ən yaxşı üsulu;

412 Mikroiqtsadi təhlildə istehsal elədikdə nə başa düşülür:

- ☐ texnoloji proseslərin cəmidir.
- ☐ ehtiyatların məhdudluğu probleminin həll edilməsi vasitəsidir;
- ☐ maddi nemətlərin yaradılması prosesidir;
- ☐ istehsal ehtiyatlarının nemətə çevrilməsi prosesi;
- ☒ bazar tələbinə cavab verə bilən nemətlərinin yaradılması prosesidir;

413 X.Saymonun təklif etdiyi davranış nəzəriyyəsinin əsas anı hesab olunur:

- ☐ adları çəkilənlərin heç biri ilə
- ☒ güzəşt məharəti
- ☐ vaxt məhdudiyyətinin təyin edilməsi
- ☐ hüquq və vəzifələrin dəqiq bölgüsü
- ☐ büdcə məhdudiyyətinin tətbiq edilməsi

414 Konsern – firma təşkilinin əsas forması olmaqla aşağıdakı yollarla yaradılır:

- ☐ udulma
- ☐ daxili artım
- ☐ üfüqi integrasiya
- ☒ diversifikasiya
- ☐ əks-mərkəzləşdirmə

415 Marketing termini ilk dəfə nə vaxt və harada meydana gəlib?

- ☐ XX əsrin sonunda İtaliyada
- ☐ XX əsrin ortalarında Fransada
- ☐ XX əsrin ortalarında Böyük Britaniyada
- ☒ XX əsrin əvvəllərində ABŞ-da
- ☐ XIX əsrin sonunda Almaniya

416 Firmanın kapitalının müxtəlif sahələrə qoyulması və çoxprofilli istehsalın yaradılması belə adlanır:

- ☐ Kooperasiya edilmə
- ☐ Sahibkarlıq fəaliyyəti
- ☐ Səhmləşdirmə
- ☒ Kapitalın diversifikasiyası
- ☐ Mülkiyyətin özəlləşdirilməsi

417 Xırda mağazaların iri supermarketdə birləşməsi - bu:

- ☐ əks-mərkəzləşdirmə
- ☐ diversifikasiya
- ☐ daxili artım
- ☐ şaquli integrasiya
- ☒ üfüqi integrasiya

418 Məqsədlərin çoxluğu nəzəriyyəsi firmanın məqsədlərinə kimlərin mənafeələrini aid etmir:

- ☒ bütün sadalananların marağını daxil edir
- ☐ menecerlərin
- ☐ fərdi sahibkarların
- ☐ fəhlələrin
- ☐ səhmdarların

419 Nə üçün menecerlər satışdan gəliri maksimumlaşdırmağa çalışırlar:

- ☐ bu onlara alıcıların mənafeələrini nəzərə almağa imkan verir
- ☐ bu mülkiyyətçilərin maraqlarını daha dolğun ödəməyə imkan verir
- ☐ mənfəətin bölünməyən hissəsini artırmaq üçün
- ☐ firmanın öz resurslarını artırmaq üçün
- ☒ bu onların qazancını, həmçinin statusunu artırır

420 Diskontlaşdırılmış dəyər niyə hesablanır:

- ☐ bütün yuxarıda sadalananlar üçün
- ☐ əsas və dövriyyə kapitalı arasındakı nisbəti aydınlaşdırmaq üçün
- ☒ müxtəlif vaxtlarda baş verən hərcələri və nəticələri müqayisə etmək üçün
- ☐ amortizasiya normasını hesablamaq üçün
- ☐ kapitalın dövriyyə sürətini ölçmək üçün

421 İstehsal olunmuş məhsulun əsas və dövriyyə kapitalına nisbəti ifadə edir:

- ☐ əmək məhsuldarlığını
- ☒ fondverimini
- ☐ kapitalın son hədd məhsulunu
- ☐ amortizasiya normasını
- ☐ fondtutumunu

422 Avadanlığın aşınması artdıqca amortizasiya fondu:

- ☐ əvvəlcə azalacaq, sonra isə artacaq
- ☒ artacaq
- ☐ azalmayacaq
- ☐ dəyişilməyəcək
- ☐ əvvəl artacaq, sonra azalacaq

423 Hərəkətin birinci mərhələsində kapital funksional formasına görə hansı kapitalla çevrilir:

- ☐ pul kapitalına
- ☐ əmtəə və pul kapitalına
- ☐ əmtəə kapitalına
- ☐ dövriyyə kapitalına
- ☒ məhsuldar kapital üsürlərinə

424 İnvestisiyaların belə təsnifatı mövcud deyildir:

- ☐ ərazi quruluşuna görə
- ☐ təkrar istehsal quruluşuna görə
- ☐ bütün sadalanan təsnifatlar mövcuddur
- ☒ istehsal xərcləri quruluşuna görə
- ☐ sahə quruluşuna görə

425 Kapitalın hərəkətinin hansı mərhələləri tədavül sahəsində gedir?

- ☐ bütün mərhələləri
- ☐ II və III
- ☐ I və II
- ☒ I və III
- ☐ kapitalın hərəkətinin heç bir mərhələsi tədavül sahəsində getmir

426 əsas kapitalın dəyərini onun işləmə müddətinə bölsək, aşağıdakının kəmiyyətini alarıq:

- ☐ amortizasiya norması
- ☐ amortizasiya fondu
- ☐ fond verimi
- ☐ kapitalın son hədd məhsulu
- ☒ illik amortizasiya

427 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- ☐ Müasir firma adi çoxprofilli istehsaldır
- ☐ Firmanın tərkibində bir neçə müəssisə ola bilər
- ☐ Müəssisələr mülkiyyət formasına görə fərqlənilir
- ☒ Bazar iqtisadiyyatında dövlət müəssisələri mövcud ola bilməz
- ☐ Səhmdar cəmiyyətləri açıq və qapalı olur

428 Doğru olmayanı göstərin:

- ☒ menecerial nəzəriyyəyə görə menecerin məqsədi fərdi maraqları ümumi maraqlara uyğunlaşdırılmasından ibarətdir.
- ☐ menecerial nəzəriyyə operativ nəzarətin mülkiyyətçi deyil peşəkar menecerlər tərəfindən həyata keçirilməsi şərtindən çıxış edir.
- ☐ artımın maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi firmanın artımının iki əsas yolunu fərqləndirir.
- ☐ davranış nəzəriyyəsi firmanın çoxsaylı məqsədlərinin olması şərtindən çıxış edir.
- ☐ ənənəvi nəzəriyyə firmanın mənfəəti maksimumlaşdırmağa can atdığı izah edir:

429 Firmanın fəaliyyətinin xarici mühitinə aid deyil:

- ☐ sosial şərtlər
- ☐ ekoloji vəziyyət
- ☐ siyasi şərait
- ☐ içtimai fikir
- ☒ firmanın işçilərinin məənəvi səviyyəsi

430 Vahid texnoloji proseslə bağlı olmayan firmaların birləşməsi nəticəsində yaranır:

- ☐ kartel
- ☐ inhisar
- ☐ duopoliya
- ☐ monopsoniya
- ☒ konqlomerat

431 Faiz dərəcəsi əsasında cari və gələcək dəyərin ölçülməsi adlanır:

- ☐ avans edilmə
- ☐ amortizasiya
- ☐ investisiya
- ☐ maliyyələşmə
- ☒ diskontlaşdırma

432 Kapitalın dövriyyə sürəti - bu:

- ☐ pulun dövriyyə sürəti
- ☐ kapitalın dövrünün həyata keçirildiyi vaxt
- ☒ müəyyən dövr ərzində kapitalın dövrünün sayı
- ☐ kapitalın bir mərhələdən digərinə keçməsi sürəti
- ☐ müəssisənin başlanğıc kapitalının formalaşması üçün lazım olan vaxt

433 Maliyyə investisiyaları – bu:

- ☐ Maliyyə Nazirliyinin həyata keçirdiyi investisiyalar
- ☒ vəsaitin qiymətli kağızlara qoyuluşu
- ☐ qeyri-dövlət investisiyaları
- ☐ dövlət investisiyaları
- ☐ bank krediti hesabına həyata keçirilən investisiyalar

434 əmək predmetləri və iş qüvvəsi birlikdə nə adlanır?

- ☐ əsas kapital
- ☒ dövriyyə kapitalı
- ☐ insan kapitalı
- ☐ yalançı kapital
- ☐ nizamnamə kapitalı

435 Firmanın xarici artımının səbəbi:

- ☒ qovuşma və udulma
- ☐ bank krediti
- ☐ bütün sadalanan amillər
- ☐ investisiya
- ☐ qiymətli kağızların əlavə buraxılışı

436 Hansı mülkiyyət formasının yayılması ilə əlaqədar firmanın menecer nəzəriyyəsi meydana gəlmişdir:

- ☐ bu nəzəriyyənin meydana gəlməsi mülkiyyət forması ilə əlaqədar deyil
- ☐ dövlət
- ☒ səhmdar
- ☐ xüsusi
- ☐ bələdiyyə

437 Bixeviorizm adlanır:

- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
- ☐ ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- ☒ davranış firma nəzəriyyəsi
- ☐ menecer firma nəzəriyyəsi

438 Firmanın davranış nəzəriyyəsi hansı ölkədə daha geniş yayılmışdır:

- ☐ Fransa
- ☐ Böyük Britaniya
- ☐ Kanada
- ☐ Almaniya
- ☒ Yaponiya

439 Məqsədlərin çoxluğu nəzəriyyəsinə görə firma rəhbərliyinin əsas vəzifəsi:

- ☐ bütün sadalananlar
- ☐ mənfəətin maksimumlaşdırılması
- ☐ firma həcmnin maksimumlaşdırılması, onun aktivlərinin artırılması
- ☒ xüsusi maraqların və firmanın strateji mənafeələrinin uzlaşdırılması
- ☐ satışın həcmnin və firma gəlirlərinin artırılması

440 Mühasibat mənfəəti:

- ☐ aşkar və gizli xərclərin cəmidir
- ☐ məhsul satışı və tam xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
- ☒ məhsul satışı və aşkar xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
- ☐ məhsul satışı və gizli xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
- ☐ iqtisadi və normal mənfəətlərin məcmusudur

441 Firmanın mülkiyyəti olan resursların istifadəsinin alternativ xərcləri – bu :

- ☐ mühasibat hesabatında əks olunmayan xərclərdir
- ☒ qeyri - aşkar xərclərdir
- ☐ mühasibat xərcləridir
- ☐ iqtisadi xərclərdir
- ☐ qısamüddətli dövr üçün nəzərdə tutulmuş orta xərclərdir

442 Orta dəyişən xərclər –bu:

- ☒ məhsul vahidinə düşən dəyişən məsrəflərdir
- ☐ xammal, avadanlıq, nəqliyyata məsrəflərdir
- ☐ kreditlər üzrə faizin ödənişinə məsrəflər və icarə haqqıdır
- ☐ istehsalın artımı ilə dəyişən məsrəflərdir
- ☐ məhsul vahidinə düşən ümumi məsrəflərdir

443 Orta sabit xərclər - bu:

- ☐ ümumi və son hədd xərcləri arasındakı fərkdir
- ☐ xammal, avadanlıq ,nəqliyyata məsrəflərdir
- ☒ məhsul vahidinə düşən sabit xərclərdir
- ☐ məhsul istehsalının mühasibat xərcləridir
- ☐ məhsul istehsalının iqtisadi xərcləridir

444 Sabit xərcləri tapmaq üçün zəruridir :

- ☐ orta və son hədd xərclərini vurmaq
- ☐ orta ümumi xərclərdən, orta dəyişən xərcləri çıxmaq
- ☒ ümumi xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq
- ☐ ümumi xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq və buraxılışın həcminə bölmək
- ☐ sabit xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq

445 Qeyri –aşkar xərclər –bu:

- ☒ müəssisənin öz resurslarından istifadə edilməsi nəticəsində əmələ gələn xərclər
- ☐ istehsalın həcmnin dəyişməsilə dəyişən xərclərdir
- ☐ mühasibat hesabatında əks olunmayan xərclərdir
- ☐ istehsalın həcmi dəyişməsilə dəyişməyən xərclərdir
- ☐ mühasibat xərcləri minus iqtisadi xərclər

446 Orta xərclər – bu:

- ☐ orta sabit və orta dəyişən xərclərin fərqidir
- ☒ məhsul vahidinin buraxılışına düşən xərclər
- ☐ məhsul buraxılışının kəmiyyətinə vurulmuş son hədd xərcləridir
- ☐ məhsul vahidinə düşmə hesabı ilə sabit xərclərdir
- ☐ dəyişən və sabit xərclərin cəmidir

447 Son hədd xərcləri bərabərdir:

- ☒ məhsul buraxılışı bir vahid artan halda xərclərin artımına
- ☐ bir vahidə düşən məhsul buraxılışının artımı nəticəsindən sabit xərclərin artımına
- ☐ sabit və dəyişən xərclərin cəminə
- ☐ buraxılan məhsul vahidlərinin sayına vurulmuş orta ümumi xərclərə
- ☐ məhsul buraxılışı bir vahid artan halda orta sabit xərclərin artımına

448 İqtisadi xərclər özünə daxil edir:

- ☐ aşkar və qeyri- aşkar xərclər, habelə normal və üstəlik mənfəəti
- ☒ aşkar və qeyri - aşkar xərclər, o cümlədən normal mənfəət
- ☐ aşkar xərclər, amma qeyri – aşkar xərcləri daxil etmir
- ☐ qeri-aşkar xərclər, amma aşkar xərcləri özünə daxil etmir
- ☐ nə aşkar, nə də qeri-aşkar xərcləri özünə daxil etmir

449 Dəyişən xərclər ümumi xərclərdən aşağıdakı kəmiyyət qədər fərqlənir:

- ☒ daimi xərclər
- ☐ gizli xərclər
- ☐ orta xərclər
- ☐ son hədd xərcləri
- ☐ aşkar xərclər

450 Xammal və materiallara xərclər aiddir:

- ☐ iqtisadi mənfəətə
- ☐ daimi xərclərə
- ☒ dəyişən xərclərə
- ☐ gizli xərclərə
- ☐ mühasibat mənfəətinə

451 İstehsal amillərinin alınmasına xərclərin məcmusu:

- ☐ iqtisadi mənfəətdir
- ☐ iqtisadi xərclərdir
- ☐ gizli xərclərdir
- ☒ aşkar xərclərdir
- ☐ mühasibat mənfəətidir

452 Qısamüddətli dövrdə sahibkar istehsal həcmi artırmağa bilər:

- ☒ verimin azalması effekti başlayana qədər
- ☐ miqyasda qənaət effekti başlayana qədər
- ☐ qısamüddətli dövrdə istehsal həcmi artırmağa lüzum yoxdur
- ☐ son hədd xərcləri 0 bərabər olana qədər
- ☐ sabit xərclər aradan qalxana qədər

453 Daimi xərclər qrafiki:

- ☐ koordinat oxunun başlanğıcından 45 dərəcə bucaq altında çıxan düz xətdir
- ☐ müsbət maillikli əyridir
- ☐ mənfi maillikli əyridir
- ☐ şaquli düz xətdir
- ☒ üfüqi düz xətdir

454 İstehsal amillərinin uzlaşdırılmasının bütün mümkün variantları ilə buraxılan məhsulun həcmi arasındakı qarşılıqlı əlaqə aşağıdakı anlayışın köməyi ilə ifadə olunur:

- ☐ ümumi xərclər əyrisilə
- ☒ istehsal funksiyası ilə
- ☐ istehsal imkanları əyrisilə
- ☐ məhsul buraxılışının ümumi həcm əyrisilə
- ☐ təklifin elastikliyilə

455 Texnologici səmərəlilik – bu:

- ☐ ən mümkün istehsal resurslarının istifadə edilməsi imkanındır
- ☐ istehsal xərclərinin azaldılmasının ən yaxşı üsuludur
- ☐ mövcud şəraitdə ən qabaqcıl texnologiyanın tətbiqidir
- ☐ istehsalatda işçilərin maşınlar və avadanlıqla əvəz edilməsinin ən yaxşı üsuludur
- ☒ məhsul buraxılışının müəyyən həcmi təmin etmək üçün istehsal amillərinin ən yaxşı uzlaşdırılmasıdır

456 Sabit xərclər – bu :

- ☐ mühasibat xərcləridir
- ☐ onların əldə olunması məqamında olan qiymətlər üzrə resurslara məsrəfləridir
- ☐ daha əlverişli istehsal şəraitində məhsul istehsalının, minimum xərcləridir
- ☒ firmanın hətta məhsul istehsal edilmədiyi halda belə çəkdiyi xərcləridir
- ☐ qeyri- aşkar xərcləridir

457 İstehsal funksiyası göstərir:

- ☐ hansısa əmtəənin istehsalında istifadə olunan müxtəlif istehsal amilləri arasındakı qarşılıqlı əlaqə
- ☐ istehsal həcmiminin dəyişməsi ilə istehsal xərcləri və mənfəət neçə dəyişir
- ☐ bu və ya digər əmtəənin istehsalında hansı texnologiya istifadə edilir.
- ☐ əmtəə qiymətinin istehsal xərclərindən asılılığı
- ☒ istehsalın həcmiminin istifadə olunan istehsal amillərinə, miqdarında asılılığı

458 Miqyasda qənaət effekti nədən ibarətdir ?

- ☒ ondan ibarətdir ki, istehsal həcmiminin artması zamanı məhsul vahidinə düşən xərclər azalır
- ☐ ondan ibarətdir ki, qənaət istehsal miqyaslarının azaldılması hesabına əldə olunur
- ☐ ondan ibarətdir ki, istehsal həcmiminin artması ilə dəyişən xərclər artır, sabit xərclər isə azalır.
- ☐ ondan ibarətdir ki, sahibkarlar daima istehsal miqyasını artırırırlar
- ☐ ondan ibarətdir ki, istehsal həcmiminin azalması ilə ümumi xərclər aşağı düşür.

459 Ümumi(məcmu) xərclər – bu:

- ☐ qeyri – aşkar xərclər– mühasibat xərcləri
- ☐ mühasibat xərcləri+ iqtisadi xərclər
- ☐ son hədd xərcləri + orta xərclər
- ☐ sabit xərclər– dəyişən xərclər

☒ sabit xərclər+ dəyişən xərclər

460 Aşağıdakı müddəalardan hansı düzgündür:

- ☐ müddəalardan heç biri düzgün deyildir
- ☐ aşkar xərclər + qeyri-aşkar xərclər = mühasibat xərclər
- ☒ mühasibat mənfəəti - qeyri-aşkar xərclər = iqtisadi mənfəət
- ☐ iqtisadi mənfəət – mühasibat mənfəəti = aşkar xərclər
- ☐ iqtisadi mənfəət – qeyri-aşkar xərclər = mühasibat mənfəəti

461 Dəyişən xərclər – bu:

- ☐ məhsul vahidinin istehsalına düşən xərclərdir
- ☐ istehsal həcmindən dəyişməsindən asılı olmayaraq mövcud olan xərclərdir
- ☒ istehsal həcmindən dəyişməsindən asılı olaraq dəyişən xərclərdir
- ☐ aşkar və qeyri –aşkar xərclərdir
- ☐ alternativ xərclərdir

462 Dəyişən və sabit xərclər anlayışı yalnız mövcud olur:

- ☐ təkmil rəqabətli bazar üçün
- ☒ qısa müddətli dövrdə
- ☐ az müddətli dövrdə
- ☐ inhisarçı firma üçün
- ☐ inhisar rəqabətli bazar üçün

463 Firma 240 vahid məhsul istehsal etmişdir. Onun ümumi xərcləri 72000, dəyişən xərcləri 62400 olmuşdur. Orta sabit xərclər nə qədərdir?

- ☒ 40
- ☐ 300
- ☐ 260
- ☐ 560
- ☐ 36

464 Ümumi xərclər 564000, orta xərclər 80-dir. Məhsul buraxılışının həcmi nə qədərdir?

- ☐ 12120
- ☐ 563920
- ☐ 564080
- ☐ 5070
- ☒ 7050

465 Ümumi sabit xərclər 150, ümumi dəyişən xərclər 360-dır. Məhsul buraxılışının həcmi 179 vahid olmuşdur. Orta xərclər nə qədərdir?

- ☐ 5
- ☐ 4
- ☐ 20
- ☐ 40
- ☒ 3

466 Orta sabit xərclər 4, orta dəyişən xərclər 14-dür. Məhsul buraxılışının həcmi 180-dir. Orta xərclər nə qədərdir?

- ☐ 1800
- ☒ 3240
- ☐ 45
- ☐ 720
- ☐ 2520

467 Firma 120 vahid məhsul istehsal edib, ümumi xərcləri 1320 manat təşkil edib. Orta xərclər nəyə bərabərdir?

- ☐ 1200
- ☐ 1440
- ☒ 11
- ☐ 12
- ☐ 14

468 Orta istehsal xərclərinin dəyişməsi bundan asılıdır:

- ☐ iqtisadi və mühasibat mənfəəti arasındakı fərqlər
- ☒ miqyasda qənaət qanununun və azalan verilmə qanununun fəaliyyəti
- ☐ ümumi istehsal xərclərinin dəyişməsi
- ☐ son hədd xərclərinin dəyişiklikləri
- ☐ istehsal amillərinin istifadə səmərəliliyi

469 Düzgün müddəanı tapın:

- ☐ son hədd xərcləri məhsul buraxılışının həcminə bölünmüş ümumi xərclərə bərabərdir
- ☐ iqtisadi mənfəət adətən mühasibat mənfəətini üstələyir
- ☐ iqtisadi mənfəət qeyri – aşkar xərcləri təjəssüm etdirir
- ☐ istehsalın həcmi nə qədər böyükdürsə ümumi sabit xərclər bir o qədər azdır
- ☒ ümumi sabit xərclər istehsal həcmində dəyişməsi ilə dəyişmir

470 Son hədd xərcləri əyrisi orta dəyişən xərclər əyrisini o nöqtədə kəsir ki, burada

- ☐ mənfəət 0-a bərabərdir
- ☐ mənfəət maksimumdur
- ☐ orta dəyişən və orta sabit xərclər üst-üstə düşür
- ☐ son hədd xərcləri minimumdur
- ☒ orta dəyişən xərclər minimumdur

471 Sabit xərclərə aiddir:

- ☐ idarəetmə heyətinin əmək haqqına, xammal alınmasına məsrəflər, kreditlərə görə faizlərin ödənişi
- ☒ idarəetmə və mühafizə heyətinin əmək haqqı məsrəfləri, kreditə görə faizlər
- ☐ fəhlələrin əmək haqqında məsrəflər, xammal və avadanlığın dəyəri
- ☐ işçilərin əmək haqqından, avadanlığın əldə edilməsinə məsrəflər, rentanın ödənişləri
- ☐ xammal, elektrik enerjisi və məsrəflər, kreditə görə faizlər, icarə haqqı

472 Orta sabit istehsal xərcləri orta dəyişən xərclərdən onunla fərqlənir ki, onların kəmiyyəti:

- ☒ məhsulun buraxılış həcmində artması ilə azalır
- ☐ həmişə orta dəyişən xərclərin kəmiyyətindən azdır
- ☐ həmişə orta dəyişən xərclərin kəmiyyətindən çoxdur
- ☐ məhsulun buraxılış həcmində dəyişməsinə asılı deyildir
- ☐ son hədd xərclərinin kəmiyyətindən asılıdır

473 Azalan verilmə qanunun fəaliyyəti bildirir ki:

- ☐ tətbiq olunan istehsal amillərinin miqdarının artması ilə miqyas effekti
- ☐ istehsalın həjminin artması ilə son hədd xərjlərinin qiyməti mənfi olur
- ☐ istehsada istifadə olunan resursların keyfiyyəti daima azalır
- ☒ istehsalın həcmnin artması ilə orta xərclər müəyyən andan başlayaraq artacaqdır
- ☐ bəzən texnologiyalar şəraitində məhsul buraxılışının həjmi ixtisar olunmağa meyl edir

474 Normal mənfəət anlayışı bildirir:

- ☒ istehsalçıya mövjud sahədə qalmağa imkan verən minimum mənfəti
- ☐ mənfəətin orta sahə normasını
- ☐ istehsalın inkişafı üçün normal şəraiti təmin edən gəliri
- ☐ gəlirin xərjləri üstələməsini göstərən kəmiyyətini
- ☐ mühasibat mənfəətinin vergi tutulmayan hissəsini

475 Firma 140 vahid məhsul istehsal etmişdir. Ümumi xərclər 420000, orta dəyişən xərclər 2100 olmuşdur. Orta sabit xərclər nə qədərdir?

- ☐ 1400
- ☐ 1500
- ☒ 900
- ☐ 150
- ☐ 9000

476 Firmanın ümumi xərcləri 64000, orta dəyişən xərcləri 570, orta sabit xərcləri 70 olmuşdur. Firma neçə vahid məhsul istehsal etmişdir?

- ☐ 1200
- ☐ 1000
- ☐ 120
- ☐ 10
- ☒ 100

477 Məhsulun satışından firma 720000 gəlir əldə etmişdir. Aşkar xərclər 560000, gizli xərclər 70000 olmuşdur. İqtisadi mənfəət nə qədərdir?

- ☐ 65000
- ☐ 49000
- ☐ 650000
- ☐ 490000
- ☒ 90000

478 120 vahid məhsulun satışından gəlir 93000 manat olmuşdur. Orta xərclər 700 manat təşkil etmişdir. Mənfəət nə qədərdir?

- ☐ 5800
- ☐ 775
- ☒ 9000
- ☐ 93700
- ☐ 84000

479 Məhsul satışından gəlir 550000 olmuşdur. Sabit xərclər 15000, dəyişən xərclər 430000 təşkil etmişdir. Mənfəət nə qədərdir?

- ☐ 13500
- ☒ 105000

- ☐ 120000
- ☐ 135000
- ☐ 10500

480 Firmanın orta gəliri ilə orta xərcləri arasındakı fərq:

- ☐ son hədd gəliridir
- ☒ orta mənfəətdir
- ☐ ümumi mənfəətdir
- ☐ orta gəlirdir
- ☐ orta xərclərdir

481 Firmanın ümumi gəliri ilə ümumi xərcləri arasındakı fərq:

- ☐ son hədd gəliridir
- ☐ orta xərclərdir
- ☒ ümumi mənfəətdir
- ☐ orta mənfəətdir
- ☐ orta gəlirdir

482 əlavə əmtəə vahidinin satışından əldə olunmuş gəlir:

- ☒ son hədd gəliridir
- ☐ minimum gəlirdir
- ☐ maksimum gəlirdir
- ☐ ümumi gəlirdir
- ☐ orta gəlirdir

483 Anti-inhisar Şerman qanunu harada və nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- ☐ 1937-ci ildə Danimarkada
- ☐ 1935-ci ildə Belçikada
- ☐ 1914-cü ildə ABŞ-da
- ☒ 1890-cı ildə ABŞ-da
- ☐ 1889-cu ildə Kanadada

484 Eyni növ əmtəənin çoxlu sayda müstəqil istehsalçısı və həmin əmtəənin külli miqdarda təcrid olunmuş istehlakçısı ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- ☒ Polipoliya
- ☐ Oliqopoliya
- ☐ İnhisar
- ☐ Monopsoniya
- ☐ Oliqopsoniya

485 Qeyri-təkmil rəqabət növlərinə nə aid deyil:

- ☐ inhisarçı rəqabət
- ☐ inhisar
- ☒ sadalananların hamısı aiddir
- ☐ oliqopsoniya
- ☐ oliqopoliya

486 Rəqabətin funksiyalarına aid deyil:

- ☐ istehsalın səmərəliliyini stimullaşdırması
- ☐ istehsalçıların differensiasiyası
- ☐ əmtəələrin keyfiyyətinin yüksəldilməsini stimullaşdırma
- ☒ cəmiyyətdə sosial ədaləti təmin etməsi
- ☐ resursların iqtisadi səmərəli bölgüsü

487 Bazar hakimiyyəti dərəcəsinin göstəricisi budur:

- ☐ Pareto meyarı
- ☐ Lorents əyrisi
- ☐ Filips əyrisi
- ☐ son hədd əvəzləmə norması
- ☒ Lerner indeksi

488 Bazar hökmüranlığı nədir?

- ☐ tam rəqabət qabiliyyətlik
- ☒ bazar qiymətinə təsir etmək imkanı
- ☐ rəqiblərin öz siyasətinə təbə edilməsi
- ☐ firmanın alıcılar üzərində hökmüranlığı
- ☐ tələb qanunu ilə hesablaşmamaq imkanı

489 Aşağıdakı təriflərdən hansı daha çox normal mənfəət anlayışına uyğun gəlir?

- ☐ heç bir tərif
- ☐ işlərin normal aparılması şəraitində firmanın alacağı mənfəət
- ☐ sahədə tipik firmanın əldə etdiyi mənfəət
- ☐ son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olduqda firmanın əldə etdiyi mənfəət
- ☒ həmin sahədə firmanın qalması üçün zəruri olan minimum mənfəət

490 Qeyri – təkmil rəqabət nəzəriyyəsinin əsaslarını kim yaratmışdır?

- ☒ D.Robinson, E.Çemberlin
- ☐ M.Fridman, L.Erxard
- ☐ A.Smit, D.Rikardo
- ☐ K.Marks, F.Engels
- ☐ V.Parreto, L.Valras

491 əgər Lerner indeksinin qiyməti 1-ə yaxınlaşırsa, deməli:

- ☐ bütün sadalananlar düzdür
- ☐ sahə nadir məhsul buraxır
- ☐ firmaların təqdim etdiyi məhsul eyninövlüdür
- ☒ sahə üçün bazar hakimiyyətinin yüksək dərəcəsi səciyyəvidir
- ☐ bazar payları firmalar arasında bərabər bölüşdürülmüşdür

492 Natural inhisar formalarına aid deyildir:

- ☐ adı çəkilənlərdən heç biri
- ☐ sabit forma
- ☒ təbii forma
- ☐ təsadüfi forma
- ☐ ümumi forma

493 Təkmil rəqabətli firma mənfəəti maksimumlaşdırır, əgər:

- ☐ əmtənin qiyməti orta dəyişən xərclərə bərabər olarsa
- ☐ qiymət orta xərclərə bərabər olarsa
- ☒ son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olarsa
- ☐ firmanın təkcə mühasibat mənfəəti deyil, iqtisadi mənfəəti də olarsa
- ☐ orta gəlir orta xərclərə bərabər olarsa

494 Qısamüddətli dövrdə rəqabət qabiliyyətli firmanın təklif əyrisi hansı əyri ilə üst-üstə düşür?

- ☐ adları çəkilənlərdən heç biri ilə
- ☐ orta dəyişən xərclər əyrisi
- ☐ orta xərclər əyrisi
- ☒ son hədd xərcləri əyrisi
- ☐ ümumi xərclər əyrisi

495 Sahə anlayışı təxmin edir:

- ☐ ümumi təşkilati prinsiplərlə xarakterizə olunan firmalar qrupu
- ☐ bir texnologiya istifadə edən firmalar qrupunu
- ☐ bir-birini qarşılıqlı tamamlayan məhsullar istehsal firmalar qrupunu
- ☐ eyni resursları istifadə edən firmalar qrupunu
- ☒ bir-birini qarşılıqlı əvəz edən məhsullar istehsal edən firmalar qrupu

496 Hansı bazar quruluşunda firmalar sərbəst olaraq sahəyə daxil ola və oradan çıxı biləcək?

- ☐ duopoliya
- ☐ inhisarçı rəqabət
- ☐ oliqopoliya
- ☐ inhisar
- ☒ təkmil rəqabət

497 Heç biri əmtənin bazar qiymətinə təsir edə bilməyən eyni məhsul istehsal edən çoxsaylı firmaların bazar quruluşu - bu:

- ☐ duopoliya
- ☒ təkmil rəqabət
- ☐ inhisarçı rəqabət
- ☐ inhisar
- ☐ oliqopoliya

498 Təkmil rəqabətin şərti deyil:

- ☐ qiymətlərə təsir etmənin mümkünsüzlüyü
- ☐ sahəyə girişin və aradan çıxışın azadlığı
- ☐ çoxlu miqdarda sərbəst istehlakçılar
- ☐ çoxlu miqdarda sərbəst istehsalçılar
- ☒ əmtəələrin differensiasiyası

499 Azərbaycan Respublikasında Antiinhisar qanunvericiliyinə uyğun olaraq hansı müəssisələr inhisarı hesab olunur?

- ☐ istehsalın 50% -ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə;
- ☐ satışın 50%-ni öz əlində cəmləşdirən iki müəssisə;
- ☐ satışın 20%-ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə;
- ☐ istehsalın 20%-ni öz əlində cəmləşdirən müəssisə;
- ☒ satışın 35 %-ni öz ilində cəmləşdirən bir müəssisə

500 Təbii inhisar

- ☐ rəqabət nəticəsində yaranan inhisar.
- ☒ nadir və sərbəst təkrar istehsal oluna bilməyən elementlərin sahibi olan istehsalçı
- ☐ əlverişsiz istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı;
- ☐ əlverişli istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı;
- ☐ istehsalın həcmi razılaşdırən müəssisələr birliyi;

501 İnhisarın səciyyəvi xüsusiyyətlərinə aid deyildir?

- ☒ bütün resursların tam mobilliyi
- ☐ inhisar mənfəətini mənimsəmək
- ☐ bazar qiymətinə təsir göstərmək imkanı
- ☐ istehsalın əksər hissəsinin bir firmada təmərküzləşməsi
- ☐ digər firmaların bazara girişinə mane olmaq imkanlarının olması

502 Müasir iqtisadi nəzəriyyə neçə bazar strukturu tiplərini ayırır?

- ☐ 6
- ☒ 4
- ☐ 3
- ☐ 2
- ☐ 5

503 İstehsal inhisarçılığı nədir?

- ☐ hansısa bir əmtəənin ancaq iri müəssisələrdə istehsal olunması
- ☒ müəyyən növ məhsul istehsalının əsas hissəsinin bir istehsalçının əlində cəmlənməsidir;
- ☐ əlverişli satış şəraitidir
- ☐ əlverişli istehsal şəraitidir;
- ☐ istehsalçı müəssisələrin birləşməsidir;

504 Rəqabət nədir?

- ☐ istehsalçılar və istehlakçılar arasında resurslar uğrunda mübarizədir
- ☐ istehlakçılar arasında mübarizədir;
- ☐ istehsalçılar arasında mübarizədir;
- ☒ bazar təsərrüfatı subyektləri arasında əmtəələrin istehsalı və realaşması ən yaxşı şərtləri uğrunda mübarizədir;
- ☐ müəssisələr arasında bəhsləşmədir;

505 Rəqabətin hərfi mənası nədir?

- ☐ bazar
- ☐ satışda, alışda əlverişli şərait;
- ☐ iqtisadiyyatın inkişaf etdirmək;
- ☐ istehsalın nəticəsini yaxşılaşdırmaq;
- ☒ latın sözü olub (concureqo) “toqquşma” deməkdir.

506 Sağlam rəqabətin əsas metodlara aid deyil.

- ☐ malın keyfiyyətinin artırılması
- ☐ yeni əmtəə və xidmətlərin yaradılması və etdirmənin nəticələrindən istifadə və s.;
- ☐ reklam, satış qədər və satışdan sonrakı xidmətin inkişafı;
- ☐ qiymətin aşağı salınması;
- ☒ saxta malların istehsalı

507 Haqsız rəqabətin əsas metodlara aid deyil .

- ☐ istehlakçıların aldadılması;
- ☐ rüşvət və şantajetmə işgüzar hesabatları ilə fırıldaqqlar;
- ☐ rəqibin məhsulunun saxtalaşdırılması;
- ☐ iqtisadi (sənaye) kəşfiyyatı;
- ☒ satışdan sonrakı xidmətin inkişafı;

508 Mütləq inhisar meydana gələ bilər, əgər:

- ☐ sadalanan hallardan heç birində
- ☐ inhisarçı firmanın əmtəəsi böyük tələbə malikdirsə
- ☒ inhisarın buraxdığı əmtəənin əvəzediciləri yoxdursa
- ☐ bazarda həcmiə böyük inhisar firması fəaliyyət göstərsə
- ☐ inhisarçı firma tarazlı qiymətdən aşağı xərclərlə istehsal etirsə

509 İnhisar hakimiyyəti- bu:

- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ istehlakçıların üstünlüklərilə hesablaşmamaq imkanı
- ☐ zamanətli mənfəət əldə etmək imkanı
- ☐ öz əmtəəsinə istənilən qiyməti təyin etmək imkanı
- ☒ maksimum mənfəət götürmək məqsədilə qiymətə təsir etmə imkanı

510 İlk antiinhisar qanunu qəbul edilmişdir:

- ☐ danimarkada 1937-ci ildə
- ☐ abş -da 1914-ci ildə
- ☐ abş -da 1990-ci ildə
- ☒ kanadada 1889-cu ildə
- ☐ belçikada 1935-ci ildə

511 Təkmil rəqabətli firmanın tələb əyrisi hansı görünüşdə olur?

- ☐ müsbət meyilli
- ☐ qırıq xətt
- ☒ üfüqi xətt
- ☐ şaquli xətt
- ☐ mənfi meyilli

512 Aşağıdakı bazarlardan hansı daha çox təkmil rəqabət şərtlərinə uyğundur?

- ☐ dəbli geyimlər
- ☐ avtomobil
- ☐ bərbər xidməti
- ☐ polad
- ☒ firmaların səhmləri və istiqrazları

513 Uzunmüddətli dövrdə təkmil rəqabətli sahədə təklif əyrisi:

- ☐ bütün cavablar doğrudur
- ☐ mənfi meyilli
- ☐ üfüqi xətt
- ☐ şaquli xətt
- ☒ bütün cavablar düz deyil

514 əgər əmtəənin qiyməti orta dəyişən xərclərdən aşağı olarsa firma nə etməlidir?

- ☐ düzgün cavab yoxdur
- ☐ həmin əmtəənin istehsalını olduğu kimi saxlamalı
- ☐ həmin əmtəənin istehsalını azaltmalı
- ☐ həmin əmtəənin istehsalını artırmalı
- ☒ həmin əmtəənin istehsalını dayandırmalı

515 Təkmil rəqabətli sahədə tarazlıq qərarlaşır, əgər:

- ☐ orta xərclər son hədd xərclərinə bərabər olarsa
- ☐ firma iqtisadi mənfəət əldə edərsə
- ☒ qiymət minimal orta xərclər səviyyəsində olarsa
- ☐ firmanın son hədd gəliri orta gəlirdən yüksək olarsa
- ☐ orta xərclər son hədd xərclərindən yüksək olarsa

516 Bazar quruluşunun təsnifatı zamanı bu əlamət nəzərə alınmır:

- ☐ bütün sadalananlar nəzərə alınır
- ☐ qiymətlər üzərində ayrı-ayrı firmaların nəzarəti
- ☐ sahəyə müstəqil girmək və ondan çıxmaq
- ☐ sahədə firmaların sayı
- ☒ firmanın fəaliyyət göstərdiyi sahə

517 Təkmil rəqabət üçün sadalananlardan nə səciyyəvi deyildir?

- ☐ zəif istehsalçılar bazardan sıxışdırılıb çıxarırlar
- ☐ yüksək keyfiyyətli məhsul istehsalına nail olunur
- ☒ cəmiyyətin təbəqələşməsinin qarşını alır
- ☐ istehsal körtəbiiliyi, təsərrüfat riski
- ☐ istehsalın qənaətli texnologiyaları istifadə olunur

518 Hansı rəqabətin növü deyildir?

- ☐ sahəarası
- ☐ sahədaxili
- ☐ firmalararası
- ☐ funksional
- ☒ firmadaxili

519 Bazarda təkmil rəqabətin şərtləri o halda yerinə yetirilir ki, əgər:

- ☐ bütün sadalananların hamısının yeri var
- ☒ firmalar bazar qiymətinə təsir göstərmirlər
- ☐ istehlakçılar bazar haqqında natamam informasiyaya malik olurlar
- ☐ firmalar qiymətə təsir göstərir
- ☐ bazara yeni firmaların daxil olması üçün baryerlər mövcud olur

520 Antiinhisar tənzimlənməsinin belə tədbirlər qrupu mövcud deyil:

- ☐ bütün sadalananlar mövcuddur
- ☐ iqtisadi
- ☐ inzibati-iqtisadi
- ☐ inzibati-hüquqi
- ☒ qanunvericiliyi

521 İnhisarçı sahəyə digər firmaların girməsi yolundakı baryerlərə aid deyil:

- ☐ bütün sadalananlar sahəyə daxil olmaq üçün baryerdir
- ☐ bu əmtənin istehsalına müstəsna hüquqları firmaya verən patentlər
- ☐ bu fəaliyyət növünü yalnız bir firmaya icazə verən dövlət lisenziyaları
- ☐ nadir xammal resursuna sahib olmaq
- ☒ firmanın istehsal etdiyi əmtəyə tələbin yüksək elastikliyi

522 İstehsal kvotası uğrunda mübarizə inhisarın belə formaları üçün səciyyəvidir:

- ☐ sindikat və trest
- ☐ trest və konsern
- ☒ sindikat və kartel
- ☐ kartel və trest
- ☐ konsern və kartel

523 İnhisar hakimiyyətinin mənbəyi kimi sadalananlardan hansı çıxış edə bilər?

- ☒ bütün sadalananlar
- ☐ istehsalın miqyası
- ☐ istehsal resursları üzərində nəzarət
- ☐ bazarın həcmi
- ☐ inzibati yardım

524 Müasir antiinhisar tənzimlənməsinin əsas obyektlərinə aiddir:

- ☐ bazarın inhisarlaşması
- ☐ qiymətləri saxlamaq məqsədilə ticarətin məhdudiyyətləri
- ☐ qiymətlərlə bağlı sövdələşmələr
- ☐ firmaların qovuşması
- ☒ bütün sadalananlar

525 İnhisarçı firmanın bazar hakimiyyətinin dərəcəsi hər şeydən əvvəl bundan asılıdır:

- ☐ firmanın mənfəətinin kəmiyyətindən
- ☐ məhsulun standartlaşdırılması dərəcəsindən
- ☐ alıcıların məlumatlandırılması dərəcəsindən
- ☒ onun məhsuluna tələb elastikliyindən
- ☐ sahəyə daxil olmaq üçün baryerlərin olmasından

526 Məhsul buraxılışının istənilən həcmindən firmanın ümumi xərcləri bərabərdir:

- ☐ son hədd xərclərinin əmtə buraxılışının həcmi hasilinə
- ☒ orta ümumi xərclərin əmtə buraxılışının həcmi hasilinə
- ☐ orta dəyişən xərclərin əmtə buraxılışının həcmi hasilinə
- ☐ orta ümumi xərclərlə orta dəyişən xərclərin fərqi
- ☐ orta aşkar xərclərin orta dəyişən xərclərin cəminə

527 Təkmil rəqabətli firmanın ümumi gəlir əyrisi necə olur?

- ☐ düz şaquli
- ☐ müsbət meyilli əyri
- ☒ koordinatın başlanğıcından çıxan müsbət meyilli xətt
- ☐ mənfəi meyilli əyri
- ☐ əmtənin qiyməti ilə üst-üstə düşən düz üfüqi

528 Sahədə firmaların sayı həddən artıq çox olarsa Herfindal-Hirşman indeksi :

- ☐ hesablanmır
- ☐ vahidə bərabərdir
- ☒ sıfıra yaxınlaşır
- ☐ mənfidir
- ☐ sonsuzluğa yaxınlaşır

529 Herfindal-Hirşman indeksinin kəmiyyəti vahidə yaxınlaşarsa, bu o deməkdir ki :

- ☐ bütün göstərilənlər düzqündür
- ☐ sahədə müstəsna məhsul istehsal edilir;
- ☐ sahədə çox sayda firma fəaliyyət göstərir;
- ☐ sahə üçün qabaqçıl texnoloqiyların istifadə edilməsi səciyyəvidir;
- ☒ sahə üçün bazar hökmürlənlığının yüksək səviyyəsi səciyyəvidir;

530 Bazar quruluşunun tipinin müəyyənləşdirilməsi üçün iqtisadçılar tərəfindən aşağıdakı səciyyələrdən hansı istifadə edilir?

- ☒ bütün yuxarıdakılar doğrudur
- ☐ bazar iştirakçılarının qarşılıqlı əlaqəsinin səciyyəsi
- ☐ müxtəlif firmalar tərəfindən istehsal olunan məhsulların bircinslilik dərəcəsi
- ☐ satıcıların sayı və onlar arasında bazarın bölüşdürülməsi səciyyəsi.
- ☐ sahə hədlərinin yüksək olması

531 Bazarda təkmil rəqabət şərtləri o vaxt yerinə yetirilir ki;

- ☐ yuxarıda göstərilən bütün şərtlər yerinə yetirilməlidir
- ☒ istehlakçılar bazar haqqında tam informasiyaya malik deyillər
- ☐ istehlakçılar bazar haqqında tam informasiyaya malik deyillər
- ☐ firmalar iqtisadi mənfəət əldə edə bilmir
- ☐ firmalar müxtəlif əmtəələr istehsal edir

532 Sadalananlardan hansı rəqabəti doğuran şəraitlərə aid deyil?

- ☐ Sadalananların hamısı aiddir
- ☐ Bazar subyektlərinin tam iqtisadi təcridliyi
- ☒ Dövlətin bazar subyektlərindən biri kimi bazarda iştirakı
- ☐ Çoxsaylı bərabərhüquqlu bazar subyektlərinin mövcud olması
- ☐ Bazar subyektlərinin bazarın konyukturasından asılılığı

533 Rəqabətin müsbət cəhətinə aid deyil:

- ☐ qiymətlərin süni sürətdə şişirdilməsinə mane olması
- ☐ istehsalçıların istehlakçılara nisbətdə diktəsinin qabağını alması
- ☐ resurslardan rəşional istifadəyə rəvac verməsi
- ☐ qeyri-səmərəli müəssisələrin sıxışdırılıb çıxarılmasına rəvac verməsi
- ☒ inhisarların yaranmasına gətirib çıxarda bilməsi

534 Rəqabətin qeyri-qiymət metodlarına aid deyil:

- ☐ sadalananların hamısı qeyri-qiymət metodlarına aiddir
- ☐ əmtəənin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması
- ☐ əmtəənin istehlakçıya çatdırılması
- ☐ əmtəələrə satışdan sonra xidmət

☒ dempinq qiymətlərinin tətbiqi

535 Ümumi mənfəət bərabərdir:

- ☐ ümumi gəlir və ümumi xərclərin cəminə
- ☐ orta və son hədd mənfəətin cəminə
- ☐ orta gəlirlə orta xərclərin fərqinə
- ☒ istehsal olunmuş və satılmış məhsulun kəmiyyəti ilə orta mənfəətin hasilinə
- ☐ orta xərclər ilə istehsal olunmuş və satılmış məhsulun kəmiyyətinin hasilinə

536 Təkmil rəqabətin üstünlüklərinə nə aid deyil?

- ☒ Sadalananların hamısı təkmil rəqabətin üstünlüklərinə aiddir
- ☐ Sahibkar fəallığını inkişaf etdirir
- ☐ Resursların bölgüsünün səmərəliliyi təmin edilir
- ☐ İstehsal səmərəliliyi təmin edilir
- ☐ Özünü tənzimləmə qabiliyyəti

537 Təkmil rəqabətli firma üçün qısamüddətli dövrdə əmtənin qiyməti bərabərdir:

- ☐ orta xərclərə
- ☐ son hədd xərclərinə
- ☐ sabit xərclər
- ☒ son hədd gəlirinə və orta gəlirə
- ☐ orta xərclər + iqtisadi mənfəət

538 İstehsal səmərəliliyi təxmin edir:

- ☐ alıcıların bütün tələbatları ən yaxşı halda ödənilir
- ☐ cəmiyyətin resursları elə bölünüb ki, hansı ki, ictimai tələbatların ödənilməsini maksimallaşdırır
- ☒ cəmiyyət üçün zəruri olan hər bir əmtəə ən bahalı üsulla istehsal olunur
- ☐ bütün firmalar tarazılı vəziyyətdə olur
- ☐ bütün firmalar iqtisadi mənfəət alır

539 Bütün birləşmiş firmaların öz kommersiya və istehsal müstəqilliyini itirdiyi inhisar forması- bu:

- ☐ sadalananlardan heç bir
- ☐ konserndir
- ☐ kartellidir
- ☐ sindikadır
- ☒ trestdir

540 Hər bir məhsul vahidini eyni qiymətə satan inhisar- bu:

- ☐ oliqopoliyadır
- ☒ sadə inhisardır
- ☐ təbii inhisardır
- ☐ dövlət inhisarıdır
- ☐ monopsoniyadır

541 əgər təkmil rəqabətli bazarda fəaliyyət göstərən firma öz məhsulunun təklifinin azalrsa, onda bu:

- ☐ bazarda əmtəə artıqlığına səbəb olar
- ☐ əmtənin bazar qiymətinin azalmasına səbəb olar
- ☐ əmtənin bazar qiymətinin yüksəlməsinə səbəb olan

- ☐ bazarda əmtəə difisitinə səbəb olar
- ☒ bazara heç cür təsir köstərməz

542 Antiinhisar qanunvericiliyinin başlıca məqsədi:

- ☐ kiçik biznesə yardım etməkdir
- ☒ bazarda rəqabət şərtlərini saxlamaqdır
- ☐ istehlakçıların hüquqlarını qorumaqdır
- ☐ aşağı qiymətlərin təyin edilməsidir
- ☐ büdcəyə vergi daxil olmalarını artırmaqdır

543 İnhisar şəraitində qiymətlərin artması bu səbəbdən saxlanılır:

- ☒ alıcılıq qabiliyyətinin məhdudluğu
- ☐ əmtəələrin defisiti
- ☐ inhisar şəraitində qiymətlərin artması heç nə ilə məhdudlanmamışdır
- ☐ resurslara qiymətlərin artması
- ☐ qiymət diskriminasiyası

544 Təkmil rəqabətli sahənin tələb əyrisi necə olur?

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ Şaquli xətt
- ☐ üfüqi xətt
- ☒ mənfi mailliyə malikdir
- ☐ müsbət mailliyə malikdir

545 Firmanın məhsulunun sahədə xüsusi çəkisi haqqında verilənlər əsasında hesablamaq olar:

- ☐ amortizasiya normasını
- ☐ Lerner indeksini
- ☐ firma məhsulunun son hədd faydalılığını
- ☐ son hədd əvəzləmə normasını
- ☒ Herfindal-Hirşman indeksini

546 Bazar qiyməti ilə məhsul satışından əldə olunan pulla onun istehsalına çəkilən son hədd xərclərinin məbləği arasındı fərq:

- ☒ istehsalçının əlavə gəliridir
- ☐ iqtisadi mənfəətdir
- ☐ mühasibət mənfəətdir
- ☐ sabit xərclərdir
- ☐ dəyişən xərclərdir

547 Məhsulun bazar qiyməti azalarsa, təkmil rəqabət bazarında fəaliyyət göstərən firma

- ☐ bazar qiymətindən yüksək qiymətə satış həyata keçirər
- ☐ Öz məhsulunun təklifini artırır
- ☐ daha çox həcmdə məhsul satar
- ☒ daha aşağı səviyyədə son hədd gəliri əldə edər
- ☐ öz məhsulunda qiymətin dəyişməz qalmasına çalışır

548 əgər təkmil rəqabəti bazarda bazar tələbinin artması nəticəsində əmtəənin qiyməti yüksəlsə, əmin olmaq olar ki:

- ☐ təklifin artması nəticəsində qiymət ilkin səviyyəsinə qədər aşağı düşər
- ☒ təklifin artması sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının artması ilə nəticələənəcək
- ☐ təklifin artması sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının azalması ilə nəticələənəcək
- ☐ sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının azalması ilə qiymət ilkin səviyyəsinə enəcək
- ☐ doğru cavab yoxdur

549 Təkmil rəqabət bazarında bazar tələbinin artması nəticəsində qiymətlər yüksəlsə:

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ bazara yeni firmaların axını nəzərə çarpır
- ☐ firmaların arasında rəqabət güclənir
- ☐ firmalar iqtisadi mənfəət ala bilmir
- ☐ əmtəə qıtlığı yaranır

550 Qısamüddətli dövrdə təkmil rəqabət bazarı üçün doğrudur.

- ☐ firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmir
- ☐ tələbdən heç bir dəyişiklik mümkün deyil
- ☐ bazar tələbinin kəmiyyəti sabitdər və qiymətdən asılı deyil
- ☒ bazar qiymətinin dəyişməsi ilə firmalar istehsalın həcmi dəyişirlər
- ☐ tələbin qiymətə görə elastikliyi sıfıra bərabərdir.

551 Təkmil rəqabətli firmanın təklif əyrisi qısamüddətli dövrdə ibarətdir:

- ☐ son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta dəyişən xərclər əyrisinin bir hissəsidir
- ☒ orta dəyişən xərclər əyrisindən yuxarıda yerləşən son hədd xərcləri əyrisinin bir hissəsidir
- ☐ son hədd xərcləri əyrisinin azalan hissəsidir
- ☐ son hədd xərcləri əyrisinin artan hissəsidir
- ☐ son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta xərclər əyrisinin bir hissəsidir

552 Aşağıdakılardan hansı inhisarın bazar hökmürlüğü indeksini göstəricisidir.

- ☐ I/P
- ☒ $(P-MC)/P$
- ☐ P/E
- ☐ $(P-MC)/E$
- ☐ $P/(P-MC)$

553 Qapalı inhisar tipinə aiddir:

- ☐ düzqün cavab yoxdur
- ☐ əhəmiyyətli dərəcədə müsbət miqyas effekti mövcuddur;
- ☐ firma çox aşağı istehsal xərcləri ilə məhsul istehsal edir;
- ☐ firma məhsulu minimal qiymətlə satır;
- ☒ firma məhsul satışı üzrə müstəsna hüquqa malikdir;

554 İnhisar hökmürlüğü tullantısız texnoloqiya əsaslanan mebel istehsalı olan inhisar hansı tipə aiddir?

- ☐ qapalı inhisar
- ☐ təbii inhisar
- ☐ monopsoniya
- ☐ dövlət inhisar
- ☒ açıq inhisar

555 Yeni firmaların sahəyə daxil olması üçün maneələrə aiddir:

- ☐ miqyas effekti
- ☐ patentlər
- ☒ bütün göstərilənlər
- ☐ firmaların razılaşdırılmış qiymət siyasəti yeritməsi
- ☐ tanınmış ticarət nişanları

556 əgər əmtənin qiyməti onun istehsalına çəkilən orta xərcləri ödəmək üçün kifayət deyilsə, firma:

- ☐ yeni texnologiyaya keçməli
- ☒ qiymətin son hədd xərclərinə bərabər və orta dəyişən xərclərdən çox olduğu səviyyədə istehsalı davam etdirməli
- ☐ əmtənin qiymətini artırmalı
- ☐ istehsalı dayandırmağı
- ☐ qiymət bütün orta xərcləri örtənəcən istehsalı davam etdirməli

557 Mənfəəti maksimumlaşdıran rəqabət qabiliyyətli firma qısamüddətli dövrdə istehsalı davam etdirməyəcək, əgər:

- ☐ orta dəyişən və orta sabit xərclər bərabər olarsa
- ☐ məhsulun qiyməti orta xərclərdən aşağı olarsa
- ☐ orta sabit xərclər məhsulun qiymətindən yüksək olarsa
- ☒ məhsulun qiyməti orta dəyişən xərclər minimumundan aşağı olarsa
- ☐ məhsulun qiyməti son hədd xərclərindən aşağı olarsa

558 Təkmil rəqabət şəraitində son hədd xərcləri əmtənin qiymətinə bərabərdir, ona görə ki,

- ☐ son hədd xərcləri əyrisinin mövcud olmaması
- ☐ tələb əyrisi şaqulidir
- ☐ son hədd gəliri əyrisi mövcud deyil
- ☒ tələb əyrisi üfüqidir
- ☐ son hədd gəliri şaqulidir

559 AVC əyrisinin ən aşağısında yerləşən nöqtə adlanır:

- ☐ düzgün cavab yoxdur
- ☒ firmanın bağlanması nöqtəsi
- ☐ uzunmüddətli dövrdə firmanın tarazılıq nöqtəsi
- ☐ qısamüddətli firmanın tarazılıq nöqtəsi
- ☐ itgisizlik nöqtəsi

560 Təkmil rəqabətli bazarda iqtisadi mənfəət:

- ☐ daima yeri var
- ☒ uzunmüddətli dövr ərzində ola bilməz
- ☐ mühasibat mənfəəti ilə üst-üstə düşür
- ☐ əgər ümumi xərclər firmanın ümumi gəlirindən çox olarsa ola bilər
- ☐ əgər son hədd gəliri son hədd xərclərindən çox olarsa ola bilər

561 Yüksək inhisarçı mənfəət götürmək məqsədilə müvazinətli qiymətdən yuxarı və ya aşağı xüsusi bazar qiymətinin müəyyənləşdirilməsi adlanır:

- ☐ sövdələşmə qiyməti
- ☐ alıcı qiyməti
- ☐ sərbəst qiymət
- ☒ inhisarçı qiyməti
- ☐ satıcı qiyməti

562 Bir neçə əmtəə istehlakçının və çoxsaylı müstəqil istehsalçının olması ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- ☐ İnhisar
- ☐ Oliqopoliya
- ☐ Polipoliya
- ☒ Oliqopsoniya
- ☐ Monopsoniya

563 Oliqopoliya modelində firmanın davranış strategiyası bundadır:

- ☐ bazarda payının qorunmasına çalışmalıdır
- ☒ rəqiblərin davranışını nəzərə alaraq qərar qəbul edilməlidir
- ☐ dəyişməz qiymət siyasəti həyata keçirməlidir
- ☐ bütün cöstərilənlər
- ☐ firmanın mənfəətinin bölgüsü

564 Qiymət diskriminasiyası – bu:

- ☒ eyni məhsulun müxtəlif qiymətlərə, müxtəlif alıcılara satışdır
- ☐ daha keyfiyyətli əmtəəyə qiymət artımıdır
- ☐ işçiyə onun milliyyətindən və cinsindən asılı olaraq əməkhaqqının müxtəlifliyi
- ☐ istehlak əmtəələrinə yüksək qiymətin təyin edilməsi
- ☐ qiymətlərin daimi artımı

565 Duopoliya aşağıdakı hallarda ola bilər:

- ☐ sadalanan halların heç birində
- ☐ təkmil rəqabət
- ☒ oliqopoliya
- ☐ inhisarçı rəqabət
- ☐ inhisar

566 Firmalar arasında saziş – geniş yayılmış haldır:

- ☐ bütün sadalanan hallarda
- ☐ inhisarçı rəqabət
- ☐ inhisar
- ☐ təkmil rəqabət
- ☒ oliqopoliya

567 Sadalanan sahələrdən hansı bir qayda olaraq oliqopolik quruluşa malikdir:

- ☐ ticarət
- ☐ kənd təsərrüfatı
- ☐ məişət xidmətləri
- ☒ avtomobil istehsalı
- ☐ ayaqqabı istehsalı

568 Müxtəlif məhsullar istehsal edərək rəqabət aparan çoxlu firmaların olduğu bazar quruluşu - bu:

- ☐ duopoliya
- ☐ inhisar
- ☒ inhisarçı rəqabət
- ☐ oliqopoliya

☐ təkmil rəqabət

569 Oliqopoliya – bu:

- ☐ qiymət diskriminasiyası həyata keçirən firma
- ☒ bir neçə iri firmanın fəaliyyət göstərdiyi baza tipi
- ☐ müxtəlif əmtəələr istehsal edərək rəqabət aparan çoxlu firmaların bazarı
- ☐ qiymətlərə nəzarət məqsədilə istehsalın m hdudluęu haqqında müqavilə baęlamıř firmalar qrupu
- ☐ bazarlarda qiymət artıran v  azaldan firma

570 Eyni əmtəə istehsal edən yalnız iki satıcı rəqib olduęu bazar quruluřu modeli - bu:

- ☐ oliqopoliya
- ☐ inhisar
- ☐ təkmil rəqabət
- ☒ duopoliya
- ☐ inhisarçı rəqabət

571 Təkmil v  inhisarçı rəqabət bazarlarının ümumi cəhəti:

- ☒ bazarda çoxlu alıcılar v  satıcılar fəaliyyət göstərir
- ☐ müxtəlif əmtəələr istehsal edir
- ☐ təkmil v  inhisar rəqabəti üçün sadalananlar arasında ümumi cəhət yoxdur
- ☐ eyni təbiətli əmtəələr istehsal edirlər
- ☐ firma məhsuluna tələb qrafiki üfüqi xətt formasındadır

572 M nf ti maksimallařdırmaq üçün inhisarçı firma istehsalın elə h mini seçməyə  alıřır ki, orada:

- ☒ son hədd gəliri son hədd x rl rin  bərabər olsun
- ☐ son hədd x rl ri ümumi x rl r  bərabər olsun
- ☐ son hədd x rl ri minimal olsun
- ☐ son hədd x rl ri məhsulun qiymətinə bərabər olsun
- ☐ son hədd gəliri orta x rl r  bərabər olsun

573  nhisar ı firmanın davranıřına xarakterik olan odur ki, o, cəhd edir:

- ☐ alıcı tələbinə uyęun əmtəəni istehsal etsin
- ☒ az məhsul istehsal etməyə və ona yüksək qiymət müəyyən etməyə
- ☐ çox məhsul istehsal etməyə və ona mümkün olan ařaęı qiymət müəyyən etməyə
- ☐ istehsalın elə h mini ki, $MR=P$ olsun
- ☐ son hədd x rl rin  müvafiq olan qiyməti müəyyən etməyə

574  stehlak ının inhisar vəziyyəti – bu:

- ☐ duopoliya
- ☐ inhisar rəqabəti
- ☐ oliqopoliya
- ☐ oliqopsoniya
- ☒ monopsoniya

575  nhisar ı firma bacarır:

- ☐ istənilən həcmdə əmtəəni istənilən qiymətə satmaq
- ☐  z  mt  sini istənilən qiymətə sata
- ☒ maksimum m nf t verə bilən məhsul buraxılıřı v  qiymət kombi–nasi–yasını seçə

- ☐ istənilən həcmdə məhsul sata
- ☐ tələbin elastikliyinə təsir edə

576 əvəzedicisi olmayan əmtəənin sahədə vahid istehsalçısı – bu:

- ☐ duopoliya
- ☐ oliqopoliya
- ☐ təkmil rəqabətli firma
- ☐ monopsoniya
- ☒ inhisar

577 Uzunmüddətli dövrdə inhisarçı rəqabət bazarında tarazlıqla uzunmüddətli dövrdə təkmil rəqabət bazarında tarazlığın oxşarlığı ondadır ki;

- ☐ bazar qiymətləri son hədd xərclərinə bərabərdir
- ☐ bazarın bərabər paylara bölünməsi mövcuddur
- ☒ firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmirlər
- ☐ bütün cavablar doğrudur
- ☐ firmalar əmtəələri eyni bir qiymətə satırlar

578 Qeyri-təkmil rəqabət şəraitində istehsal səmərəliliyinə çatılmaz, çünki:

- ☐ sahədə məhdud sayda istehsalçı fəaliyyət göstərir
- ☐ əmtəə alıcısının miqdarı məhduddur
- ☐ qiymət diskriminasiyası mövcuddur
- ☐ firmalar differensiasiya edilmiş məhsullar istehsal edirlər
- ☒ firmalar qiymətləri qaldırırlar və əmtəə istehsalı həcmi azaldırlar

579 İqtisadiyyatda inhisarçı tendensiyalar nə vaxt xüsusilə güclənmişdi?

- ☒ XIX və XX əsrlərin həddində
- ☐ XIX əsrin birinci yarısında
- ☐ XX əsrin ikinci yarısında
- ☐ hazırkı dövrdə
- ☐ XVIII əsrdə

580 Təkmil rəqabətin çatışmazlıqlarına nə aid deyil?

- ☒ Sadalananların hamısı təkmil rəqabətin çatışmazlıqlarına aiddir
- ☐ İnsanlar arasında əmlak qeyri-bərabərliyinin təzahürünə aparır
- ☐ İnhisarların yaranma tendensiyasını doğurur
- ☐ Məhsulun differensiasiyasını nəzərdə tutmur
- ☐ Ona bazar qeyri-müəyyənliyi və risk xasdır

581 İnhisarın mənfi xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- ☒ sadalananların hamısı inhisarların mənfi xüsusiyyətləridir.
- ☐ gəlirlərin qeyri-bərabərliyinin artması
- ☐ resur bölgüsünün qeyri-səmərəliliyi
- ☐ xammalın qiymətinin aşağı salınması
- ☐ məhsulun qiymətinin artırılması

582 Oliqopoliyanın təkmil rəqabətdən fərqi ondadır ki;

- ☒ sahəyə daxil olmaq üçün maneələr mövcuddur

- ☐ məhsullar differensiallaşdırılmışdır
- ☐ oliqopoliya zamanı daha aşağı qiymətlər müəyyənləşdirilir
- ☐ onlar arasında əhəmiyyətli fərqlər yoxdur
- ☐ oliqopoliya şəraitində təkmil rəqabətdə olduğundan daha çox məhsul istehsal olunur

583 İnhisarçı rəqabətin inhisarla oxşarlığı ondadır ki;

- ☐ əmtəələrə tələbin mütləq elastikliyi mövcuddur
- ☐ firmalar iqtisadi mənfəət əldə edirlər
- ☐ sahədə iri firmalar fəaliyyət göstərir
- ☒ firmalar bazar hökmüranlığına malikdirlər
- ☐ firmalar sahəyə tam nəzarətedirlər

584 Firma əmtəələrinin differensiallaşdırmasını həyata keçirir ki;

- ☐ dünya standartlarının tələblərinə uyğunlaşsın
- ☒ öz mənfəətini artırsın
- ☐ istehlakçılara əmtəələrin seçimi imkanlarını asanlaşdırsın
- ☐ istehlakçıların tələbatları daha dolğun ödənilsin
- ☐ rəqabətin tələblərinə uyğunlaşsın

585 əmtəələrin differensiallaşdırılması anlayışı dedikdə nə başa düşülür:

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ firmanın istehsal etdiyi əmtəənin konstruksiyasında dəyişiklik edilməsi
- ☐ firmanın istehsal məhsulunun istehlak kefiyyətlərinin yüksəldilməsinə çalışması
- ☒ rəqabət əmtəələrinin sırasında firmanın öz əmtəəsini fərqləndirməsi
- ☐ firmanın istehsal etdiyi məhsulların keçidinin genişləndirilməsi

586 İnhisarçı firma qiymət diskriminasiyası həyata keçirərsə:

- ☐ topdansatış alıqları üstünlük əldə edər
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ firmanın gəliri vahid qiymətə satıldığından çox olar
- ☐ onun istehsalının həcmi azalar
- ☐ bazarda əmtəə qıtlığı yaranar

587 Bir qayda olaraq inhisarçı bazarlarda:

- ☐ əmtəə qıtlığı mövcuddur
- ☐ təklifin artması ilə son hədd gəliri çoxalır
- ☒ qiymətlərin artmasının qarşısı bazar tələbi ilə alınır
- ☐ qiymət yüksək olduqca, mənfəət də çoxalır
- ☐ tarazlı təklifin kəmiyyəti dəyişməyir

588 Tələb sınıq ayrısı modeli, Kurno modeli, Bertran modeli, Ştəkelberq modeli – bunların hamısı davranış modelləridir:

- ☐ monopsoniyaların
- ☐ təkmil rəqabətli firmaların
- ☐ inhisarların
- ☒ oliqopoliyaların
- ☐ inhisar rəqabəti şəraitində firmaların

589 Firma hansı bazar quruluşu şəraitində daha çox rəqabət davranışını nəzərə almalıdır:

- ☒ oliqopoliya
- ☐ təkmil rəqabət
- ☐ monopsoniya
- ☐ inhisar
- ☐ inhisar rəqabəti

590 Qiym td  liderlik modeli n   c n xarakterikdir:

- ☐ monopsoniyalar
- ☒ oliqopoliyaya
- ☐ inhisara
- ☐ inhisarçı rəqabətə
- ☐ təkmil rəqabətə

591  nhisar ı rəqabətin  st nl y  ondadır ki:

- ☐ qiymətlər çox aşağı səviyyədə saxlanılır
- ☐ bazar nöqteyi-nəzərindən firmalar səmərəli məhsul həcmini istehsal edirlər
- ☒ məhsulların müxtəlifliyi istehlak ların zövqlərini daha yaxşı realla  dırmağa imkan yaradır
- ☐ təkmil rəqabət firmalar arasında qızğın “qiymət m harib l rin ” aparır
- ☐ cəmiyyət nöqteyi-nəzərindən resurslardan səmərəli istifadəyə səbəb olur

592 Hal-hazırkı dövrdə bazar münasibətlərinin  n geniş yayılmış tipi:

- ☐ mükəmməl rəqabət
- ☐ inhisar
- ☐ oliqopoliya
- ☐ duopoliya
- ☒ inhisar rəqabəti

593 Firmanın davranış strategiyası, bu:

- ☐ qiymət diskriminasiyasının həyata keçirilməsi
- ☐ uzunmüddətli və qısamüddətli dövrlərdə məqsədlərin koordinasiyası
- ☐ bazar payının saxlanmasına can atmaq
- ☐ dəyişməyən qiymət siyasətinin aparılması
- ☒ rəqiblərin davranışını nəzərə almaqla qərarların qəbul edilməsi

594  nhisar rəqabəti  raitind  uzunmüddətli dövrdə firmaların davranış    ardır

- ☐ sadalanan strukturların heç birində
- ☐ duopoliyalara
- ☐ monopoliyalara
- ☐ oliqopoliyalara
- ☒ təkmil rəqabətli firmalara

595  nhisar rəqabəti  raitind  qısamüddətli dövrdə firmaların davranış    ardır:

- ☐ oliqopoliyalara
- ☒ inhisarlara
- ☐ sadalanan strukturların heç biri
- ☐ duopoliyalara
- ☐ təkmil rəqabətli firmalara

596  nhisar ı rəqabət təkmil rəqabətdən onunla fərqlənir ki:

- ☒ əmtəələrin müxtəlifliyi mövcud olur
- ☐ nəinki bütün sahə, hətta ayrıca firma bazara nisbətən az məhsul çıxarır
- ☐ sahə bazasında çoxlu firmalar mövcud olur
- ☐ sahədə digər kapitalların gəlməsi üçün maneə yoxdur
- ☐ bütün sadalanan xüsusiyyətlər ilə

597 əgər əmtəələr bir neçə firma tərəfindən istehsal olunursa, hansı şəraitdə inhisarı onlar daha aşağı xərclərlə istehsal edə biləcəklər?

- ☐ duopoliya
- ☐ oliqopoliya
- ☒ təbii inhisar
- ☐ monopsopiya
- ☐ sadə inhisar

598 İnhisarçı firmanın təklif əyrisi hansı şəkildə olur:

- ☐ şaquli əyrisi
- ☒ inhisarçı firmanın öz təklif əyrisi yoxdur
- ☐ yüksələn əyri
- ☐ enən əyri
- ☐ üfüqi xətt

599 Təbii inhisarların adilərdən fərqi:

- ☒ çox aşağı son xərcləri
- ☐ yüksək mənfəəti ola bilməz
- ☐ son hədd gəliri məhsulun qiymətinə bərabərdir
- ☐ həmişə iqtisadi mənfəət var
- ☐ $MC = MR$ nöqtəsində tarazlıq qərarlaşmır

600 Hansı sahədə inhisar ictimai mənafeələrə cavab verə bilməz?

- ☐ qaz təchizatı
- ☒ yeyinti sənayesində
- ☐ enerji təchizatı
- ☐ rabitə
- ☐ su təchizatı

601 İnhisarçı sahəyə digər firmaların daxil olması yolundakı maneələrə aid deyildir:

- ☐ yuxarıda sadalananlar sahəyə daxil olmaq üçün sədd hesab olunurlar
- ☐ müəyyən məhsulu istehsal etmək üçün firmaya müstəsna hüquq verən patentlər
- ☐ həmin fəaliyyət növü ilə məşğul olmağı yalnız bir firmaya icazə verən dövlət lisenziyaları
- ☐ nadir xammal resurslarına malik olmaq
- ☒ firmanın istehsal etdiyi məhsula tələbin yüksək elastikliyi

602 Aşağıda göstərilənlərdən hansı düzgün deyil:

- ☐ eyni əmtəənin müxtəlif qiymətlərlə satışı qiymət diskriminasiyası adlanır
- ☐ inhisarlar üçün qısamüddətli və uzunmüddətli dövrlər arasında heç bir fərq yoxdur
- ☐ inhisarlar öz əmtəə istehsalına can atır və qiymət təyin etmək istəyirlər
- ☒ inhisar həmişə mənfəət əldə edir.
- ☐ inhisar şəraitində firma və sahə anlayışı eynidir

603 Təbii inhisara misal ola bilər:

- ☐ OPEK təşkilatı
- ☐ IBM şirkəti
- ☐ bütün göstərilən nümunələr təbii inhisara uyğundur
- ☒ şəhər metropoliteni
- ☐ "Respublika" Bankı

604 Nə oliqopolianın səciyyəvi xüsusiyyəti deyil?

- ☐ Sadalananların hamısı oliqopolianın əlamətləridir
- ☐ Sahədə bir neçə iri firma fəaliyyət göstərir
- ☐ Oliqopolist firmanın istehsal həcmi sahənin ümumi təklif həcminə təsir edir
- ☐ Sahəyə daxil olmaq müxtəlif maneələrlə məhdudlaşdırılıb
- ☒ Oliqopolilər yalnız eyni növ məhsul istehsal edirlər

605 Hansı rəqabət strukturu şəraitində firma uzunmüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə edə bilər?

- ☐ Oliqopsoniya
- ☒ İnhisar
- ☐ İnhisarçı rəqabət
- ☐ Təkmil rəqabət
- ☐ Oliqopoliya

606 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- ☐ İnhisarçı firma öz mənfəətini maksimallaşdırmağa çalışır
- ☐ İnhisarçı firmanın tələb əyrisi mənfəətli olur
- ☐ İnhisarçı firmanın tələb əyrisi son hədd gəliri əyrisindən yuxarıda yerləşir
- ☒ İnhisar şəraitində resurslar səmərəli bölünür
- ☐ İnhisar şəraitində «firma» və «sahə» anlayışları eynidir

607 Hansı deyim doğru deyil?

- ☐ Rəqabət mahiyyət etibarilə mütərəqqidir
- ☐ İnhisar alıcının seçim azadlığını məhdudlaşdırır
- ☐ Təkmil rəqabət qeyri-təkmildən daha səmərəlidir
- ☒ İnhisar həmişə qiyməti qaldırır
- ☐ Oliqopoliya qeyri-təkmil rəqabət növüdür

608 Oyunlar nəzəriyyəsi aşağıdakı ehtimal üzərində qurulur:

- ☐ firmalar iqtisadi mənfəət əldə etməirlər
- ☒ hər bir firma öz rəqiblərinə davranışının rəşional olduğunu hesab edir
- ☐ hər bir firma öz sahəsində lider olmağa çalışır
- ☐ firma öz rəqiblərinin strategiyasını nəzərə almır
- ☐ firmalar həmişə razılaşmasını rəqabətdən üstün tuturlar

609 Kartel yaranması ehtimalı o zaman böyük olar ki, bu zaman:

- ☐ bütün göstərilənlər doğrudur
- ☐ tələb daha yüksək tempə artır
- ☒ firmalar istehsal xərclərinin kəmiyyətinə görə çox az fərqlənirlər
- ☐ firmaların məhsulları daha çox fərqlənir
- ☐ bazar elastikliyi daha yüksək olur

610 Kurnonun duapoliya modelinin xüsusiyyəti ondadır ki;

- ☐ firmalar kartel müqaviləsi bağlayırlar
- ☒ firmaların buraxılışlarının həcmi əvvəlcədən verilir
- ☐ firmaların məhsulları bircinslidir
- ☐ firmaların son hədd xərcləri bərabərdir
- ☐ qiymətlər əvvəlcədən verilir

611 Bertranın duapoliya modelinin xüsusiyyəti ondadır ki;

- ☒ qiymətlər əvvəlcədən verilir
- ☐ firmalar mənfəətin maksimumlaşdırmasına yönəlmişlər
- ☐ firmaların məhsulları bircinsdir
- ☐ firmaların buraxılışının həcmi əvvəlcədən verilir
- ☐ qərarların birgə qəbul edilməsi qaydası

612 Oliqopolik sahə lider firmanın mövcudluğu ilə səciyyələnərsə, bu zaman;

- ☐ autsayder firmalarının qiyməti lider firmanın qiymətlərindən xeyli aşağı olur
- ☐ yalnız lider firmanın mənfəəti maksimumlaşır
- ☐ sahədə "qiymət müharibəsi" baş verir
- ☐ autsayder firmalar mənfəət əldə etmir
- ☒ autsayder firmalar qiymətlərini lider firmanın qiymətlərinə uyğunlaşdırırlar

613 İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firmalar qısamüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə edərlərsə, bu o deməkdir ki, uzunmüddətli dövrdə:

- ☐ firmalar daha aşağı son hədd xərcləri ilə istehsal edəcəklər
- ☐ bazarda firmaların sayı azalacaq
- ☐ bazarda əmtəələrin qıtlığı yaranacaq
- ☒ bazarda firmaların sayı artacaq
- ☐ onların əldə etdiyi iqtisadi mənfəət artacaq

614 İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firmalar üçün əsas rəqabət obyekti:

- ☐ firmanın reklam kompaniyaları
- ☒ bazar payı və satışın həcmi
- ☐ əmtəənin keyfiyyəti və onun qiyməti
- ☐ əmtəənin qiyməti və bazar payı
- ☐ satışın həcmi və əmtəənin keyfiyyəti

615 Uzunmüddətli dövrdə inhisarçı bazarda tarazlıq o deməkdir ki;

- ☐ əmtəələr təkmil rəqabət şəraitində olan qiymətlərə satılır
- ☒ əmtəələr son hədd xərclərindən yüksək qiymətə satılır
- ☐ əmtəələr son hədd gəlirlərinə bərabər qiymətə satılır
- ☐ əmtəələr son hədd xərclərinə bərabər qiymətə satılır
- ☐ əmtəələr orta xərclərə bərabər qiymətə satılır

616 İstehsal həcmının artması ilə inhisarlar üçün qaçırmazdır:

- ☐ onların məhsullarının qiymətinin yüksəlməsi
- ☒ onların son hədd gəlirlərinin azalması
- ☐ onların ümumi gəlirlərinin azalması
- ☐ onların mənfəətinin artması

- ☐ onların son hədd xərclərinin azalması

617 Təbii inhisar dövlət tərəfindən tənzimlənə bilər, cinsi əks halda:

- ☐ firma itkilərlə üzləşəcək
☐ başqa firmalar sahəyə daxil ola bilməyəcək
☒ təklif optimal həcmdən az olacaq
☐ ehtiyatların soyğunçuluqla istifadəsi boş verə bilər
☐ məhsul artıqlığı baş verəcək

618 Bazarın inhisarlaşması zamanı rifahın xalis itkiləri aşağıdakıda təzahür edir:

- ☐ inhisarçılığın təklifi mütləq qeyri- elastikliyidir
☒ inhisarçı rəqabət qiymətindən yüksək qiymətə satır və inhisarçının təklifi rəqabət təklifindən aşağıdır
☐ inhisarçı rəqabət qiymətindən yüksək qiymətə satır və inhisarçının təklifi rəqabət təklifindən yüksəkdir
☐ inhisarlaşdırma məhsul qıtlığının yaratmasını şərtləndirir
☐ inhisarlaşdırma məhsul artıqlığının yaratmasını şərtləndirir

619 İstehlakçının əlavə qazancını bütünlükdə mənimsəyən firma:

- ☐ yüksək gəlirin maksimallaşdırılmasına çalışır
☒ təkmil qiymət diskriminasiyası həyata keçirir
☐ maksimum yüksək qiymətlə satır
☐ bazarı inhisarlaşdırır
☐ bazarın segmentləşməsinə həyata keçirir

620 Aşağıdakı müddəalardan hansı doğru deyildir:

- ☐ bütün təsdiqlər səhfidir
☒ inhisar üçün tələb əyrisi həmişə üfüqidir
☐ dövlət tərəfindən təbii inhisarlara nəzarət zəruridir
☐ son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olanda inhisar öz gəlirini maksimallaşdırır
☐ bütün təsdiqlər doğrudur

621 Tələb əyrisinin sınıq şəkli oliqopolist firma üçün mütləq güman olunur:

- ☐ ki, firma öz məhsullarının qiymətini dəyişdirir
☐ ki, əmtənin qiyməti son hədd gəlirindən yuxarı ola bilməz
☐ son hədd xərcləri əyrisində qırılma
☒ son hədd gəliri əyrisində qırılma
☐ ki, firmanın davranışı optimaldır

622 Təsdiq olunanlardan hansı doğrudur:

- ☐ inhisarçı rəqabətdə məhsulun differensiasiyası yoxdur
☐ oliqopoliya şəraitində resursların səmərəli bölüşünə nail olunur
☐ firma inhisar rəqabəti şəraitində həmişə iqtisadi mənfəət əldə edir
☐ oliqopolik bazarda təkmil rəqabət şəraitindən fərqli olaraq qiymətlər daha az dayanıqlıdır
☒ inhisar rəqabətində istehsal səmərəliliyinə nail olunmur

623 Hansı müddəə düzgün deyil?

- ☐ inhisarçı rəqabət şəraitində məhsulun differensiasiyası mövcuddur
☐ inhisarçı rəqabət şəraitində resurslardan istifadənin səmərəliliyinə nail olunmur
☐ oliqopoliya şəraitində firma davranışının daha dəqiq modeli tələbin “sınıq” əyrisi modeli hesab olunur

- ☒ təkmil rəqabət bazarında firmalar daha çox müxtəlif əmtəələr təklif edir, nəinki inhisarçı rəqabət  raitində
- ☐ oliqopolitiya v  inhisar rəqabəti  raitində istehsalın h mi aşağı, qiymətlər isə yuxarı olur, nəinki təkmil rəqabət  raitində

624 Hansı müddəa d zdz r:

- ☐ inhisarçı rəqabət  raitində eynicinsli məhsullar istehsal olunur
- ☐ oliqopolist firmaların rəqabəti daha çox qiymətlə, nəinki qeyri-qiymət vasitələrlə həyata keçirilir
- ☒ əgər oliqopolist firma məhsulun istehsal h mini və ya qiyməti d yi rs  bu rəqib firmaların mənfəətinə v  satışın h min  təsir edir
- ☐ təkmil rəqabətə nisbətən oliqopolik bazarda qiymətlər daha az sabitdir
- ☐ inhisarçı rəqabət  raitində firma h mi  iqtisadi mənfəət əldə edir

625  mt  nin qiyməti onun istehsalının son hədd xərclərindən yüksək olur:

- ☐ əmtəənin əvəzedicisi mövcuddur
- ☐ əmtəə istehsalı təkmil rəqabət  raitində həyata keçirilir
- ☐ əmtəəyə tələb qeyri-elastikdir
- ☐ əmtəəyə tələb elastikdir
- ☒ əmtəə istehsalı qeyri-təkmil rəqabət  raitində həyata keçirilir

626 Oliqopolitiyanın əlamətlərinə aşağıdakılar aid deyil:

- ☐ sahədə bir neçə iri firmalar üstün yer tuturlar
- ☒ oliqopolist firmalar yekcins məhsullar buraxır
- ☐ oliqopolitiyanın məhsuluna tələb əyrisi inhisar  raitindəki tələb əyrisinə bənzəyir
- ☐ hər firmanın istehsal h mi o qədər yüksəkdir ki, bütün sahənin təklifinə təsir  d  bilir
- ☐ oliqopolist firmalar rəqabətin qeyri-qiymət metodlarına üstünlük verirlər

627 Aşağıdakı müddəalardan hansı doğrudur:

- ☐ inhisarlar qiymətin aşağı düşməsinə can atır
- ☒ inhisar ümumi mənfəətinə qiymət ayrı-seçkiliyi tətbiq etməklə artıra bilir
- ☐ inhisar özünün yüksək səmərəliliyi müqabilində yüksək mənfəət əldə edir
- ☐ inhisar h mi  istehsal üçün qiymət üzrə elastik olan əmtəəni seçir
- ☐ tələb əyrisi inhisar üçün h mi   f qidir

628 Inhisar ı firmanın son hədd xərcləri adətən məhsulun qiymətindən aşağı olur, ona görə ki;

- ☐ əmtəənin qiyməti maksimaldır
- ☐ son hədd xərcləri orta xərclərdən aşağıdır
- ☒ qiymət son hədd gəlirindən yuxarıdır
- ☐ qiymət son hədd gəlirindən aşağıdır
- ☐ son hədd xərcləri orta xərclərdən çoxdur

629 Inhisar ı firma üçün tələb qrafiki və son hədd gəliri qrafiki necə yerləşmişlər?

- ☐ qrafiklər paraleldir
- ☒ tələb qrafiki son hədd gəliri qrafikindən yuxarıdan keçir
- ☐ üst-üstə d   r
- ☐ tarazlıq nöqtəsində k  i irl r
- ☐ tələb qrafiki son hədd gəliri qrafikindən aşağıda keçir

630 Təbii inhisar üçün xarakterik deyil:

- ☐ bütün sadalananlar təbii inhisarlar üçün xarakterikdir

- ☐ aşağı son hədd xərcləri
- ☐ yüksək sabit xərclər
- ☐ yüksək ilkin kapital qoyuluşu
- ☒ onun məhsuluna aşağı tələb

631 Sahədə fəaliyyət göstərən firmalar hansı rəqabət quruluşunda bir-birindən daha çox asılıdırlar?

- ☐ monopsoniya
- ☐ inhisarçı rəqabət
- ☐ inhisar
- ☐ təkmil rəqabət
- ☒ oliqopoliya

632 Oliqopoliya məfhumunu ilk dəfə kim işlətmişdir:

- ☐ K.Marks
- ☐ Cohan Robinson
- ☐ Oqyusten Kumo
- ☒ Edvard Çemberlin
- ☐ Con Qelbreyt

633 Reklam üçün yüksək xərclər hansı rəqabət quruluşuna xasdır?

- ☐ duopoloya
- ☒ inhisarçı rəqabət
- ☐ oliqopoliya
- ☐ təkmil rəqabət
- ☐ inhisar

634 Bu hallardan hansı inhisarçı rəqabətə uyğundur?

- ☐ şəhərdə bir neçə super-marketlər
- ☒ bazarda çoxlu miqdarda satıcılar nisbətən oxşar qiymətlərlə ayaqqabı təklif edirlər
- ☐ çoxlu miqdarda fermerlər bazarda eyni qiymətlə kartof təklif edirlər
- ☐ bazarda telekommunikasiya xidmətləri göstərən vahid firma fəaliyyət göstərir
- ☐ avtomobil şinləri bazarında bir neçə iri firma fəaliyyət göstərir

635 Kartel nədir?

- ☐ xeyli firmaların fəaliyyət göstərdiyi bazarın növü
- ☐ bir neçə iri firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar tipi
- ☐ müxtəlif əmtəələr sataraq rəqabət aparan firmaların fəaliyyət göstərdiyi bazar quruluşu
- ☐ eyni əmtəələr istehsal edən iki rəqib firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar quruluşu
- ☒ qiymətlər üzərində nəzarət məqsədilə istehsal həcmnin məhdudluğu üzrə sazişə gəlmiş firmalar qrupu

636 Birinci növ qiymət diskriminasiyası müəyyən edir ki:

- ☐ qiymətlər əmtəənin keyfiyyətindən asılı olaraq fərqlənir
- ☐ alıcıların müxtəlif kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verilir
- ☐ qiymətlər alınan əmtəələrin miqdarından asılı olaraq fərqlənir
- ☒ əmtəələrin müxtəlif vahidləri müxtəlif qiymətlərlə müxtəlif alıcılara satılır
- ☐ qiymətlər tələbin elastiklik qiymətindən asılı olaraq dəyişir

637 Üçüncü növ qiymət diskriminasiyası müəyyən edir ki,

- ☐ qiymətlər əmtəələrin keyfiyyətindən asılı olaraq fərqlənir
- ☒ alıcıların ayrı-ayrı kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verir
- ☐ alınan müxtəlif əmtəələrin miqdarından asılı olaraq qiymətlər fərqlənir
- ☐ müxtəlif əmtəə vahidləri müxtəlif qiymətlərlə müxtəlif alıcılara satılır
- ☐ qiymətlər tələbən qiymət elastikliyindən asılı olaraq dəyişir

638 İkinci növ qiymət diskriminasiyası o deməkdir ki;

- ☐ qiymətlər əmtəənin keyfiyyətindən asılı olaraq dəyişir
- ☐ alıcıların müxtəlif kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verilir
- ☒ qiymətlər alınan əmtəənin miqdarından asılı olaraq fərqlənir
- ☐ əmtəənin müxtəlif hissələri müxtəlif alıcılara müxtəlif qiymətə satılır
- ☐ qiymətlər tələbin elastiklik qiymətindən asılı olaraq dəyişir

639 Təsərrüfat işləri görmək hüququ əldə etmək üçün istisnasız bütün sahələrə görə ödənilən renta belə adlanır:

- ☐ icarə haqqı
- ☐ Differensial renta II
- ☐ Differensial renta I
- ☒ Mütləq renta
- ☐ İnhisar rentası

640 Belə torpaq rentası forması yoxdur:

- ☐ sadalanmış renta formalarının hamısı mövcuddur
- ☒ nisbi renta
- ☐ mütləq renta
- ☐ inhisar rentası
- ☐ differensial renta

641 Kredit kimi verilən pul şəklində kapital belə adlanır:

- ☐ məhsuldar capital
- ☐ ticarət kapitalı
- ☒ borc kapitalı
- ☐ sənaye kapitalı
- ☐ maliyyə kapitalı

642 Nemətlər və xidmətlər yaratmaq məqsədilə istehsal amillərinin koordinasiyası və kombinə edilməsi üzrə fəaliyyət:

- ☐ kommersiya fəaliyyətidir
- ☐ kapitaldır
- ☒ sahibkarlıq fəaliyyətidir
- ☐ texnologiyadır
- ☐ əməkdir

643 Nemətlərin istehsalı və xidmətlərin göstərilməsinə yönümlənmiş intellektual və fiziki fəaliyyət:

- ☐ kommersiya fəaliyyətidir
- ☐ kapitaldır
- ☐ sahibkarlıq fəaliyyətidir
- ☐ texnologiyadır
- ☒ əməkdir

644 İstehsalın mümkünlüyünə və nəticəliliyinə həlledici təsir edən xüsusilə mühüm element və ya obyekt:

- ☐ müəssisədir
- ☐ səmərəlilikdir
- ☒ istehsal amilidir
- ☐ texnologiyalardır
- ☐ idarəetmədir

645 Əmtənin istehsalı üçün müəyyən miqdarda kapitalın istifadə olunmasının tələb olunduğunu səciyyələndirən əmtənin hansı xüsusiyyətidir

- ☒ kapital tutumu
- ☐ kapital qoyuluşu
- ☐ əmək tutumu
- ☐ kapital verimi
- ☐ ehtiyat tutumu

646 Bu səbəbdən təkmil rəqabətli firmanın tələb əyrisi sağa yerdəyişmə edə bilməz:

- ☐ bütün göstərilən hallarda yerdəyişmə ola bilər
- ☐ əvəzləyici ehtiyatın qiyməti yüksəldikdə
- ☐ tamamlayıcı ehtiyatların qiyməti endikdə
- ☐ bu ehtiyatla istehsal olunmuş məhsulun qiyməti yüksəldikdə
- ☒ ehtiyatın qiyməti yüksəldikdə

647 Amil gəliri:

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ istehsal amilinin tətbiqindən firmanın əldə etdiyi ümumi gəlir
- ☐ istehsal amilinin tətbiqindən əldə olunan mənfəətin firma tərəfindən mənimsənilən hissəsi
- ☒ istehsal amilinin satışından onun sahibinin əldə etdiyi gəlir
- ☐ istehsal amilinin son hədd məhsulunun pul forması

648 Torpaq qiymətinin ümumi meyli:

- ☐ müxtəlif keyfiyyətli sahələrin qiymətlərindəki fərqlərin artmasına
- ☐ müxtəlif keyfiyyətli sahələrin qiymətlərinin bərabərləşməsinə
- ☐ azalmağa
- ☒ artmağa
- ☐ sabitləşməyə

649 Bəzi əmtəələrin istehsal şəraitinin təkrarsızlığı səbəb olur, yaranmasına:

- ☐ sadalananların heç biri
- ☐ differensial renta II
- ☐ differensial renta I
- ☐ mütləq renta
- ☒ inhisarçı renta

650 Torpağa tələb əyrisi:

- ☐ sınıq xətt formasında olur
- ☐ üfüqi düz xətt formasında olur
- ☐ müsbət mailli olur
- ☒ mənfi mailliyə malik olur

- ☐ şaquli düz xətt formasında olur

651 Kim torpağı sərvətin anasıdır adlandırmışdı?

- ☒ U. Petti
☐ C. B. Sey
☐ D. Rikardo
☐ K. Marks
☐ A. Smit

652 Firma yeni müəssisənin tikilməsi üçün bankdan borc götürmək qərarındadır. İllik faiz dərəcəsi- 18%, gözlənilən mənfəət norması -20% . Bu şərtlərdə firma:

- ☐ ziyanı baxmayaraq firma tikəcək
☐ bu informasiyaya əsasən qərar qəbul edə bilməz
☒ yeni müəssisə tikəcək
☐ yeni müəssisə tikməyəcək
☐ bütün suallar düz deyil

653 Sahibkar mənfəəti aşağıdakılardan gələn gəliri əks etdirir:

- ☐ borc kapitalından
☐ kapital - mülkiyyətdən
☐ maddəli əməkdən
☐ torpaqdan
☒ kapital - funksiyadan

654 əməkhaqqının tənzimlənməsi nəzəriyyəsinin əsası kimin fikrinə əsaslanır?

- ☐ A.Smit
☐ T.Maltusun
☐ M.C.Tuqan - Baranovskinin
☒ J.M.Keynsin
☐ K.Marksın

655 Hansı nəzəriyyəyə görə əməkhaqqının səviyyəsi yalnız əmək məhsuldarlığı deyil, sosial qüvvələrin nisbəti ilə də müəyyən olunur:

- ☐ davranış nəzəriyyəsi
☐ izafi dəyər nəzəriyyəsi
☐ əməkhaqqının tənzimlənməsi nəzəriyyəsi
☐ son hədd məhsuldarlığı nəzəriyyəsi
☒ əməkhaqqının sosial nəzəriyyəsi

656 Kim əməyi zəruri və izafi əməyə ayırmışdır?

- ☐ D.Rikardo
☐ C.B.Sey
☒ K.Marks
☐ A.Smit
☐ T.Maltus

657 Təbii resursların mülkiyyətçiləri differensial renta alırlar, əgər:

- ☐ resursun təklifi tam qeyri elastikdirsə

- ☐ resurs tükənməzdirsə
- ☒ müxtəlif ərazilərdə resursun keyfiyyəti müxtəlifdirsə
- ☐ bütün sahələrdə resursun keyfiyyəti eynidirsə
- ☐ resursun təklifi tam elastikdirsə

658 Differensial rentanı I kim mənimsəyir?

- ☐ mizdlu işçi
- ☐ dövlət
- ☐ icarədar
- ☒ torpaq sahibi
- ☐ dövlət və icarədar

659 Hansı iqtisadi konsepsiyaya görə bütün gəlirlərin, o cümlədən torpaq rentasının mənbəyi izafi dəyərdir?

- ☐ merkantilist
- ☐ keynsçi
- ☐ neoklassik
- ☒ marksist
- ☐ marşinalist

660 Mütləq torpaq rentasının mövcud olması səbəbi?

- ☐ torpaq üzərində ictimai mülkiyyət
- ☐ torpaqın keyfiyyətində olan fərq
- ☐ torpaq üzərində təsərrüfat obyektinin inhisarı
- ☒ torpaq üzərində xüsusi mülkiyyət inhisarı
- ☐ torpağın məhdudluğu

661 Torpağın təbii keyfiyyəti ilə hansı renta əlaqədardır?

- ☐ inhisar rentası
- ☐ differensial renta II
- ☒ differensial renta I
- ☐ mütləq renta
- ☐ differensial renta I və II

662 Torpaq rentası ödənilir:

- ☐ torpaq sahibi – icarədar sahibkara
- ☐ mizdlu işçilər- torpaq sahibinə
- ☐ mizdlu işçilər – icarədar sahibkara
- ☒ icarədar – sahibkar – torpaq sahibinə
- ☐ torpaq sahibi- dövlətə

663 Faiz normasının yüksəlməsi nəyə səbəb olur:

- ☐ investisiyaların artmasına
- ☒ pul kapitalı təklifinin artmasına
- ☐ pul kapitalı təklifinin azalmasına
- ☐ pul kapitalına tələbin artmasına
- ☐ kapital bazarında tarazlığa

664 Müəyyən neməti nə kapital edir:

- ☐ bu nemətin xarici görünüşü, fiziki mahiyyəti
- ☒ bu nemətdən gəlir əldə etmək üçün istifadə olunması
- ☐ bu nemətə insanların subyektiv münasibəti
- ☐ bu nemətin bazar qiyməti
- ☐ bu nemətin dəyəri

665 Kapitalın belə funksional forması yoxdur:

- ☐ bütün sadalananlar kapitalın funksional formasına aiddir
- ☐ borc kapitalı
- ☐ əmtəə kapitalı
- ☐ sənaye kapitalı
- ☒ kənd təsərrüfatı kapitalı

666 Qeyri-fiziki kapitala aid deyil:

- ☐ sadalananlardan heç biri aid deyil
- ☒ qeyri-istehsal binaları və qurğuları
- ☐ elmi kapital
- ☐ insan kapitalı
- ☐ bütün sadalananlar aiddir

667 İnvestisiyanın həcmi:

- ☐ faiz dərəcəsinin aşağı düşməsilə azalacaq
- ☒ faiz dərəcəsi artdıqda azalacaq
- ☐ faiz dərəcəsi artdıqda arta və ya azala bilər
- ☐ faiz dərəcəsi artdıqda asılı deyil
- ☐ faiz dərəcəsi artdıqda artacaq

668 Borc kapitalı bazarında qiymət rolunu nə oynayır:

- ☐ depozit faizi
- ☐ renta
- ☒ faiz dərəcəsi
- ☐ mənfəət
- ☐ milli valyuta kursu

669 Kapitalın mahiyyətinin marksist baxışını seçin:

- ☐ kapital – puldur
- ☐ kapital – toplanmış əməkdir
- ☐ kapital – əvvəllər istehsal olunmuş nemətdir
- ☒ kapital – izafi dəyər gətirən dəyərdir
- ☐ kapital - daha çox iqtisadi sərvət əldə etmək üçün yaradılan və istifadə hər gün edilən resursdur.

670 İstehsal amilləri bazarında firmanın tarazlığı o zaman yaranır ki:

- ☐ bütün resurslar əvəz olunandır
- ☐ resursların qiymətləri müqayisə edilir
- ☐ məhsuldarlığın azalması qanunu fəaliyyətini dayandırır
- ☒ ehtiyatlara çəkilən xərclərin son həddi əlavə bir ehtiyatın istifadə olunmasından yaranan gəlirin son həddi ilə bərabərləşir.
- ☐ resurs tələb elastikliyi 0 bərabərdir

671 Amil gəlirlərinə nə aid deyil:

- ☐ faiz
- ☒ təqaüd
- ☐ mənfəət
- ☐ əməkhaqqı
- ☐ renta

672 əmək üçün iş vaxtı vahidində ödənilən qiymət - bu:

- ☐ nominal əməkhaqqı
- ☐ real əmək haqqı
- ☐ minimum əməkhaqqı
- ☒ əmək haqqı tarifi
- ☐ normal əməkhaqqı

673 İstehsal amillərinin son hədd məhsulu:

- ☐ qeyri təkmil rəqabət şəraitində müəyyən etmək mümkün deyil
- ☐ istehsal amilinin əlavə vahidinin istifadəsindən əldə edilən ümumi satışdan gəlirin dəyişilməsinə bərabərdir
- ☒ istehsal amilinin əlavə vahidinin istifadəsi ilə məhsul həcmının əlavə vahidinin istifadəsi ilə məhsul həcminin artımına bərabərdir
- ☐ bu məhsulun son vahidinin satış qiyməti
- ☐ təkmil rəqabət şəraitində təyin etmək mümkün deyil

674 Sadalananlardan hansı istehsal amilinə aid deyil:

- ☐ bütün sadalananlar istehsal amillərinə aiddir
- ☒ əmək məhsuldarlığı
- ☐ kapital
- ☐ əmək
- ☐ torpaq

675 İstehsal amillərinə tələbin əsas əlaməti onun törəmə xarakterli olmasıdır. Bu o deməkdir ki, istehsal amillərinə tələb asılıdır:

- ☐ əvəzləyici resurslara olan tələbdən
- ☒ bu amillərin köməyi ilə istehsal olunmuş əmtəyə olan tələbdən
- ☐ onların qiymətindən
- ☐ onların təklifindən
- ☐ digər amillərə olan tələbdən

676 İstehsal amilləri bazarının tərkib hissəsi deyildir:

- ☐ dünya bazarı
- ☐ torpaq bazarı
- ☐ kapital bazarı
- ☐ əmək bazarı
- ☒ valyuta bazarı

677 Nəyin əsasında pul qoymaq vasitəsi kimi, torpaq sahəsinin alınması haqqında qərar qəbul edilməlidir.

- ☐ sahənin qiymətinin təhlili əsasında
- ☒ torpaq sahəsinin diskontlaşdırılmış dəyərinin hesablanması əsasında
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ sahənin münbitliyinin öyrənilməsi əsasında
- ☐ torpaq rentasının kəmiyyətinin təhlili əsasında

678 Torpağın qiyməti.

- ☐ həmişə torpağın münbitliyindən asılıdır
- ☒ kapitallaşmış rentadan ibarətdir
- ☐ rentanın miqdarından asılı deyil
- ☐ yalnız tələb və təkliflə müəyyənləşir
- ☐ faiz dərəcəsi ilə düzmütənasibdir

679 Torpağa əlavə kapital qoyuluşları səbəb olur:

- ☐ sadalananların heç biri
- ☐ inhisar rentaya
- ☐ mütləq rentanın yaranmasına
- ☐ differensial renta I yaranmasına
- ☒ differensial renta II yaranmasına

680 Sənayeləşdirmə dövründə torpağın hansı xüsusiyyəti daha üstün olmuşdu:

- ☐ torpaq üzərində mülkiyyətin forması
- ☒ faydalı qazıntıların olması
- ☐ torpağın münbitliyi
- ☐ su mənbələrinə yaxınlığı
- ☐ yerləşmə məkanı

681 Kapitala investisiyaları həyata keçiriləcək, əgər:

- ☐ faiz dərəcəsi artarsa
- ☐ faiz dərəcəsi azalarsa
- ☐ mənfəət norması çoxalarsa
- ☒ onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yuxarı olmasa
- ☐ onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yuxarı olarsa

682 Faiz dərəcəsi ifadə edir:

- ☐ kapitalın natural formasını
- ☐ kapitalın həcmi
- ☐ kapitalın dəyərini
- ☒ kapitalın istehlak dəyərini
- ☐ kapitalın məhsuldar formasını

683 İstehsal amillərindən birinin qiymətinin artması nəticəsində bütün amillərə tələbin azalması göstərir:

- ☐ istehsal amilləri bazarında tarazlıq
- ☒ məhsul buraxılışı effekti
- ☐ mənfəətin maksumlaşdırılması
- ☐ əvəzləmə effekti
- ☐ xərclərin minimallaşması

684 Əmək bazarında monopsonist rəqib firmaya nisbətən:

- ☐ çox əməkhaqqı ödəyəcək və çox işçi götürəcək
- ☐ yüksək əməkhaqqı ödəyəcək və az işçi götürəcək
- ☐ az əməkhaqqı ödəyəcək və çox işçi götürəcək
- ☐ az əməkhaqqı ödəyəcək və həmin miqdarda da işçilər götürəcək

- ☒ az əməkhaqqı ödəyəcək və az işçilər də götürəcək

685 Differensial renta I əlaqədardır:

- ☐ torpaq üzərində mülkiyyətin fərqləri ilə
☐ sahələrarası rəqabətlə
☐ torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətlə
☒ təsərrüfatın ekstensiv metodlarla aparılması ilə
☐ təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması ilə

686 Differensial renta II əlaqədardır:

- ☐ torpaq üzərində mülkiyyətin formasındakı fərqlər ilə
☐ torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətlə
☐ təsərrüfatın ekstensiv metodlarla aparılması ilə
☒ təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması ilə
☐ sahələrarası rəqabətlə

687 Rentanı təbii qüvvələrin bəxşişi hesab edirdilər:

- ☐ keynsçilər
☐ merkantilistlər
☒ fiziokratlar
☐ marksistlər
☐ marcanalistlər

688 Torpağın qiyməti hansı amillərdən asılıdır?

- ☐ rentanın həcmi
☐ borc faizi dərəcəsi
☐ torpağa tələb və təklif
☒ bu amillərin hamısından
☐ sadalanan amillərin heç biri ilə

689 Torpaqda təsərrüfatın aparılmasında iştirak etmirlər:

- ☐ bütün sadalananlar iştirak edir
☐ icarədarlar – kapitalistlər
☐ mizdlu işçilər
☒ sənaye kapitalistləri
☐ torpaq sahibləri

690 Qısamüddətli dövrdə torpağın təklifi:

- ☐ azalır
☐ artır
☒ tam qeyri-elastiklik
☐ vahid elastiklə xarakterizə olunur
☐ mütləq elastiklik

691 Yeni əmtəə istehsalına kapital qoyuluşunda gözlənilən mənfəət norması -12% -dir. Hansı faiz dərəcəsində bu qoyuluşu etmək məqsədəuyğundur?

- ☐ 14%
☐ 16%

- ☐ 12%
☐ 13%
☒ 10%

692 Tarixən kapitalın ilk formaları olmuşdur:

- ☐ sələm və əmtəə kapitalı
☐ məhsuldar və əmtəə kapitalı
☐ pul və məhsuldar kapital
☐ tacir və məhsuldar kapital
☒ tacir və sələm kapitalı

693 Dəyişən kapital ünsürləri aşağıdakılardır:

- ☐ yuxarıda sadalananların hamısında
☐ əmək vasitələri
☒ iş qüvvəsi
☐ əmək cisimləri
☐ xammal və materiallar

694 Sabit kapital ünsürləri aşağıdakılardır

- ☐ işçi qüvvəsi
☒ əmək vasitələri
☐ yuxarıda sadalananların hamısında
☐ xammal və materiallar
☐ əmək cisimləri

695 Tarazlı faiz dərəcəsi bərabərləşdirir

- ☒ pul kapitalına tələb və təklifi
☐ nominal və real faiz dərəcələrini
☐ xalis və ümumi investisiyaların həcmi
☐ yuxarıda göstərilənlərin hamısını
☐ istehlakı və yığıcı

696 əməyin qiyməti artır, əgər:

- ☒ mövcud əmək vasitəsilə istehsal olunan əmtəəyə tələb artacaqsa
☐ mövcud əmək vasitəsilə istehsal edilmiş əmtəənin qiyməti düşəcəksə
☐ mövcud əmək vasitəsilə istehsal edilmiş əmtəənin qiyməti qalxacaqsa
☐ mövcud əməyin son hədd məhsulunun həcmi azalırsa
☐ mövcud əmək növü vasitəsilə istehsal edilən əmtəəyə tələb azalacaqsa

697 əməyin ödənilməsinin son hədd xərcləri:

- ☐ bu ümumi və orta xərclər arasında fərkdir
☐ bu məhsul istehsalı həcmi artıranda məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclərin artımıdır
☐ bu məhsul istehsalı həcmi artıranda məhsul vahidinə düşən sabit xərclərin artımıdır
☐ inhisarçı üçün mütləq qeyri-elastikdir
☒ bu əlavə işçinin cəlb edilməsində əməyə ümumi xərclərin artımıdır

698 Resurslara tələb asılı olur:

- ☐ bütün sadalanan cavablar səhfdir

- ☒ bütün bu cavablar düzdür
- ☐ həmin resursların köməyi ilə istehsal olunan məhsulun qiymətindən
- ☐ əvəzedici resursların qiymətlərindən
- ☐ həmin resursun qiymətindən

699 İş qüvvəsinin istehlak dəyəri nədədir?

- ☐ əmək məhsuldarlığında
- ☐ əməyin miqdarında
- ☐ əməyin keyfiyyətində
- ☒ iş qüvvəsinin izafi dəyər yaratmaq qabiliyyətində
- ☐ əməyin ictimai xarakterində

700 Yüksək ixtisaslı işi yerinə yetirməyə imkan verən nəzəri və praktiki hazırlığın məcmusu adlanır:

- ☐ əsas kapital
- ☐ təhsilin səviyyəsi
- ☒ insan kapitalı
- ☐ istehsal potensialı
- ☐ elmi- texniki tərəqqi